

**Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA**

VASARIS 2024

**"Erasmus+" projekto Nr. 2022-2-PL01-KA210-SCH-000095139
"Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas
- raktas į mokinių sėkmę".**

**Kodėl ne visi mūsų vaikai yra mūsų mokyklų
mokiniai?**

**GIŽYCKO APSKRITIES ŠVIETIMO PLĖTROS CENTRAS
Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė
tarnyba**

Turinys.

I. Santrauka	3
I.1 Įvadas	3
I.2. Vaikų iš pradinių mokyklų teritorijų (7-15 m.) švietimo prieinamumo tyrimas, Gižycko ir Vengoževo apskričių jaunimo (16-18 m.) pasitraukimo iš mokymosi po pradinio ugdymo priežasčių tyrimas.	5
I.2.1. Tyrimų rezultatai Gižycko ir Vengoževo apskrityse	6
I.3. Pietryčių Lietuvos mokyklų iškritimo iš švietimo sistemos arba nepraėjimo mokytis priežasčių tyrimas	8
I.4. Mokytojų grupių mokymas Lenkijoje – Tema „Integratyvusis ir įtraukusis ugdymas kaip priemonė didinti švietimo prieinamumą Gižycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.	9
I.5. Mokytojų rengimas Lietuvoje – Tema „Mokyklų ir mokytojų darbas siekiant palengvinti didesnę švietimo prieigą Gižycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.	10
I.6 Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje – Tema „Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant Gižycko ir Vengoževo apygardų švietimo sistemą“.	11
I.6.1. Rekomendacijos dėl veiksmų gerinant mokyklų ir valdymo organų darbą organizuojant švietimą Gižycko ir Vengoževo apskrityse	12
I.7. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lietuvoje - Tema "Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant pietryčių Lietuvos švietimo sistemą"	15
I.7.1. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	15
I.7.2. UGDYMO PROCESŲ TOBULINIMO REKOMENDACIJOS	15
I.8. Mokymų programų rengimas	17
II. Bendra informacija apie Gižycko ir Vengoževo apskritis bei pietryčių Lietuvos regionus, įskaitant švietimo sistemas ir švietimo paslaugų kokybę šiose srityse, matuojamą švietimo universalumo indeksu	18
II.1. Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistema	18
II.2. ŠVIETIMO SITUACIJA LIETUVOJE	31
III. Bendra informacija apie projektą	36
IV.2. Pradinių klasių absolventų apklausų rezultatai	50
IV.3. Vidurinių mokyklų mokinių, nutraukusių mokslus pasirinktoje mokykloje, apklausos rezultatai.	54
V. Projekto „Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas – raktas į mokinių sėkmę“ metu atlikto tyrimo ataskaita	58
V.1 I grupės pagrindiniai rezultatai	60
VI. Mokymų, vykusių kaip projekto dalis, aprašymas	68

VI.1. Mokymai lenkų ir lietuvių mokytojų grupei, kurie buvo organizuoti Lenkijoje	68
VI.2. Mokytojų rengimas Lietuvoje	79
VI.3. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje	85
VII. Projekto dalyvių parengtų pasiūlymų, kaip pagerinti mokytojų ir mokyklų darbą, apibendrinimas. Pasiūlymų dėl vietos švietimo sistemų kaitos ir modernizavimo sudarymas.	92
VII.1. Rekomendacijos dėl veiksmų gerinant mokyklų ir valdymo organų darbą organizuojant švietimą Gižycko ir Vengoževo apskrityse	93
VII.2. Išvados ir rekomendacijos.....	96
VII.3. UGDYMO PROCESŲ TOBULINIMO REKOMENDACIJOS.....	97
VIII. Nauji „Gižycko apskrities švietimo plėtros centro“ ir „Vilniaus rajono pedagoginės ir psichologinės tarnybos“ darbo planai, kurie buvo parengti projekto rezultatams įgyvendinti.....	99
VIII.1. „Gižycko apskrities švietimo plėtros centro“ darbo planas (veikla, susijusi su rekomendacijų įgyvendinimu projekte).....	99
VIII.2. Vilniaus regiono psichologinės ir pedagoginės tarnybos veikla siekiant užkirsti kelią "nelankančių mokyklos vaikų" atsiradimui.....	104
1. Galimybės „pasimatuoti“ profesiją 2024 metais: kokios jos?.....	104
2. Projekto „Neuroedukacija. Teorinės ir praktinės įžvalgos darbe su vaikais“ užbaigimas	106
3. Verslumo ugdymo konferencija „Nuo nulio iki milijardo“	106
4. STRESO, NERIMO VALDYMAS	107
IX. Mokymo programos tarybos nariams, mokytojams, direktoriams ir vietos valdžios administracijos darbuotojams.....	108
Mokymo programa savivaldybės darbuotojams	108
Kaip paskatinti vaikus lankyti mūsų mokyklas?	118
Pradinių klasių mokytojų rengimo programa	126
Vidurinių mokyklų mokytojų tobulinimo programa	132

I. Santrauka

I.1 Įvadas

Gižycko ir Vengoževo apskričių bei šias savivaldybes sudarančių savivaldybių švietimo rezultatų analizė, kurią atliko Gižycko apskrities švietimo plėtros centro darbuotojai, atskleidė nerimą keliančią žemą vadinamųjų švietimo prieinamumo rodiklių vertę.

"Švietimo prieinamumo rodiklis", pvz., pradinėse mokyklose, - tai teritorijoje esančiose pradinėse mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus (mokslo metų pradžioje) ir toje teritorijoje gyvenančių gyventojų (gruodžio 31 d.), kurie dėl savo amžiaus turėtų lankyti pradinės mokyklas, skaičiaus santykis.

Šis parametras rodo (ir iš tikrųjų turėtų rodyti), koku mastu viešojo administravimo subjektas vykdo savo pareigą užtikrinti gyventojams teisę į švietimą. Kitaip tariant, kiek konkrečios viešojo administravimo institucijos organizuojamos švietimo paslaugos atitinka gyventojų lūkesčius.

Lentelė 1. "Švietimo prieinamumo indekso" pokyčiai, užfiksuoti pasirinktuose vietos savivaldos vienetuose (parengta pagal Centrinės statistikos tarnybos duomenis)

Administracinis vienetas	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
LENKIJA	98,48	98,13	96,78	96,68	95,28	94,50	90,11	93,35	93,69	94,63	94,72
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	98,46	98,13	96,69	95,84	92,97	91,57	86,91	88,90	89,10	90,65	89,35
Vengoževo apskritis	97,86	98,76	97,03	97,63	91,20	88,93	82,70	87,45	86,84	88,00	85,33
Budry savivaldybė	93,26	98,72	95,33	94,95	91,71	88,48	84,13	79,90	73,59	73,68	72,22
Pozezdrze savivaldybė	98,61	96,33	96,26	95,10	82,67	78,57	69,74	76,92	75,78	76,89	73,28
Vengoževo savivaldybė	98,63	99,26	97,53	98,73	93,01	91,08	85,04	90,99	91,33	92,30	89,78
Gižycko apskritis	98,60	98,62	97,22	97,10	95,56	94,92	89,31	91,25	91,24	90,82	89,41
Gižycko savivaldybė - miestas	106,31	106,93	105,00	105,19	106,51	109,02	104,53	106,03	108,01	109,58	110,20
Gižycko, kaimo vietovė	78,31	79,30	77,74	75,84	74,69	67,86	64,33	68,68	67,73	67,08	62,24
Kruklanki savivaldybė	93,28	95,24	96,14	93,75	90,78	89,86	82,82	84,79	80,47	77,43	76,58
Milki savivaldybė	100,59	93,31	95,12	95,35	88,32	91,32	76,33	73,96	74,22	74,53	73,80
Ryno savivaldybė	96,58	98,27	92,96	94,24	90,56	84,88	77,11	82,08	80,16	75,05	75,23

62,24% Gižycko apskrities rezultatas rodo, kad 37,76% jos teritorijoje gyvenančių 7–15 metų vaikų nėra šio vietos valdžios padalinio valdomų mokyklų mokiniai.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Lentelė 2. 15-18 metų amžiaus jaunuolių švietimo prieinamumo rodiklis Elko subregione, palyginti su vaivadija ir šalimi (remiantis Centrinės statistikos tarnybos duomenimis)

Dėmesio. Elk subregione yra Gižycko ir Vengoževo apskritys.

Administracinis vienetas	Mokyklos tipas	2019	2020	2021	2022
		[%]	[%]	[%]	[%]
LENKIJA	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	42,72	43,04	43,66	45,35
	5 metų "Technikos mokykla"	34,91	34,98	35,90	35,23
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	12,18	12,61	13,02	13,47
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,21	0,23	0,24	0,16
	Iš viso	90,02	90,86	92,82	94,21
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	36,96	29,49	37,24	37,56
	5 metų "Technikos mokykla"	32,38	26,15	33,78	32,67
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	14,61	13,28	16,08	16,54
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,25	0,44	0,30	0,19
	Iš viso	84,20	69,36	87,40	86,96
ELK SUBREGIONAS	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	36,84	29,06	38,58	38,12
	5 metų "Technikos mokykla"	32,81	26,36	33,91	32,00
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	10,32	10,46	12,21	13,50
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,21	0,49	0,33	0,21
	Iš viso	80,18	66,37	85,03	83,83

Panašus nepalankus reiškinys pastebėtas ir Lietuvoje. Ten kalbama apie vadinamuosius "mokyklos nelankančius vaikus".

"Mokyklos nelankantis vaikas" - vaikas iki 16 metų, neįrašytas į mokinių registrą, kurio deklaruota gyvenamoji vieta yra atitinkamoje savivaldybėje, arba vaikas, įrašytas į mokyklos nelankančiųjų apskaitą savivaldybėje, kurioje gyvena (Lietuvos Respublikos statistikos tarnybos apibrėžimas).

Lentelė 3. Mokyklos nelankančių vaikų skaičius Lietuvos Respublikoje ir sostinės regione (Lietuvos Respublikos statistikos tarnybos duomenys - žiūrėta 2023 m. gegužės mėn.)

Plotas/metai	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Lietuvos Respublika	16 579	16 319	17 362	16 376	15 753
Vilniaus rajonas	4 072	4 028	4 397	4 140	4 303

Žemos "švietimo prieinamumo indekso" reikšmės Gižycko ir Vengoževo rajonuose ir bandymas paaiškinti situaciją Lietuvoje, taip pat priemonių padėčiai pagerinti paieška paskatino Gižycko rajono švietimo plėtros centrą parengti šį projektą..

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Bendradarbiauti buvo pakviesta Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba. Buvo sudarytos šios grupės, dalyvaujančios projekto veikloje:

1. 15 asmenų grupė, kurią sudarė mokytojai iš Gižycko ir Vengožewo apskričių
2. 15 asmenų mokytojų grupė iš Pietų Lietuvos
3. 4 asmenų švietimo organizatorių grupė iš Gižycko ir Vengožewo apskričių
4. 4 asmenų švietimo organizatorių grupė iš Pietų Lietuvos

Igyvendinant projektą planuojama vykdyti šią veiklą.

1. Mokyklų atranka apklausai ir projekto dalyvių atranka Gižycko ir Vengožewo apskrityse.
2. mokyklų atranka tyrimui ir projekto dalyvių atranka Pietryčių Lietuvoje.
3. Gižycko ir Vengožewo apskričių pradinį mokyklų teritorijų vaikų "prieinamumo prie švietimo" koeficiento tyrimas ir jaunimo iškritimo iš švietimo sistemos vidurinėse mokyklose priežasčių tyrimas.
4. "švietimo prieinamumo koeficiento" ir mokymosi nutraukimo ar nesimokymo priežasčių tyrimas pietryčių Lietuvos mokyklose.
5. Mokymai mokytojų grupėms Lenkijoje -Tema "Inkluzinis ir įtraukusis ugdymas", kaip priemonė mokinių laipsniui didinti Gižycko ir Vengožewo rajonų bei Pietryčių Lietuvos mokyklose.
6. Mokytojų grupių mokymai Lietuvoje -Tema "Mokyklų ir mokytojų darbas siekiant sudaryti sąlygas mokinių skaičiaus didinimui Gižycko ir Vengožewo rajonų bei Pietryčių Lietuvos mokyklose.
1. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje - tema "Švietimo prieinamumo veiksnio didinimo galimybės modernizuojant švietimo sistemą Gižycko ir Vengožewo apskrityse".
2. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lietuvoje -Tema "Švietimo prieinamumo veiksnio didinimo galimybės" modernizuojant švietimo sistemą Pietryčių Lietuvoje.
3. Leidinio "Kaip padaryti, kad vaikai eitų į mūsų mokyklą?"
4. Mokymo programų, skirtų savivaldos darbuotojams, mokytojams ir mokyklų direktoriams, rengimas.

I.2. Vaikų iš pradinių mokyklų teritorijų (7-15 m.) švietimo prieinamumo tyrimas, Gižycko ir Vengožewo apskričių jaunimo (16-18 m.) pasitraukimo iš mokymosi po pradinio ugdymo priežasčių tyrimas.

Kai mokyklos buvo atrinktos bendradarbiauti projekte, buvo atliktos suplanuotos mokinių apklausos. Tyrėjai buvo mokytojai, kuriuos paskyrė mokyklos direktorius. Apklausa buvo galima atlikti gavus tėvų sutikimą ir ji buvo visiškai anoniminė.

Atliekant tyrimą buvo naudojamas "atskirų atvejų metodas", kuris apima konkrečių, pavienių įvykių ir asmenų tyrimą. Jis gali būti naudojamas konkrečiam asmeniui, įvykiui, reiškiniui ar su juo susijusiam procesui tirti. Paprastai tiriami netipiški ir neracionalūs atvejai, nukrypstantys nuo visuotinai priimtų elgesio normų.

Gižycko ir Vengoževo apskrityse apklausos buvo atliekamos trijose atskirose tikslinėse vaikų ir (arba) jaunimo grupėse:

1. Grupė 7-14 metų mokinių, kurie yra registruoti/prisiregistravę konkrečios pradinės mokyklos rajone, tačiau dėl įvairių priežasčių nėra tos mokyklos mokiniai. Šios grupės vaikų tyrimo tikslas buvo nustatyti priežastis, dėl kurių renkamsi ne rajono mokykla, kuri (bent jau iš esmės) yra arčiausiai vaiko ir joje vaikui yra garantuota vieta dėl teisės aktų nuostatų. Pagal šių vaikų poreikius organizuojamas ir transportas į mokyklą.
2. Grupė pradinį klasių absolventų, tai yra 15-18 metų vaikai/jaunuoliai, baigę pradinę mokyklą. Šios grupės vaikų/jaunuolių tyrimo tikslas buvo sužinoti apie jų tolesnę mokymosi karjerą, pasirinktų mokyklų tipus, kitokį ugdymo būdą ar pasitraukimą iš mokymosi ir priežastis (nurodytas vaikų/jaunuolių). arba jų tėvai) apie priimtus sprendimus. Šios grupės tyrimai turėtų padėti nustatyti mažo mokinių vidurinėje mokykloje priežastis.
3. Grupė jaunuolių, kurie mokėsi vidurinėse mokyklose ir išstojo iš šių mokyklų prieš baigdami mokslus. Šios grupės tyrimo tikslas – nustatyti priežastis, lėmusias mokinio ar jo tėvų sprendimo pasitraukti iš mokymosi konkrečioje mokykloje. Kadangi labai dažnai sprendimas pasitraukti iš tam tikros mokyklos baigiasi visišku pasitraukimu iš mokymosi, šiuo tyrimu taip pat buvo nustatytos žemos vidurinių mokyklų kategorijos "švietimo prieinamumo koeficiento" reikšmės priežastys..

I.2.1. Tyrimų rezultatai Gižycko ir Vengoževo apskrityse

7-14 metų mokinių, pasirinkusių kitą mokyklą, nei buvo registruoti, apklausos rezultatai.

Priežastys, dėl kurių vaikai renkasi kitą mokyklą nei ta, kurioje yra registruoti. Juos galima suskirstyti į kelias grupes.

- a. 1 grupė – 29% respondentų nurodo ekonomines priežastis. Tai faktinis gyvenamosios vietos pakeitimas be registracijos pakeitimo, t.y. tėvų išvykimas į kitus Lenkijos ar užsienio regionus. Taip yra dėl nedidelio darbo vietų skaičiaus arba nepatrauklių atlyginimų Gižycko ir Vengoževo apskrityse. Tačiau šie žmonės negali užsiregistruoti naujoje vietoje „visam laikui“ ir išsiregistruoti iš senosios vietos. Jie gyvena Olštyne, Gdanske ar kur nors užsienyje, ten leidžia savo vaikus į mokyklą, bet teoriškai vis tiek yra Gižycko ar Vengoževo pavieto miestelio gyventojai.
- b. 2 grupė – 14% respondentų nurodo organizacines priežastis, kurios tiesiogiai priklauso nuo vietos valdžios/valdymo organo – t.y., nepilna mokyklos struktūra, pvz., nėra 7 klasės, trūksta popamokinės priežiūros mokykloje „suderinama su deklaruota gyvenamąja vieta“, sunkumai atvykstant į mokyklą (blogas privažiavimas ar organizuojamas vaikų pavežimas).
- c. 3 grupė – 18 % nurodo priežastis, kurios tiesiogiai priklauso nuo mokyklos, pvz.: mokymosi pagalbos trūkumas iš pradinės mokyklos, nesąžiningas pradinį klasių mokytojų elgesys, kitų mokinių smurtas pradinėje mokykloje, kitų smurtas, apsunkinimas lankyti mokyklas, žemas išsilavinimo lygis.
- d. 4 grupė -14% nurodo, kad mokykla nepritaikyta mokinių, turinčių plačiai suprantamą negalią, įskaitant tiek fizinį, tiek protinį deficitą, depresiją, mokyklinę fobiją, ugdymui.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

- e. 5 grupė – 24% respondentų nurodo šeimos sąlygas. Neretai tai yra neseniai kaime namus pasistačiusių ir ten registruotų, bet miestuose vis dar dirbančių miesto gyventojų vaikai. Jie nepasitiki kaimo mokyklomis ir vaikus į miesto mokyklą veda savo darbovietėse arba patiki globą mieste gyvenančioms močiutėms, arba leidžia vaikus į mokslus namuose. Wyniki badania absolwentów szkół podstawowych

Giżycko ir Vengoževo apskrityse 61% pradinių klasių absolventų dažniausiai tampa vietinių vidurinių mokyklų studentais, įskaitant bendrojo lavinimo vidurines mokyklas 33%, technikos mokyklas 20% ir profesines mokyklas 8%.

Pastaba – pateikti % skaičiuojami respondentų atžvilgiu.

Tyrimo rezultatai rodo tris nepalankius reiškinius:

- 1) yra vaikų, kurie visiškai nesimoko (šiuo atveju dirba šeimos ūkiuose),
- 2) vykdo prievolę mokytis ne mokykloje (respondentai nurodo vadinamąją debesų mokyklą, kurioje mokymo poveikis yra bent jau nepatikrintas);
- 3) per daug studentų siekia patenkinti savo mokymosi siekius už Giżycko ir Vengoževo apskričių ribų

Didžioji dalis (47 proc.) respondentų, pasirinkusių išsilavinimą vidurinėse mokyklose už apklaustų apskričių ribų, nurodė priežastį: „Giżycko ir Vengoževo apskrityse trūksta mokyklų, pritaikytų pradinių klasių absolventų pomėgiams/planams“.

Tačiau nemalonūs siurprizas apklaustų apskričių švietimo organizatoriams – didelis balsų skaičius (19 proc.) dėl priežasties „žemas Giżycko ir Vengoževo apskričių mokyklų įvertinimas pagal mokymo lygį“.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į mobingo reiškinį, kurį nurodo apklausoje dalyvavę mokiniai (6 proc.) mokyklose ar šalia jų, mokinių nuvežimo į mokyklą problemas (4 proc.), ugdymo problemas (3 proc.), nuomonę, kad mokantis vidurinėje mokykloje yra beprasmiška.

Apklaustos rezultatai tarp vidurinės mokyklos nebaigusių asmenų

67% apklaustųjų tęsia mokslus kitoje mokykloje. Dauguma, net 33%, mokosi profesinėje mokykloje, 17% – bendrojo lavinimo vidurinėje mokykloje, 10% – interneto mokykloje, 7% – technikumė.

33% apklaustų mokinių netęsia mokymosi mokykloje, nors 10% respondentų profesinius įgūdžius įgyja mokymų/kursų metu, 12% jau dirba, 11% nesimoko ir nedirba.

Pasitraukimo iš pasirinktos mokyklos priežastys:

1. Mokinys pasirinko vidurinę mokyklą, kurios studijų kryptis neatitiko jo interesų ar ateities planų (29%).
2. Vidurinėje mokykloje buvo per dideli lūkesčiai, susiję su mokinio gebėjimais (36 proc.).
3. Kita didelė priežasčių grupė – 13% yra „Sveikatos problemos, įskaitant depresiją, judesio ligą, emocinę ligą“.
4. Pavojingai didelė 12% respondentų grupė mano, kad vidurinis išsilavinimas yra nereikalingas.

Dėmesio. Išsamius mokinių tyrimų Gižycko ir Vengoževo apskrityse rezultatus kartu su paaiškinimais rasite vėliau leidinyje.

I.3. Pietryčių Lietuvos mokyklų iškritimo iš švietimo sistemos arba nepradėjimo mokytis priežasčių tyrimas

Tyrimė dalyvavo 319 respondentų iš 15 švietimo įstaigų Pietryčių Lietuvoje. Tyrimas buvo atliktas trijose atskirose vaikų/paauglių tikslinėse grupėse:

I grupė - 115 mokinių, kurie nelanko mokyklos savo vietovėje, nuo 1 klasės iki 12 klasės. Šios grupės vaikų tyrimo tikslas buvo nustatyti priežastis, dėl kurių jie nelanko mokyklos savo gyvenamojoje vietoje ir pasirenka kitas mokyklas nei mokykla prie gyvenamosios vietos, kuri (bent jau spėjama) yra arčiausiai vaiko, joje vaikui yra garantuota vieta pagal teisės aktų nuostatas, transportas organizuojamas pagal jo poreikius.

II grupė - 101 mokinys, baigęs arba baigiantis vidurinę mokyklą (8 ar 10 klasių). Šios grupės vaikų/jaunuolių tyrimo tikslas – sužinoti apie jų tolesnę mokymosi ar profesinę karjerą, pasirenkamų mokyklų tipus, kitus mokymosi būdus ar pasitraukimą iš mokymosi, jų sprendimų priežastis.

III grupė - 103 asmenys, nutraukę mokslus profesinėje mokykloje. Šios grupės tyrimo tikslas buvo nustatyti priežastis, lėmusias mokinio apsisprendimą pasitraukti iš konkrečios mokyklos.

1. Savo vietovėje mokyklos nelankančių mokinių apklausų rezultatai

65% mokinių iš grupės nurodė, kad pagrindinė priežastis, kodėl pasirinko mokymosi įstaigą kitame regione ar apskrityje, buvo noras mokytis su draugais ar šeimos nariais. Kita priežastis – patogesnis viešasis transportas arba mokyklos artumas prie tėvų darbovietės. Kai kuriems respondentams kito administracinio regiono mokykla buvo arčiau jų gyvenamosios vietos.

Iš šios grupės 14 proc. respondentų nurodė, kad pakeitė gyvenamąją vietą: kai kurie persikėlė su tėvais į kitą miestą ar užsienį, kai kurie apsigyveno pas kitus šeimos narius, pavyzdžiui, anksčiau gyveno su tėvu, o vėliau persikėlė pas motiną. Kai kurie išvyko gyventi pas kitą giminaitį po to, kai tėvams buvo apribotos teisės į vaiką, arba dėl kitų priežasčių.

43% respondentų nurodė priežastis, susijusias su ugdymo procesu:

- 11 proc. teigė, kad turi talentų ir pomėgių, kurių negali realizuoti mokykloje, esančioje netoli jų gyvenamosios vietos, ir kad mokykloje trūksta įvairių būrelių ir popamokinės veiklos.
- Panašus procentas respondentų (12 proc.) nurodė, kad keičia mokyklą dėl patyčių, ar kitų nesutarimų su bendraamžiais. Šie nesutarimai lėmė mažesnę lankomumą ir nenorą eiti į mokyklą. Buvo tikimasi, kad šios problemos išnyks pasikeitus aplinkai;
- Panašus procentas mokinių manė, kad šalia jų namų esančioje mokykloje per žemas išsilavinimo lygis – per žemi standartai, nekompetentingi mokytojai (ar konkretus mokytojas);

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

- d. Panašus procentas nurodė, kad yra nepatenkintas nesąžiningu mokytojų elgesiu jų atžvilgiu ar kitais neigiamo bendravimo aspektais;
- e. Galiausiai panaši dalis tyrimo dalyvių nurodė, kad mokykloje buvo prastai remiamas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymas.

2. Mokinių, kurie baigė arba baigia progimnaziją (8 arba 10 klasę), rezultatai (II grupė)

Dauguma II grupės mokinių lankė aukštesniąją mokyklą arba vidurinę mokyklą (8 ir 10 klases). 8 mokiniai, baigę mokslo metus, nurodė, kad ketina tęsti mokslus profesinėje mokykloje, o likę – vidurinėje mokykloje. Dauguma apklaustųjų nekritikavo savo aukštosios mokyklos ir mielai joje liktų, tačiau mokymo įstaigoje, kurioje jie gyvena, yra tik 8 klasės.

Beveik visi ketinantys kitais mokslo metais pradėti mokytis profesinėje mokykloje nurodė, kad jų pasirinkimą lėmė noras įgyti specializaciją ir kuo greičiau pradėti dirbti. Jie norėjo įgyti daugiau praktinių įgūdžių, kurie padėtų įsidarbinti.

3. Mokinių, nutraukusių mokslus profesinėje mokykloje (III grupė) apklausų rezultatai

Dauguma III grupės respondentų (59 proc.) šiuo metu dirba arba baigia profesinį mokymą. 54% mokyklą metusių mokinių tai padarė dėl finansinės padėties: pradėjo dirbti, kai kuriems buvo sunku derinti darbą ir mokslus, šeima negalėjo suteikti finansinės paramos. Kiti nematė prasmės toliau mokytis, nes galėjo įsidarbinti negavę diplomo.

Kai kurie išvyko dirbti į užsienį. 24% metė mokyklą, nes jiems nepatiko pasirinkta profesija. 10% metė mokyklą dėl asmeninių ar šeimyninių aplinkybių – sveikatos problemų, motinystės atostogų, poreikio slaugyti artimą žmogų ir pan.

Dėmesio. Išsamius Lietuvoje atlikto tyrimo rezultatus ir diskusiją rasite vėliau PUBLIKACIJOJE.

I.4. Mokytojų grupių mokymas Lenkijoje – Tema „Integratyvusis ir įtraukusis ugdymas kaip priemonė didinti švietimo prieinamumą Giżycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.

Mokymuose dalyvavo 15 žmonių grupė iš Giżycko ir Vengoževo apskričių mokyklų bei tokio pat dydžio mokytojų grupė iš Pietų Lietuvos mokyklų.

Lenkų grupę sudarė mokytojai iš 5 kaimo vietovių pradinė mokyklų ir tiek pat žmonių iš miestų (Vengoževo ir Giżycko) bei 5 žmonės iš vidurinių mokyklų.

Lietuvių grupę sudarė dešimties žmonių 1 pakopos mokyklų (1-10 kl.) ir gimnazijų mokytojų grupė bei penkių asmenų mokytojų grupė, atstovaujanti profesinėms mokykloms.

Pradžios data: 2023-05-15

Pabaigos data: 2023-05-19

Mokymų programa

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

2023 m. gegužės 15 d., pirmadienis

Inkliuzinio ugdymo, kaip kokybiško, kiekvienam besimokančiajam prieinamo ugdymo, prielaidos.

Funkcinis vertinimas kaip biopsichosocialinio žmogaus, jo galimybių ir poreikių suvokimo pavyzdys.

2023 m. gegužės 16 d., antradienis

Darbas su klase, turinčia įvairių ugdymosi poreikių – bendrasis modulis, atsižvelgiant į UDL (Universal Design for Learning) principus.

Lengvai skaitomi (ETR) tekstai universalaus edukacinio dizaino ir racionalaus pritaikymo kontekste.

2023 m. gegužės 17 d., trečiadienis

Bendradarbiavimas su tėvais kaip svarbus veiksnys remiant vaiko/mokinio vystymąsi.

Pripažinti pasiekimus ar įvertinti trūkumus? Švietimo teisės nuostatos ir mokyklos realybė. Įtraukiantis vertinimas.

2023 m. gegužės 18 d., ketvirtadienis

Mokytojų komandos formavimas kaip mokymo ir auklėjamojo darbo efektyvumo sąlyga.

Inkliuzinio ugdymo mokytojo kompetencijų profilis.

Vadovo vaidmuo remiant inkluzinio ugdymo mokytojus.

2023 m. gegužės 19 d., penktadienis

Konferencija – Mokinių tobulėjimą skatinantis vertinimas

Klaidų vertinimo ir taisymo metodo įtaka motyvacijai mokytis.

Kaip atitolti nuo tradicinio mokymo.

Kompromisas tarp esamo ir galutinio pažymio.

I.5. Mokytojų rengimas Lietuvoje – Tema „Mokyklų ir mokytojų darbas siekiant palengvinti didesnę švietimo prieigą Gižycko ir Vengoževo apskrčių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.

Mokymuose dalyvavo projekte dalyvaujantys asmenys, tai yra tie patys, kurie dalyvavo mokymuose Lenkijoje.

Pradžios data: 2023-09-18

Pabaigos data: 2023-09-22

Mokymų grafikas Lietuvoje

Diena. Laikas. Pamokos tema.

Diena 1

2023-09-18 9:00 -13:00 Mokymai "Švietimo sistema Lietuvoje"

Diena 1

2023-09-18 14:00 -15:00 Apsilankymas Nemenčinės Konstanto Parčevskio gimnazijoje

2 diena

2023-09-19 9:00 -10:00 Apsilankymas Nemenčinės lopšelyje - darželyje

2 diena

2023-09-19 10:00 -11:00 Apsilankymas Vilniaus rajono savivaldybės sporto mokykloje

2 diena

2023-09-19 11:00 -13:00 Mokymai „Motyvacijos didinimo būdai ir modernios Biofeedback ir VR technologijos“

2 diena

2023-09-19 14:00 -16:00 Apsilankymas Vilniaus rajono pedagoginėje psichologinėje tarnyboje.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

3 diena

2023-09-20 9:00 -10.30 Seminaras „Vaikų ir paauglių savižudybės ir priklausomybės – pakalbėkime apie priklausomybes be panikos“.

3 diena

2023-09-20 11:00 -12:30 Seminaras „Atveriamė duris priklausomybėms“

3 diena

2023-09-20 14:00 -15:00 Susitikimas Nacionalinėje švietimo agentūroje

4 diena

2023-09-21 9:30 -10:00 Posėdis Alytaus rajono savivaldybėje

4 diena

2023-09-21 11.00 -12.00 Apsilankymas Daugų Vlado Mirono vidurinėje mokykloje

4 diena

2023-09-21 14:00-16:00 Apsilankymas Alytaus pedagoginėje psichologinėje tarnyboje, tyrimų Lietuvoje aptarimas

5 diena

2023-09-22 10.30 -13.00 Apsilankymas A. Žikevičiaus saugaus vaiko mokykloje Kaune. Edukacinė veikla mokykloje

5 diena

2023-09-22 14.30 -15.30 Apsilankymas Kauno šv. Kazimiero progimnazijoje, pažintis su mokykla ir tyrimų Lietuvoje aptarimas.

I.6 Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje – Tema „Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant Giżycko ir Vengoževo apygardų švietimo sistemą“.

Dienos tema

1 diena. 2023-06-29

9.00 - 9.45 val.

Lenkijos administracinis padalijimas. Varmijos Mozūrų vaivadijos ypatybės. Giżycko ir Vengoževo apskritys: istorija, administracinis suskirstymas, geografija, ekonomika, demografija.

9.55 - 11.00 val.

Švietimo sistema Lenkijoje.

Galimybė gauti išsilavinimą pagrindinėse mokyklose Giżycko ir Vengoževo apskrityse. Švietimo prieinamumo koeficientas vidurinėse mokyklose Elko subregione.

Giżycko rajono švietimo sistema (darželių ir mokyklų, ugdymo įstaigų vieta, duomenys, profesinis išsilavinimas).

Kelionė į Perlos (Węgorzewo) pagrindinę mokyklą

12-13.30 val. Apsilankymas Perla pagrindinėje mokykloje

13.45 Pirmosios mokymų dienos santrauka. Įvertinimas / SP Perla/

2 diena. 2023-06-30

9.00 - 9.45 val. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai Giżycko apskrities bendrojo lavinimo mokyklose

10-11.30 val. Apsilankymas Specialiojo ugdymo centre

12-13.00 val. Apsilankymas Jaunimo socioterapijos centre

13.15 – 15.00 val. Antrosios mokymų dienos santrauka. Įvertinimas

3 diena 1/07. 2023 m.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

9.00 - 9.45 val. Vaikų ir paauglių nesimokymo Vengoževo apskrities mokyklose mastai ir priežastys.

10.00 - 11.00 val. Vaikų ir paauglių nesimokymo Gižycko apskrities mokyklose mastai ir priežastys.

11.00-12.00 val. Integracinis ugdymas Gižycko antrojoje vidurinėje mokykloje - pristatymas rajono Ugdymo plėtotės centre.

12.15 - 13.30 val. Preliminarus pasiūlymas dėl Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos pakeitimų ir modernizavimo, kuriuo siekiama apriboti mokyklos nebaigimo ar nesimokymo reiškinį – grupės idėjų ir pasiūlymų plėtojimas.

14.00 val. Diskusija, vertinimas. Pabaiga

I.6.1. Rekomendacijos dėl veiksmų gerinant mokyklų ir valdymo organų darbą organizuojant švietimą Gižycko ir Vengoževo apskrityse

1. Savivaldybių institucijos ir mokyklų direktoriai, prieš įtraukdami vaiką į konkrečios mokyklos apskaitą, gali nustatyti faktinę vaiko gyvenamąją vietą ir tėvų/globėjų valią dėl mokyklos, į kurią jie ketina leisti vaiką, pasirinkimo, nes pagal švietimo įstatymą gyvenamoji vieta turi esminę reikšmę kontroliuojant privalomojo išsilavinimo įvykdymą. Prieš įtraukiant jį į konkrečios mokyklos apskaitą, gali būti atliktas pokalbis su vaiko tėvais/globėjais. Tokiu būdu bus pašalintas dirbtinis vaikų skirstymas į mokyklų rajonus ir bus atkurta tam tikrą vietos valdžios vienetą apibūdinančių šalies rodiklių informacinė vertė.
2. Mokyklos – tiek pradinės, tiek vidurinės – gali įgyvendinti ekonominės plėtros veiklą, dėl kurios padaugėtų darbo vietų ir taip nebūtų verčiami tėvai ir vaikai palikti dabartinės gyvenamosios vietos. Vienas iš galimų veiksmų – visapusiškai ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas, t.y.:
  - bendrauti gimtąja kalba;
  - bendrauti užsienio kalbomis;
  - matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai moksliniai bei techniniai gebėjimai,
  - IT kompetencijos;
  - gebėjimas mokytis,
  - socialines ir pilietines kompetencijas,
  - iniciatyvumas ir verslumas;
  - kultūrinis sąmoningumas ir raiška.

Visų pirma, ugdant iniciatyvą ir verslumą bei gebėjimą mokytis ateityje gali padidėti darbo vietų skaičius.

3. Kitas galimas veiksmas, padedantis plėtoti vietos darbo rinką – skatinti mokinius vidurinėse mokyklose rinktis tokias studijų kryptis, kurios atitinka vietos darbdavių poreikius. Tam reikia suprasti tokius poreikius bent kelerių metų perspektyvoje, taip pat sukurti tokias ugdymo sritis vidurinėse mokyklose. Taip pat svarbu nukreipti karjeros konsultantų, pedagogų ir kitų pradinių klasių mokytojų darbą. Taip pat reikalingi

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

intensyvūs metodai, skatinantys studentus rinktis darbo rinkos poreikius atitinkančias studijų kryptis. Vietiniai darbdaviai gali padėti mokykloms įdarbinant ir lavinant.

4. Kadangi daugeliui pradinių klasių absolventų ir pirmosios pakopos profesinių mokyklų mokinių, turinčių dualinį išsilavinimą, sunku susirasti darbą ir dirbti pas darbdavį (tai yra sąlyga norint mokytis dualinėje mokykloje), dualinės profesinės mokyklos turėtų aktyviau įsitraukti į sprendžiant tokias problemas. Taip pat verta pagalvoti apie MOKYKLOS ĮMONĖS atkūrimo galimybę naudojantis Tęstinio ir praktinio mokymo centru bei verslininkų suteiktomis patalpomis.
5. Projekto vykdytojai mano, kad į ugdymą namuose, kaip į privalomojo mokymosi formą, reikia žiūrėti labai atsargiai ir stengtis šalinti priežastis, skatinančias mokinius rinktis šią ugdymo formą, pvz., smurtą mokykloje, mokyklinės fobijas, baimę gyvena mokyklos bendrabutyje..
6. Steigti mokyklas, jungiančias 8 metų pradinę mokyklą, 4 metų vidurinę mokyklą, 3 metų pirmosios pakopos profesinę mokyklą ir 5 metų techninę vidurinę mokyklą..
7. Vaikų ir paauglių priežiūros organizavimas vidurinėse mokyklose prieš ir po pamokų, atsižvelgiant į nustatytus poreikius. Užklasinės veiklos, pritaikytos vaikams ir paaugliams, kurie važinėja į mokyklą iš kitų miestų, organizavimas.
8. Gerinti patekimo į mokyklą būdą, įskaitant vaikų pavėžėjimo į pradines mokyklas (įskaitant specialiąsias mokyklas) organizavimą, sutrumpinti vežimo laiką, kuris neturėtų viršyti, pvz., 30 minučių į vieną pusę.
9. Jaunimo paveizėjimo į vidurines mokyklas organizavimas rajono valdžios.
10. Įvairių renginių organizavimas kaimo mokyklų mokiniams, kurių metu jie naudojami pensionatais, siekiant sumažinti baimę gyventi internate.
11. Finansinės paramos teikimas mažas pajamas gaunantiems studentams, gyvenantiems pensionuose, pvz., atsisakant įstojimo mokesčio ir nuolaidų maitinimui įsigyti.
12. Įvairių formų darbo su mokiniais, pritaikyto jų intelektualiam potencialui, organizavimas pradinėse ir vidurinėse mokyklose, ypač organizuojama nemokama mokymosi pagalba sunkiai besiverčiantiems mokiniams ir tobulinimosi veikla mokslo, meno ir fizinių gabumų turintiems mokiniams.
13. Mokinių apklausų apie jų saugumą mokykloje vykdymas. Užkirsti kelią įvairių formų kitų mokinių smurtui mokykloje ir mokyklos aplinkoje. Prie mokyklų veikiančios neformalios jaunimo grupės gali būti ypač pavojingos mokiniams. Jie kelia grėsmę mokiniams, atvykstantiems į mokyklą iš kitų miestų. Visų formų mobingo pašalinimas iš mokytojų ir kitų mokyklos darbuotojų.
14. Visose mokyklose turi būti sudarytos sąlygos neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams mokytis kartu su bendraamžiais, t.y. turi būti įgyvendinamas integruotas ir įtraukus ugdymas. Inkluzinis ugdymas grindžiamas prielaida, kad visi vaikai gali ir turi teisę mokytis arčiausiai savo namų esančiose mokyklose. Jame dėmesys sutelkiamas į tai, kaip efektyviai mokytis neįgalius ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus ir kaip suteikti jiems priklausymo mokyklos bendruomenei jausmą.

15. Kadangi viena didžiausių problemų – netinkamas vidurinės mokyklos pasirinkimas, reikėtų plėtoti ryšius tarp šių mokyklų tipų. Ypatingas dėmesys gali būti skiriamas pradinėms mokykloms kaimo vietovėse. Tikslinė situacija: visų Gižycko ir Vengoževo rajonų pradinių mokyklų 8 klasių mokiniai išmano Gižycko ir Vengoževo vidurines mokyklas, studijų kryptis, reikalavimus ir galimybes toliau mokytis bei dirbti baigus studijas. Vidurinės mokyklos žino pradinių klasių mokinių požiūrį, siekius ir rūpesčius. Tai bus įmanoma tik tuomet, jei į šią veiklą įsitrauks visa mokyklos bendruomenė, ne tik karjeros konsultantai.
16. Įgalinimas mokyklų mokytojams siekti aukštos profesinės kvalifikacijos įvairiomis kvalifikacijos kėlimo formomis ir mokytojų pasiekimų populiarinimas.
17. Siekiant paskatinti mokinius iš kitų apskričių mokytis Gižycko ar Vengoževe, mokyklose gali būti kuriamos ir reklamuojamos naudojant regiono turistines traukos vietas, įskaitant Ryno mieste esančio Mokyklos centro buriavimo potencialą. Kitas magnetas, traukiantis mokinius mokytis į Gižycko ir Vengoževo mokyklas, gali būti šiuose miestuose įsikūrę kariniai daliniai. Todėl buriavimo profilio aukštoji mokykla, karinę specialybę turintis IT ar mechatronikos technikumai gali sudominti ir kitų apskričių mokinius. Tai leis subalansuoti žmonių, vykstančių į kitas apskritis, skaičių, pvz., į žemės ūkio mokyklą Karoleve netoli Ketrzyno.
18. Kurti akademinės klases bendrojo lavinimo vidurinėse mokyklose, į kurias gali būti priimami tik labai aukštus pasiekimus turintys pradinių klasių abiturientai, ir šioje klasėje taikant individualias išplėstines mokymo programas iš pasirinktų dalykų.
19. Kurti ir skleisti informaciją apie aukštus reitingus turinčių mokyklų kūrimo mechanizmus. Pozicija reitinge gali rodyti ir puikų dėstytojų darbą, ir sėkmingą žemesnių intelektinių gebėjimų mokinių eliminavimą.
20. Informacijos apie atskirų vidurinių mokyklų mokinių pasiekimus, įskaitant vidurinės mokyklos baigimo ir profesijos egzaminų rezultatus, sklaida, parodanti, kad kiekvienoje mokykloje yra mokinių, egzaminus išlaikiusių daugiausiai balų. Didinti tėvų pasitikėjimą aukštais Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklų mokytojų įgūdžiais, rodant jų pasiekimus.
21. Motyvuoti ir padėti mokykloms užmegzti bendradarbiavimą su kitomis mokyklomis ir subjektais bei skatinti šią veiklos formą bendruomenėje. Tikslinė situacija – kiekviena mokykla turi bent dvi draugiškas mokyklas Europos rytuose, vakaruose, pietuose ar šiaurėje ir bent vieną šalyje, su kuria įgyvendina bendrus projektus darbui su mokiniais gerinti.
22. Būtinai tolesnis ir nuolatinis mokyklų infrastruktūros tobulinimas. Tai susiję su edukacinių pastatų pavertimu atitinkančiais universalus dizaino principus, aprūpinant juos mokymo priemonėmis ir ištekliais, naudingais ugdant visas pagrindines kompetencijas, plėtojant pastatus ir mokyklos aplinką, kad jie taptų draugiškesni ir ekologiškesni.

I.7. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lietuvoje - Tema "Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant pietryčių Lietuvos švietimo sistemą"

I.7.1. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

(buvo redaguoti po mokymų Lietuvoje vykstančių diskusijų tarp mokytojų grupės ir ugdymo organizatorių)

Remiantis apklausos rezultatais bei respondentų pasiūlymais galima teigti, kad mokinių norą toliau mokytis (ypač savo teritorijos mokyklose) paskatintų patogesnis viešasis susisiekimas su gyvenamojoje vietovėje esančia mokykla (patogesnis autobusų grafikas ar nuosavi mokykliniai mikroautobusiukai), didesnė užklasinė veiklų, būrelių pasiūla, dažnesnės ekskursijos, išvykos, renginiai. Kai kurie mokiniai mokyklą pakeitė dėl per aukštų, o kiti – dėl per žemų akademinėjų reikalavimų (abiem atvejais reikalavimai nesutapo su mokinio gebėjimais, vadinasi, nebuvo atsižvelgta į individualius poreikius). Todėl individualių poreikių atliepimas, švietimo pagalbos prieinamumas, didesnis mokytojų dėmesingumas tiek mokiniui, tiek tėvams, padidintų galimybę, kad mokiniai ir jų tėvai norėtų pasilikti konkrečioje ugdymo įstaigoje.

Taip pat prisidėtų geresnis bendras psichologinis klimatas mokykloje, aukštesnė bendravimo kultūra, kalbant tiek apie santykius tarp mokinių, tiek tarp mokinių ir mokytojų, tiek tarp mokytojų ir tėvų (kai kuriems tėvams trūko didesnio mokytojų bendradarbiavimo su tėvais). Kai kurie nurodė, kad būtų prasminga inicijuoti patyčių kultūrą slopinančius ir bendravimo kultūrą ugdančius mokymus/užsiėmimus. Dalis respondentų mokyklą pakeitė (arba ruošiasi keisti) tik dėl to, kad joje buvo tik 4 ar 8 klasės – tėvai norėjo tęstinumo, kad ugdymosi procesas vyktų toje pačioje įstaigoje nuo 1 iki 12 klasių. Todėl vienas iš sunkiai įsivaizduojamų sprendimų (ką supranta ir patys tėvai) – vyresnių klasių steigimas vietinėse mokyklose. Viena respondentė pastebėjo, kad būtų gerai ugdymo įstaigose kelti maitinimo kokybę – maistas būtų pritaikytas įvairių poreikių vaikams.

Kalbant apie mokymąsi profesinėse mokyklose, tyrimas parodė, kad didžioji dalis paauglių iš jų iškrenta dėl priežasčių, kurios vienaip ar antraip buvo susijusios su finansine padėtimi – jie įsidarbino, nes arba jų šeima nebegalėjo jų remti, arba jie patys norėjo kuo anksčiau pradėti savarankišką gyvenimą. Buvo sunku derinti mokslus su darbu. Todėl vienas iš dažniausiai pasitaikančių patarimų, ką galima būtų pakeisti, kad mokiniai išsilakytų profesinėse mokyklose – padaryti lankstesnę mokymosi grafiką, kad būtų lengviau derinti su darbu (mažiau pamokų, galimybė dalį dalykų atsiskaityti užduotis atliekant individualiai, o ne pamokose), taip pat – didesnė stipendija. Taip pat galėtų būti daugiau praktinių į konkretų amatą nukreiptų užsiėmimų – žinojimas, kad įgūdžiai bus panaudoti darbo rinkoje suteiktų daugiau motyvacijos.

I.7.2. UGDYMO PROCESŲ TOBULINIMO REKOMENDACIJOS

Verta sutelkti dėmesį į keletą pagrindinių sričių.

Vietinio švietimo skatinimas:

Informacinės kampanijos:

Kampanijų, skirtų tėvams (globėjams) ir mokiniams informuoti apie mokyklos, esančios šalia jų gyvenamosios vietos, naudą, organizavimas. Kampanijos gali apimti susitikimus, brošiūras ir aktyvų buvimą socialinėje žiniasklaidoje.

Bendradarbiavimas su vietos valdžios institucijomis:

Bendradarbiavimas su vietos valdžios institucijomis kuriant patrauklias edukacines programas vietos mokyklose, pritraukiančias tėvus ir mokinius – įdomios interesų grupės, žaidimų aikštelės mokykloje, galimybė įkurti bendruomenės centrą su papildomu maitinimu ir atokvėpiu nuo pamokų, bendruomenės centrai mokyklose.

Universalus dizainas švietime:

Mokytojų mokymai:

Patartina rengti reguliarius universalaus dizaino mokymus švietime, kad mokytojai galėtų geriau pritaikyti mokymo metodus visų mokinių poreikiams.

Ištekliai ir įrankiai:

Suteikti mokykloms prieigą prie išteklių ir priemonių, palengvinančių universalaus dizaino įgyvendinimą ugdymo praktikoje.

Specialistų trūkumo sprendimas:

Stipendijų ir mokymo programos:

Būsimiems specialistams (logopedams, psichologams, specialiesiems ir socialiniams pedagogams) stipendijų ir mokymo programų kūrimas, siekiant padidinti jų prieinamumą regione.

Bendradarbiavimas su universitetais:

Bendradarbiavimo su vietos universitetais užmezgimas siekiant skatinti su specialiuoju ugdymu susijusius mokymo kursus.

Pagalba padedantiems mokytojams:

Padidintas finansavimas:

Lobizmas siekiant didesnio finansavimo, kad mokyklose įdarbintų daugiau pagalbinių mokytojų (mokytojo padėjėjų).

Mentorystės programos:

Mentorystės programų finansavimas ir paleidimas mokyklose, kur patyrę mokytojai gali pasidalinti savo žiniomis ir patirtimi su naujai įsidarbinusiais mokytojais.

Stebėjimas ir vertinimas:

Stebėsenos sistema: Stebėsenos sistemos, kuri stebės inkluzinio ugdymo įgyvendinimo pažangą ir naudojamų metodų efektyvumą, įdiegimas.

Vertinimo kriterijai: Aiškių vertinimo kriterijų, tokių kaip mokinių integracijos laipsnis, jų akademiniai rezultatai, tėvų ir mokinių pasitenkinimas, nustatymas.

Bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi:

Bendradarbiavimo tinklas:

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Mokyklos gali kurti bendradarbiavimo tinklus regione, kad galėtų dalytis patirtimi, geriausia praktika ir ištekliais.

Tarptautinės partnerystės:

Mokyklos gali bendradarbiauti su kitų šalių švietimo įstaigomis, kad pasimokytų iš jų inkluzinio ugdymo patirties.

Infrastruktūros ir prieinamumo modernizavimas:

Mokyklų modernizavimas:

investicijos į mokyklų modernizavimą, kad jos būtų prieinamos ir draugiškos visiems mokiniams, nepaisant jų poreikių.

Transporto susisiekimo gerinimas:

Viešojo transporto susisiekimo su mokyklomis gerinimas (patogesni autobusų tvarkaraščiai ir/arba mokyklinių autobusų subsidijavimas).

Tėvų parama:

Seminarai tėvams: seminarų tėvams, siekiant geriau suprasti įtraukijį ugdymą ir aktyviai paremti savo vaikus ugdymo procese, organizavimas.

Įgyvendinant šias rekomendacijas, reikia įtraukti įvairius subjektus, įskaitant švietimo institucijas, mokyklas, mokytojus, tėvus ir vietas bendruomenės. Svarbu, kad visos veiklos būtų koordinuojamos ir pritaikytos specifiniams pietryčių Lietuvos regiono poreikiams.

I.8. Mokymų programų rengimas

Atsižvelgiant į projekto dalyvių suformuluotas rekomendacijas, buvo parengtos keturios planuojamos mokymo programos:

1. Vietos valdžios padalinių darbuotojų mokymo programa. „Mokyklos motyvavimo galimybės ir metodai įgyvendinti ugdymą, palankų pradėti ir tęsti mokslą vietos valdžios mokyklose“
2. Mokymo programa mokyklų direktoriams "Kaip užtikrinti, kad mūsų vaikai lankytų mūsų mokyklas?"
3. Vidurinių mokyklų mokytojų tobulinimo programa
„Švietimo sąlygos ir mokymo metodai, skatinantys jaunas žmones tapti jų mokiniais“.
4. Pradinių klasių mokytojų tobulinimo programa
Ugdymo sąlygos ir mokymo metodai, skatinantys vaikus ir jų tėvus pradėti mokytis.

II. Bendra informacija apie Giżycko ir Vengoževo apskritis bei pietryčių Lietuvos regionus, įskaitant švietimo sistemas ir švietimo paslaugų kokybę šiose srityse, matuojamą švietimo universalumo indeksu

II.1. Giżycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistema

Giżycko apskritis – vietos valdžios vienetas Lenkijoje, įkurtas 1999 m. vykdant administracinę reformą. Rajono administracijos buveinė yra Giżycko miestas. Rajonas apima: Giżycko miestą, Ryno miesto ir kaimo vietoves ir Giżycko, Kruklanki, Milkų, Vydminių kaimo vietoves.

Gyventojų skaičius: 54 016 žmonių. Plotas: 1120 km². Šaltinis: [powiat giżycki \(warmińsko-mazurskie\) w liczbach » Przystępne dane statystyczne \(polskawliczbach.pl\)](http://powiat.gizycki.warmińsko-mazurskie.w liczbach » Przystępne dane statystyczne (polskawliczbach.pl))

Vengoževo apskritis – apskritis Lenkijoje, sukurta 2002 m iš dalies Giżycko apskrities. Jos buveinė yra Vengoževo mieste. Rajonas apima: miesto ir kaimo Vengoževo vietovę, Budry ir Pozezdrze kaimo vietoves.

Gyventojų skaičius: 21 062 žmonės. Plotas: 693,4 km². Šaltinis: [powiat wegorzewski \(warmińsko-mazurskie\) w liczbach » Przystępne dane statystyczne \(polskawliczbach.pl\)](http://powiat.wegorzewski.warmińsko-mazurskie.w liczbach » Przystępne dane statystyczne (polskawliczbach.pl))

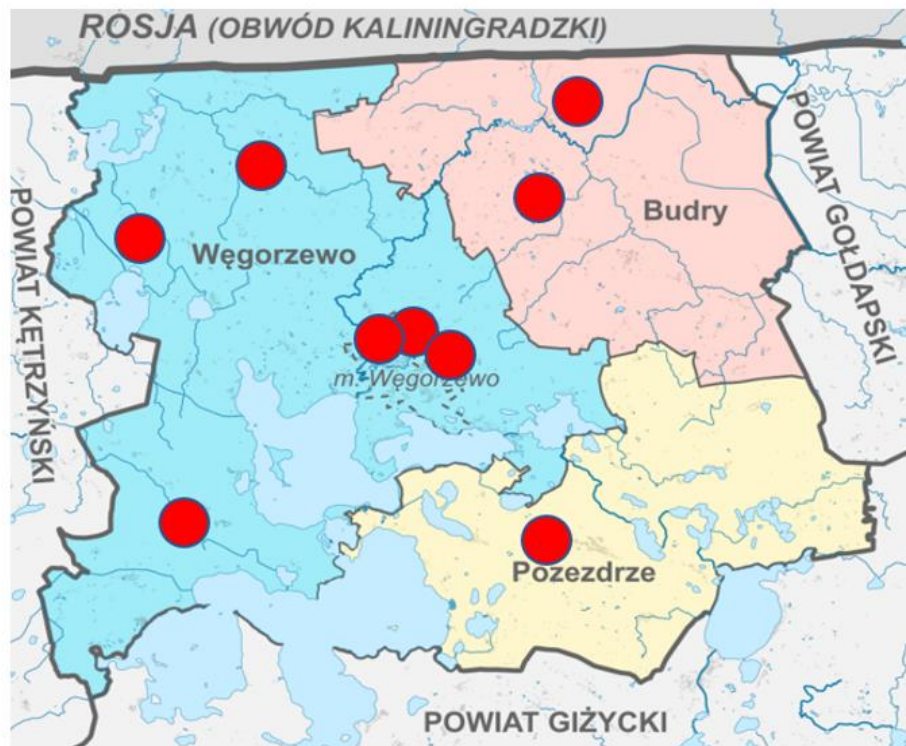

1 pav. Vengoževo ir Giżycko apskričių žemėlapis. Šaltinis – Erdvinė informacinė sistema <https://wegorzewski.e-mapa.net/>. Svetainę tvarko Vengoževo apskrities biuras

3 lentelė. Vaikų darželiai Vengoževo apskrityje. Vengoževo apskrities darželių sąrašas (remiantis mokyklų ir ugdymo įstaigų registro duomenimis)

Nr.	Darželio pavadinimas.	Ikimokyklinukų skaičius.
1	NE VIEŠAS „TIGRYSEK“ DARŽELIS VENGOŽEVO	77
2	DARŽELĖ „ISKIERKA“ VENGOŽEVO	40
3	BRITISZEK KALBOS DARŽELIS VENGOŽEVO	48
4	NE VIEŠAS DARŽELIS „TU ESI“ VENGOŽEVO	63
5	NE VIEŠASIS DARŽELIS "AUKSO ŽUVELĖ" POZEZDRZE	49
6	DARŽELIO NR. 1 Mikė Pūkuotukas VOGORZEVE	123
7	Darželis Nr. 1 „Mažasis meškiukas“ Vengoževo	100
8	VIETOS SAVIVALDYBĖS DARŽELIS BUDRY	27
9	DARŽELIS PRADIJOJE MOKYKLĖJE PERLI	40
10	DARŽELIS PRADIJOJE MOKYKLĖJE VENGIELSZTYN	34
11	DARŽELIS PRADIJOJE MOKYKLĖJE RADZIEJE	32

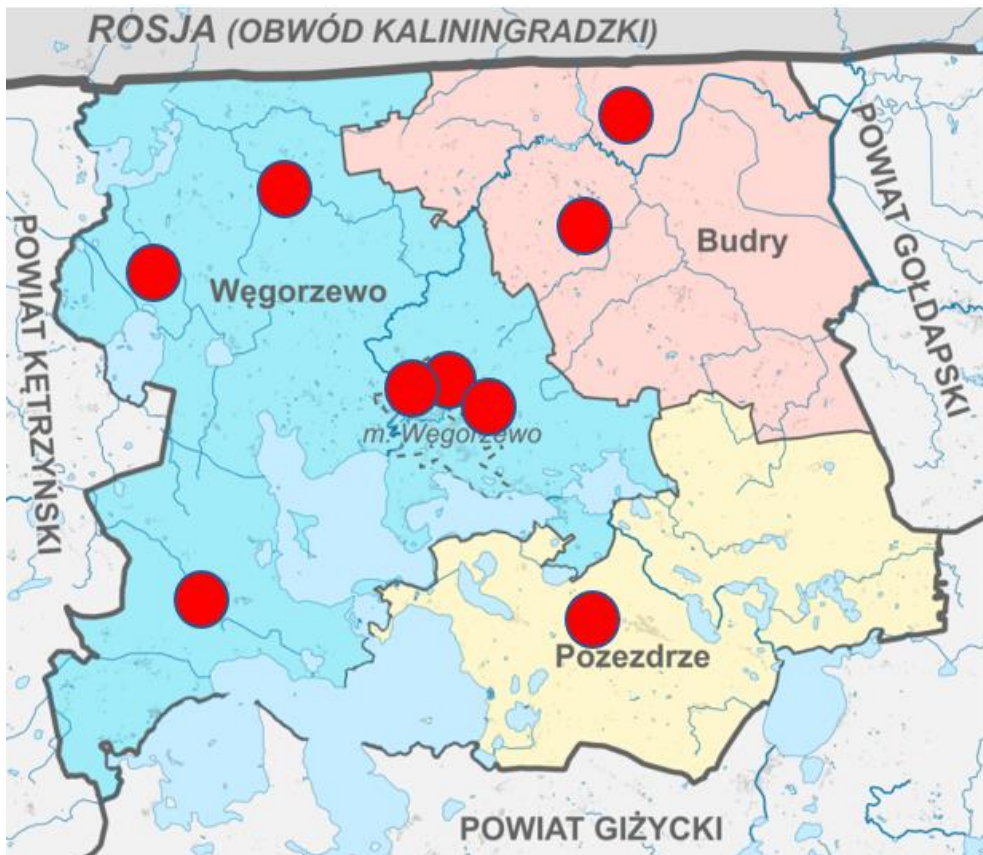
2 pav. Darželių vieta Vengoževo apskrityje. Vengoževo apskrities administracinis žemėlapis. šaltinis: santosito, CC BY-SA 4.0, per Wikimedia Commons

Pradinės mokyklos Vengoževo apskrityje

4 lentelė. Vengoževo apskrities pradinių mokyklų sąrašas (pagal 2022 m. švietimo informacinę sistemą)

Mokyklos pavadinimas	Studentų skaičius
Pradinė mokykla Rugsėjo didvyriai Radzieje	78
Pradinė mokykla Jadwiga Tressenberg Pozezdze (Pozezdrze)	182
Pradinė mokykla Kurtas Obitsas Vengielštyne	59
Pradinė mokykla 1918 metų lapkričio didvyriai Sobieche	80
Pradinė mokykla Michał Kajka Budry mieste, kurio registruota buveinė yra Więcki mieste	70
Pradinė mokykla Nikolajus Kopernikas Vengoževo	464
Pradinė mokykla Janušas Korčakas Vengoževo	431
Specialioji pradinė mokykla Specialiojo ugdymo centre Vengoževo	52
Perlų pradinė mokykla	137
Iš viso – mokinių skaičius pradinėse mokyklose	1553

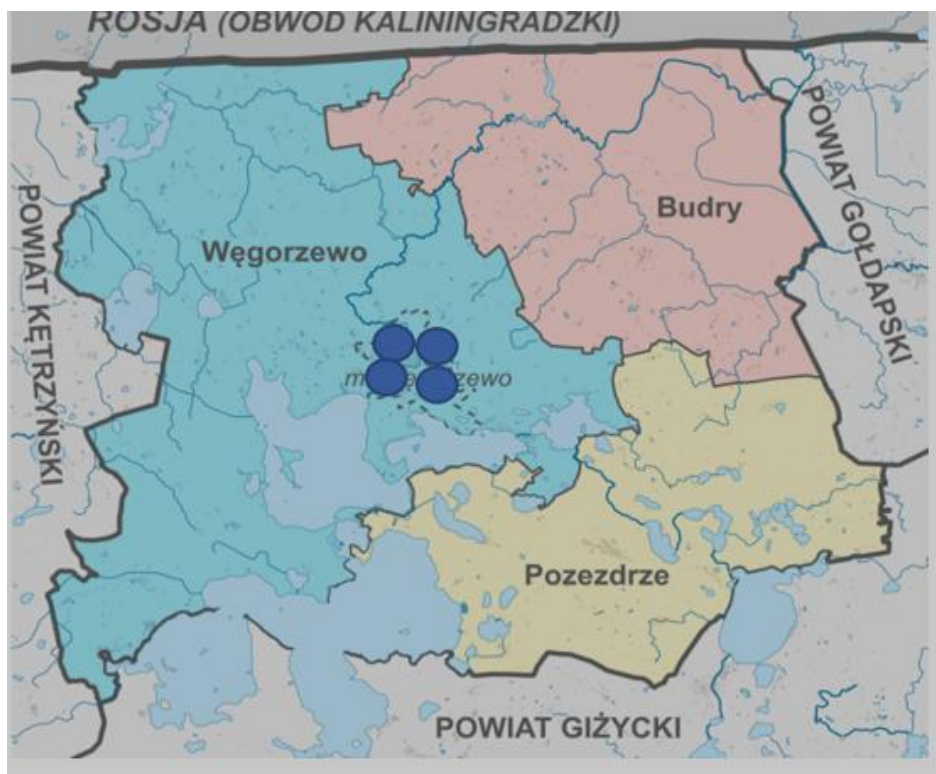

3 pav. Pradinių mokyklų išsidėstymas Vengoževo apskrityje

Vidurinės mokyklos Vengoževo apskrityje

5 lentelė. Vengoževo apskrities vidurinių mokyklų sąrašas (remiantis Švietimo informacinės sistemos duomenimis)

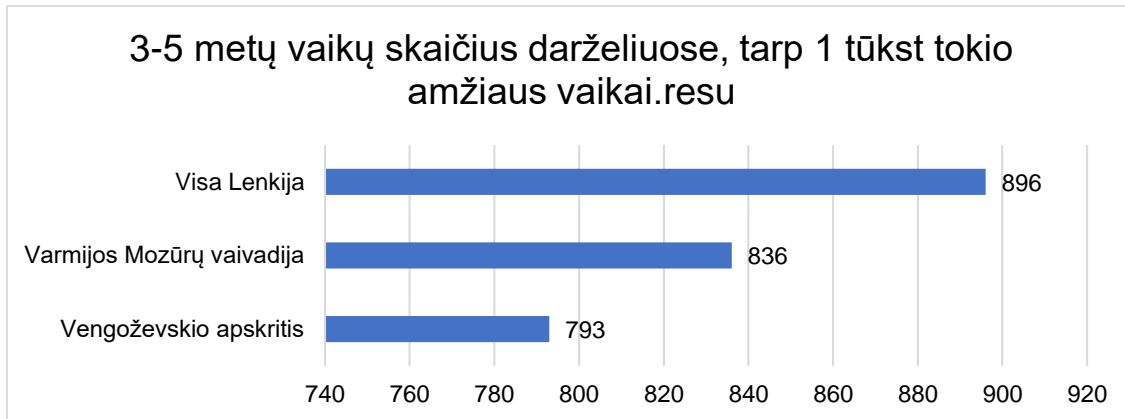
Mokyklos pavadinimas	Studentų skaičius
Pirmos pakopos specialioji profesinė mokykla Nr. 1, Specialiojo ugdymo centre Vengoževe.	8
Parengimo darbui mokykla Specialiojo ugdymo centre Vengoževe.	13
Bendroji vidurinė suaugusiųjų mokykla - Profesinio mokymo institutas Balstogėje, įsikūręs Vengoževe	39
Generolo Mariaus Zaruskio vidurinė mokykla Vengoževo mieste	366
I pakopos profesinė mokykla Nr. 2 profesinės mokyklos komplekse Vengoževe.	99
Vidurinė profesinė mokykla (technikos mokykla) Vengoževe (IT specialistas, pardavėjas, reklama, ekonomistas) Vengoževo profesinės mokyklos komplekse	160
Bendras studentų skaičius	685

4 pav. Vidurinių mokyklų išsidėstymas Vengoževo apskrityje.

Ugdymo rezultatai Vengoževo apskrityje

1) Ikimokyklinio ugdymo prieinamumas

5 pav. Ikimokyklinio ugdymo prieinamumas. Informacijos šaltinis: Centrinės statistikos tarnybos svetainė. https://www.polskawliczbach.pl/powiat_wegorzewski

2) Išsilavinimo prieinamumas

"Švietimo prieinamumo rodiklis", pvz., pradinėse mokyklose, - tai teritorijoje esančiose pradinėse mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus (mokslo metų pradžioje) ir toje teritorijoje gyvenančių gyventojų (gruodžio 31 d.), kurie dėl savo amžiaus turėtų lankyti pradinės mokyklas, skaičiaus santykis.

Šis parametras rodo (ir iš tikrųjų turėtų rodyti), koku mastu viešojo administravimo subjektas vykdo savo pareigą užtikrinti gyventojams teisę į švietimą. Kitaip tariant, kiek konkrečios viešojo administravimo institucijos organizuojamos švietimo paslaugos atitinka gyventojų lūkesčius.

Lentelė 6. "Švietimo prieinamumo indekso" pokyčiai, užfiksuoti pasirinktuose vietos savivaldos vienetuose (parengta pagal Centrinės statistikos tarnybos duomenis)

Administracinis vienetas	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
LENKIJA	98,48	98,13	96,78	96,68	95,28	94,50	90,11	93,35	93,69	94,63	94,72
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	98,46	98,13	96,69	95,84	92,97	91,57	86,91	88,90	89,10	90,65	89,35
Vengoževo apskritis	97,86	98,76	97,03	97,63	91,20	88,93	82,70	87,45	86,84	88,00	85,33
Budry savivaldybė	93,26	98,72	95,33	94,95	91,71	88,48	84,13	79,90	73,59	73,68	72,22
Pozezdrze savivaldybė	98,61	96,33	96,26	95,10	82,67	78,57	69,74	76,92	75,78	76,89	73,28
Vengoževo savivaldybė	98,63	99,26	97,53	98,73	93,01	91,08	85,04	90,99	91,33	92,30	89,78

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Lentelė 7. 15-18 metų amžiaus jaunuolių švietimo prieinamumo rodiklis Elko subregione, palyginti su vaivadija ir šalimi (remiantis Centrinės statistikos tarnybos duomenimis)

Dėmesio. Elk subregione yra Giżycko ir Vengoževo apskritys.

Administracinis vienetas	Mokyklos tipas	2019	2020	2021	2022
		[%]	[%]	[%]	[%]
LENKIJA	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	42,72	43,04	43,66	45,35
	5 metų "Technikos mokykla"	34,91	34,98	35,90	35,23
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	12,18	12,61	13,02	13,47
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,21	0,23	0,24	0,16
	Iš viso	90,02	90,86	92,82	94,21
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	36,96	29,49	37,24	37,56
	5 metų "Technikos mokykla"	32,38	26,15	33,78	32,67
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	14,61	13,28	16,08	16,54
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,25	0,44	0,30	0,19
	Iš viso	84,20	69,36	87,40	86,96
ELK SUBREGIONAS	Bendrosios vidurinės mokyklos, mokinių amžius 15-18 m	36,84	29,06	38,58	38,12
	5 metų "Technikos mokykla"	32,81	26,36	33,91	32,00
	3 metų profesinė mokykla (15-18m)	10,32	10,46	12,21	13,50
	specialiosios mokyklos, ruošiančios darbui (15-18 m.)	0,21	0,49	0,33	0,21
	Iš viso	80,18	66,37	85,03	83,83

Egzaminų rezultatai baigus pradinę mokyklą (po 8 klasės) 2023 m. Vengoževo apskrityje

8 lentelė. Egzamino rezultatai baigus pradinę mokyklą (po 8 klasės) 2023 m. atskirose Vengoževo apskrities mokyklose, palyginti su Varmijos-Mazūrijos vaivadijos ir visos Lenkijos rezultatais.

Specifikacija	lenkų kalba	matematika	anglų kalba
	vidutinis rezultatas (%)	vidutinis rezultatas (%)	vidutinis rezultatas (%)
Lenkija	66	53	66
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	62	48	62
Vengoževskio apskritis	59	46	60
Pradinė mokykla Michał Kajka Budry mieste, kurio registruota buveinė yra Więcki mieste	51	22	43

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Pradinė mokykla 1918 metų lapkričio didvyriai Sobiechy	60	44	52
Pradinė mokykla Jadwiga Tressenberg Pozezdže	56	33	50
Pradinė mokykla Nr. 1 Nikolajus Kopernikas Vengoževo	59	54	66
Pradinė mokykla Nr. 2 Janušas Korčakas Vengoževo	60	50	65
Pradinė mokykla Rugsėjo didvyriai Radzieje	58	54	57
Pradinė mokykla Perlyje (Perty)	63	48	66
Pradinė mokykla Kurtas Obitsas Vengielštyn (Węgielsztyn)	64	44	57

9 lentelė. Vidurinės mokyklos baigimo egzamino rezultatai 2023 m. Vengoževo apskrities mokyklose

Mokyklos pavadinimas	Mokinių, išlaikiusių vidurinės mokyklos brandos egzaminus, skaičius	Mokinių, laikusių visų dalykų egzaminus per vidurinės mokyklos baigimo egzaminą, skaičius	praėjimo rodiklis (%)
Generolo Mariaus Zaruskio vidurinė mokykla Vengoževo	63	85	74,1
Vidurinė profesinė mokykla (technikos mokykla) Vengoževo	22	22	100

Tabela 10. Przedszkola w powiecie giżyckim (na Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych, stan luty 2024)

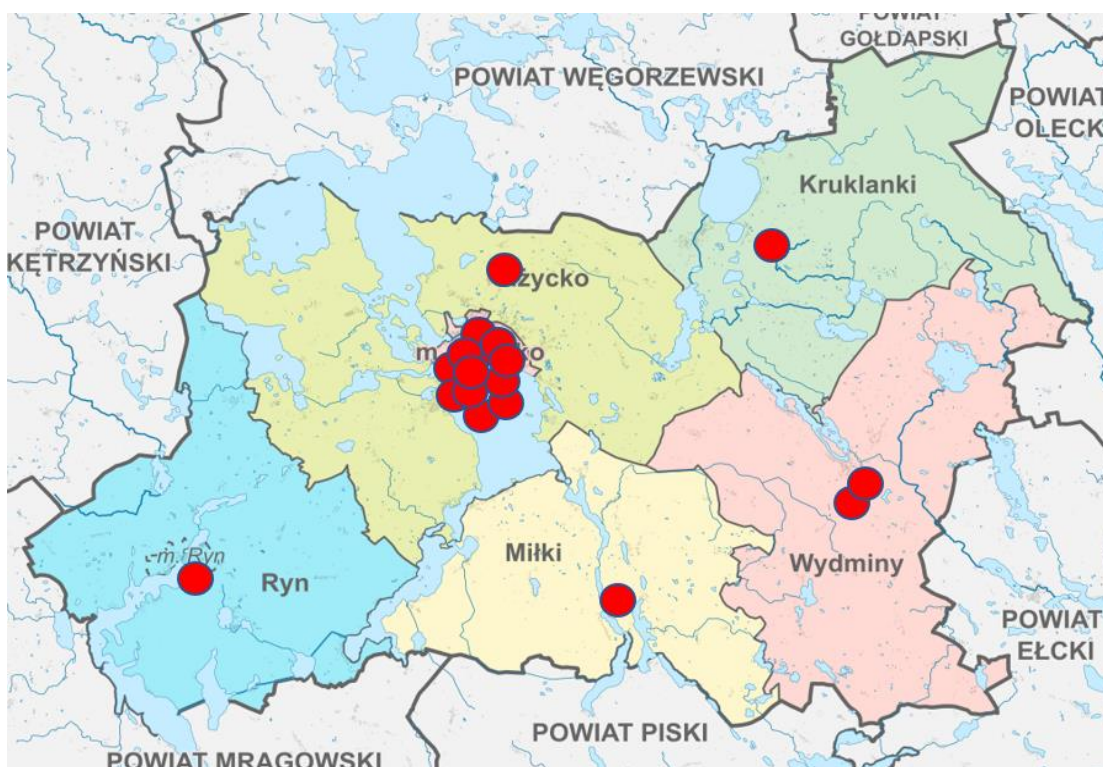
Nazwa	Miejscowość	Liczba wychowanków
COGITO NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE MONTESSORI	Giżycko	24
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE "SŁONECZNA KRAINA" W WYDMINACH	Wydminy	0
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE MAŁE MISIE	Giżycko	164
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE POD WESOŁĄ CHMURKĄ	Giżycko	70
NIEPUBLICZNY TERAPEUTYCZNY PUNKT PRZEDSZKOLNY	Giżycko	24
PRZEDSZKOLE "BAJKA"	Giżycko	162
PRZEDSZKOLE KRASNAL	Giżycko	126
PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 1 Z ODDZIAŁEM INTEGRACYJNYM	Giżycko	167

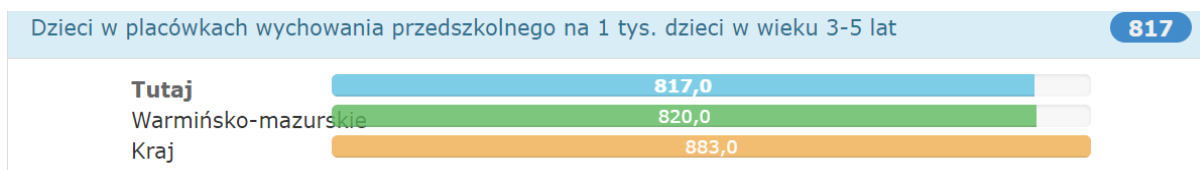

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 4 W GIŻYCKU	Giżycko	200
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "KORALIK"	Giżycko	134
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "PROMYK"	Giżycko	52
PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W MIŁKACH	Miłki	49
PRZEDSZKOLE SPECJALNE	Giżycko	15
PUNKT PRZEDSZKOLNY "CHATKA PUCHATKA"	Kruklanki	25
PUNKT WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO "MAŁY ARTYSTA"	Wydminy	3
STOWARZYSZENIE "EDUKATOR" W ŁOMŻY, PRZEDSZKOLE SMYK W SPYTKOWIE	Spytkowo	6
ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY W RYNI PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE	Ryn	145

Rys. 6. Rozmieszczenie przedszkoli na terenie powiatu giżyckiego na tle Mapy administracyjnej powiatu giżyckiego. Źródło mapy: santosito, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

Rys 7. Upowszechnienie wychowania przedszkolnego. Źródło informacji: Portal GUS. https://www.polskawliczbach.pl/powiat_gizycki#przedszkola-i-punkty-przedszkolne

Kodēl ne visi mūsu vaikai mokosi mūsu mokyklose?

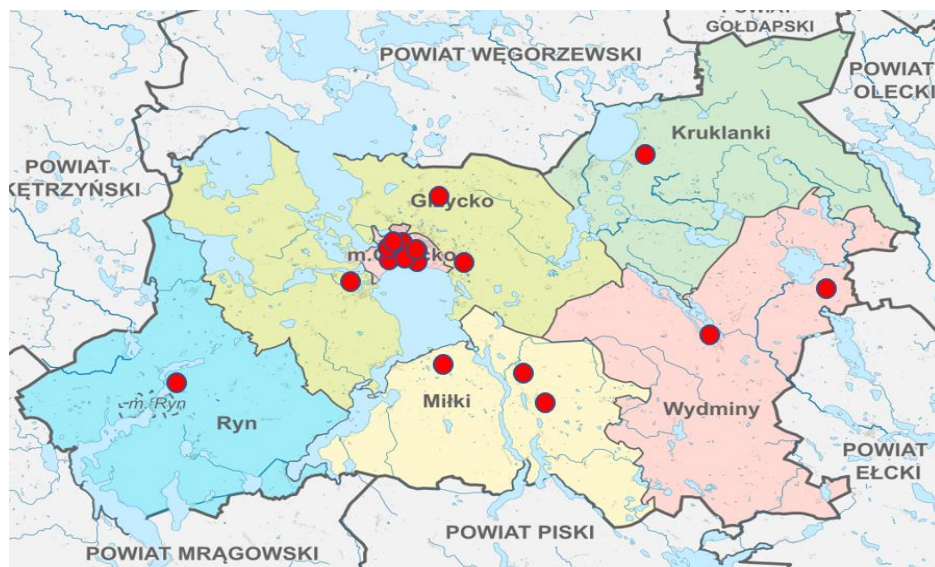

Pradinės mokyklos Giżycko apskrityje

11 lentelė. Giżycko apskrities pradinės mokyklos (pagal mokyklų ir švietimo įstaigų registrą – 2024 m. vasario mėn.)

Pavadinimas	Miestas	Studentų skaičius
NEVALSTYBINĖ SPECIALIOJI PRADINĖ MOKYKLA	Giżycko	62
ASOCIACIJA „EDUKATOR“ Lomžoje, PRADINĖ MOKYKLA	Spytkowo	70
FELIKSA NOWOWIEJSKI PRADINĖ MOKYKLA	Wydminy	428
FELIKSA NONOWOWIEJSKI PRADINĖ MOKYKLA FILIALINĖJE MOKYKLOJE TALKIŲ	Talki	0
JONAS PAULIUS II PRADINĖ MOKYKLA	Miłki	107
KAZIMIERAS JOGAILAITIS PRADINĖ MOKYKLA	Wilkasy	414
KARDINOLAS STEFANAS WYSZYŃSKI PRADINĖ MOKYKLA	Bystry	148
MARIJA KONOPNICKA PRADINĖ MOKYKLA	Upały	55
PRADINĖ MOKYKLA	Staświny	45
ST. JONAS PAULIUS II PRADINĖ MOKYKLA	Rydzewo	80
KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI PRADINĖ MOKYKLA	Kruklanki	234
ST. JONAS PAUL II PRADINĖ MOKYKLA NR. 1	Giżycko	432
LENKŲ GINKLŲ Šlovė PRADINĖ MOKYKLA NR. 2	Giżycko	348
NIKOLAS KOPERNIKAS PRADINĖ MOKYKLA NR. 3 SU INTEGRACIJOS ŠAKALAIS	Giżycko	394
1-oji pėstininkų divizija PRADINĖ MOKYKLA NR 4	Giżycko	367
PRADINĖ MOKYKLA NR. 5	Giżycko	85
JANUSZ KORCZAK PRADINĖ MOKYKLA NR. 7	Giżycko	601
PRADINĖ MOKYKLA NR. 8 SPECIALUS	Giżycko	35
PRADINĖ MOKYKLA NR. 9 SUAUGUSIEMS	Giżycko	0
PRADINĖ MOKYKLA	Gawliki Wielkie	96
"Varmijos ir Mazūrijos kovotojų už lenkiškumą" pradinė mokykla.	Ryn	327
Bendras švenčių skaičius		4328

8 pav. Pradinių mokyklų išsidėstymas Giżycko apskrityje

Giżycko apskrities vidurinės mokyklos

12 lentelė. Giżycko apskrities vidurinės mokyklos (pagal mokyklų ir švietimo įstaigų registrą – 2024 m. vasario mėn.)

Mokyklos pavadinimas	Miestas	Mokinių skaičius
1 LYGIO PROFESINĖ MOKYKLA NR. 2 SPECIALIOJI.	Giżycko	22
1 LYGIO PROFESINĖ MOKYKLA NR. 1.	Giżycko	307
WOJCIECH KĘTRZYŃSKI VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA NR. 1	Giżycko	488
GUSTAW GIZEWIUSZ VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA NR. 2	Giżycko	575
BENDROJO UGDYMO VIDURINĖ MOKYKLA SUAUGUSIEMS.	Giżycko	80
VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA - BALSTOGĖS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS	Giżycko	184
NEVALSTYBINĖ PARENGIAMOJI SPECIALIOJI MOKYKLA.	Giżycko	10
VALSTYBINĖ MUZIKOS IR LAIPSNIŲ MOKYKLA.	Giżycko	94
VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA.	Wydminy	20
HANNA CHRZANOWSKA.VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA	Giżycko	64
PARENGIAMOJI SPECIALIOJI MOKYKLA NR. 1.	Giżycko	15
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR. 1".	Giżycko	409
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR. 2".	Giżycko	540
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR. 3".	Giżycko	159
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM" - BALSTOGĖS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS.	Giżycko	58
Iš viso		3025

9 pav. Vidurinių mokyklų išsidėstymas Giżycko apskrityje

Išsilavinimo lygis Giżycko apskrityje

Galimybė gauti išsilavinimą (matuojama pagal prieigos prie švietimo indeksą)

13 lentelė. "Išsilavinimo prieinamumo indekso" pokyčiai Giżycko apskrityje ir Giżycko apskrities bendruomenėse, palyginti su visos Lenkijos ir Varmijos-Mazūrijos vaivadijos reikšmėmis (parengta remiantis Centrinės statistikos tarnybos duomenimis)

Administracinis vienetas	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
LENKIJA	98,48	98,13	96,78	96,68	95,28	94,50	90,11	93,35	93,69	94,63	94,72
Varmijos-Mazūrijos vaivadija	98,46	98,13	96,69	95,84	92,97	91,57	86,91	88,90	89,10	90,65	89,35
Giżycko apskritis	98,60	98,62	97,22	97,10	95,56	94,92	89,31	91,25	91,24	90,82	89,41
Giżycko savivaldybė miestas	106,31	106,93	105,00	105,19	106,51	109,02	104,53	106,03	108,01	109,58	110,20
Giżycko savivaldybė, kaimo vietovė	78,31	79,30	77,74	75,84	74,69	67,86	64,33	68,68	67,73	67,08	62,24
Kruklanki savivaldybė	93,28	95,24	96,14	93,75	90,78	89,86	82,82	84,79	80,47	77,43	76,58
Milki savivaldybė	100,59	93,31	95,12	95,35	88,32	91,32	76,33	73,96	74,22	74,53	73,80
Ryno savivaldybė	96,58	98,27	92,96	94,24	90,56	84,88	77,11	82,08	80,16	75,05	75,23

Valstybinio egzamino, organizuoto baigus pradinę mokyklą (8 kl.) rezultatai 2023 m.

14 lentelė. Valstybinio egzamino, organizuoto baigus pradinę mokyklą (8 klases) 2023 m. Giżycko apskrities mokyklose, rezultatai. Šaltinis: Lomžos regioninės švietimo komisijos portalas (Varmijos-Mazūrijos vaivadijai ir Palenkės vaivadijai).

Specifikacija		Lenkų kalba	Matematika	Anglų kalba
		vidutinis rezultatas (%)	vidutinis rezultatas (%)	vidutinis rezultatas (%)
LENKIJA		66	53	66
Varmijos-Mazūrijos vaivadija		62	48	62
Giżycko apskritis		62	46	62
PRADINĖ MOKYKLA NR. 1 IM ST. JONO PAULIAUS II – GIŻYCKO		63	43	57
JANUŠO KORČAKO PRADINĖ MOKYKLA NR. 7	GIŻYCKO	66	49	69
MIKOLOJAUS KOPERNIKO PRADINĖ MOKYKLA NR. 3 SU INTEGRACIJOS ŠAKA	GIŻYCKO	67	58	68
1-ojo pėstininkų divizijos PRADINĖ MOKYKLA NR. 4	GIŻYCKO	60	50	65

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

PRADINĖ MOKYKLA NR. 8 SPECIALIOJI	GIŽYCKO	33	18	22
LENKŲ GINKLŲ Šlovės PRADINĖ MOKYKLA NR. 2	GIŽYCKO	62	51	70
MARIJOS KONOPNICKOS PRADINĖ MOKYKLA	UPALTY	64	46	76
PRADINĖ MOKYKLA	SPYTKOVO	57	30	41
KAZIMIERO JOGAILAIČIO PRADINĖ MOKYKLA	VILKASY	59	34	61
KARDINOLO STEFANO VYŠYNSKIO PRADINĖ MOKYKLA	BYSTRY	67	48	58
KONSTANTO ILDEFONSO GALČYNSKIO PRADINĖ MOKYKLA	KRUKLANKI	63	44	54
Švento Pranciškaus Asyžiečio pradinė mokykla	STAŠVINA	58	23	51
JONO PAULIAUS II PRADINĖ MOKYKLA	MILKI	59	37	55
ŠV JONO PAULIAUS II PRADINĖ MOKYKLA	RYDZEVO	65	40	60
"Varmijos ir Mazūrijos kovotojų už lenkiškumą" pradinė mokykla	RYNO	53	36	47
FELIKSO NOVOVIEJSKIO PRADINĖ MOKYKLA	VYDMINY	64	44	62
PRADINĖ MOKYKLA	GAVLIKI VIELKIE	69	36	50

2023 m. Brandos egzamino rezultatai Gižycko apskrities mokyklose

15 lentelė. 2023 m. Brandos egzamino išlaikymo rodikliai Gižycko apskrities mokyklose

Mokyklos pavadinimas	Visus egzaminus laikusių mokinių skaičius	Išlaikymo rodiklis (%)
VOJCECHO KENTŠYNSKI VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA	95	100
SAVIVALDYBĖS VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA	12	91,7
GUSTAVO GIZĖVIŠOS VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA	68	92,6
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR. 2"	80	81,3
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR.1"	45	86,7
VIDURINĖ PROFESINĖ MOKYKLA "TECHNIKUM NR.3"	15	71,3
Balstogės profesinio rengimo centras "VIDURINĖ BENDROJO UGDYMO MOKYKLA"	21	66,7

II.2. ŠVIETIMO SITUACIJA LIETUVOJE

Lietuva, Lietuvos Respublika (liet. Lietuva, Lietuvos Respublika) – unitarinė valstybė Europoje, viena iš Baltijos šalių, Europos Sąjungos ir NATO narė. Ribojasi su Rusija (Königsbergo sritis) vakaruose, Lenkija pietvakariuose, Baltarusija rytuose ir Latvija šiaurėje.

- **Gyventojų skaičius:**
- 2 784 000 (2022)
- 2 862 380 (2023)

Mokinių ir studentų skaičius šalyje:

2022/2023 metais Lietuvoje išsilavinimą įgijo 473 698 žmonės (344 560 bendrojo ugdymo mokyklose; 26 772 profesinėse mokyklose; 30 860 kolegijose ir 71 506 aukštosiose mokyklose).

Vaikų/jaunimo ugdymas apima:

- Parengiamoji (priešmokyklinė) klasė 5 (6) metų amžiaus vaikus.
- Pradinė mokykla (1-4 kl.) – amžius 7 (6) – 10 metų.
- Progimnazija (5-8 kl.) – amžius 11 – 14 (15) metų
- Pagrindinė mokykla (1-10 klasės) – amžius 7 (6) – 15 (16) metų.
- Vidurinė mokykla - Gimnazija (I-IV klasės) - amžius 15 - 18 metų arba ilgoji vidurinė mokykla (gimnazija) (1-12 klasės) - amžius 7 (6) - 18 metų.
- Profesinės mokyklos - Profesinė mokykla arba jaunimo mokykla - nuo 12 metų su galimybe įgyti pradinį arba vidurinį išsilavinimą + pasirinktos profesijos kvalifikaciją.

Pagal LR Konstituciją mokslas privalomas iki 16 metų.

Vertinimo sistema:

- Yra dešimties balų vertinimo skalė.
- 1–3 pažymiai yra nepatenkinami.
- Ugdymo proceso trukmė pagal 2023-2024 mokslo metų bendruosius ugdymo planus - mokslo metai:
- Pagrindinio ugdymo programa: ugdymo proceso trukmė – 175 dienos;
- Pagrindinio ugdymo programa (5–10 klasės, 1–2 vidurinės mokyklos): ugdymo proceso trukmė – 185 dienos;
- Vidurinio ugdymo programa: vidurinės mokyklos III gimnazijos klasėje - 180 dienų, vidurinės mokyklos IV gimnazijos klasėje - 170 dienų.

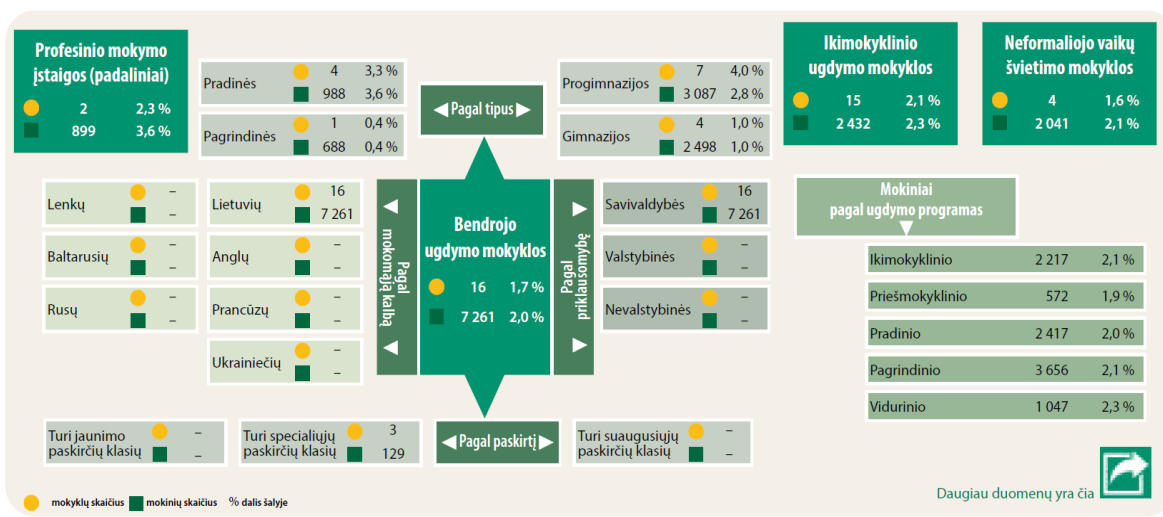

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

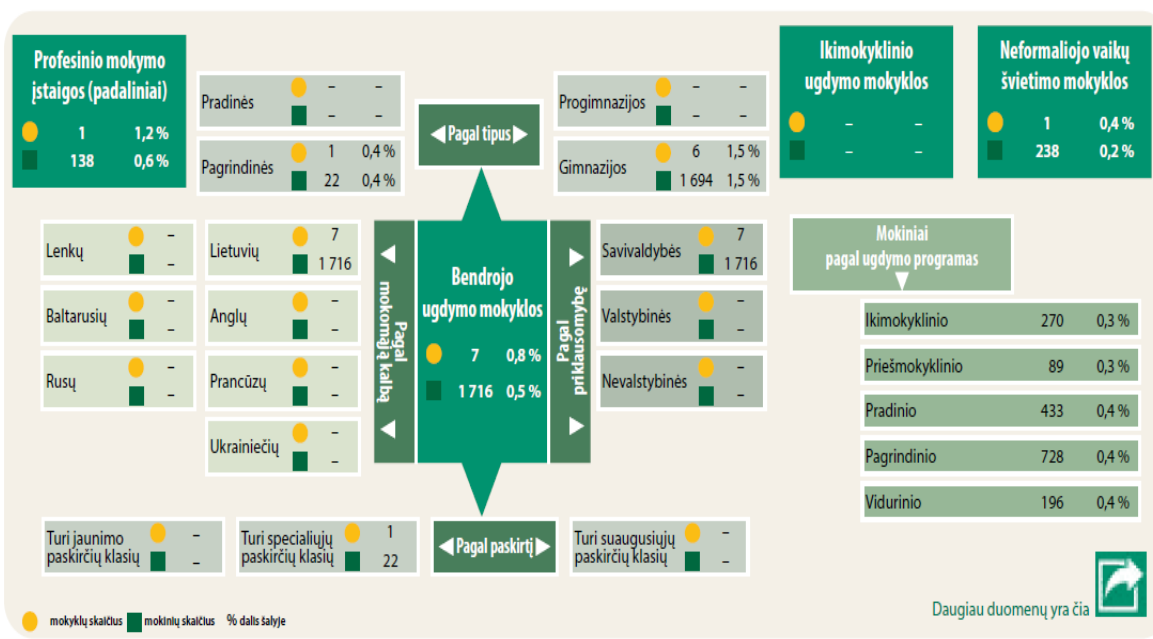
ŠVIETIMO SITUACIJA VIETOS VALDŽIOS VALDŽIOSE, KURIOS ATLIKO TYRIMĄ: ALYTAUS RAJONAS, ALYTAUS MIESTAS, TRAKŲ RAJONAS, IGNALINOS RAJONAS, KAIŠIADORIŲ RAJONAS, KAUNO MIESTAS, VILNIAUS RAJONAS

Šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema: <https://svis.emokykla.lt/Lietuva.Švietimasšalyjeirregionuose2023.Švietimoteisingumas>
<https://www.nsa.smm.lt/svietimo-stebesena/svietimo-bukles-apzvalgos/>

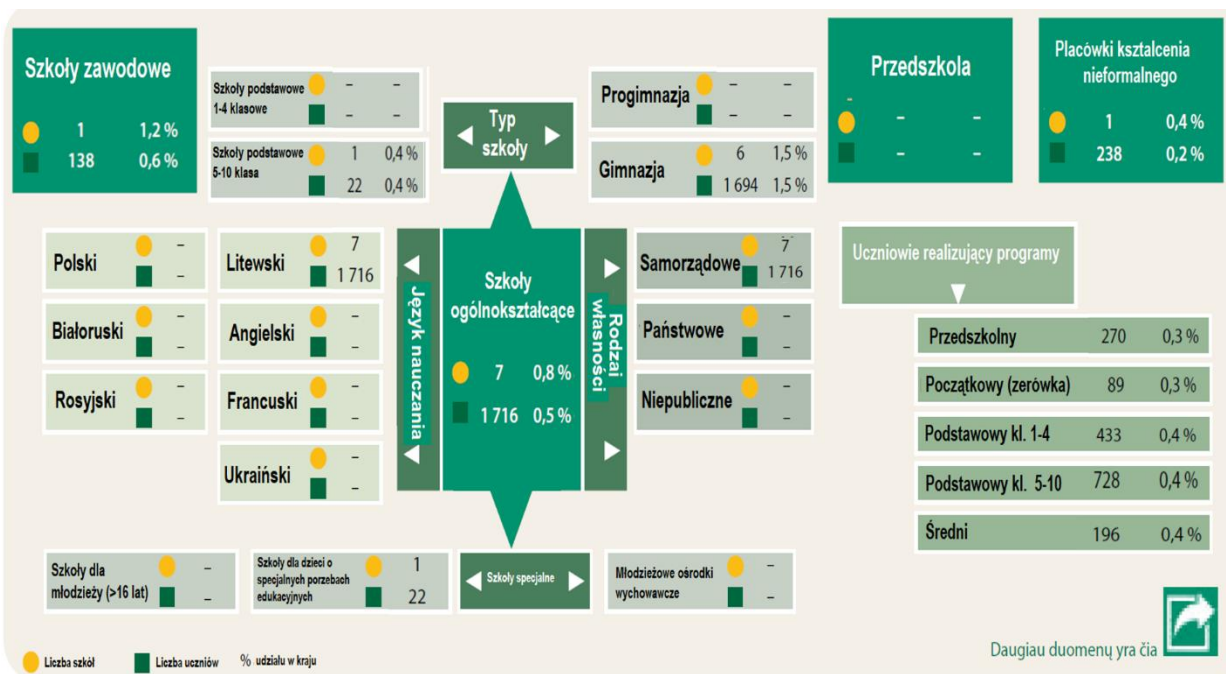
2. Alytaus miesto savivaldybė

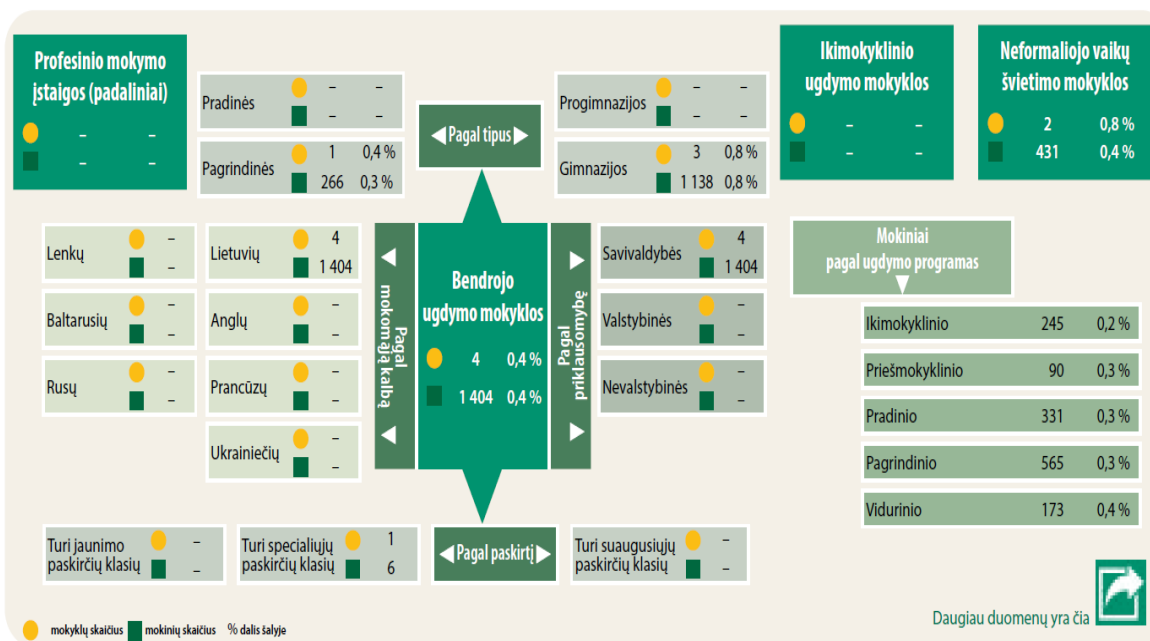
3. Alytaus rajono savivaldybė

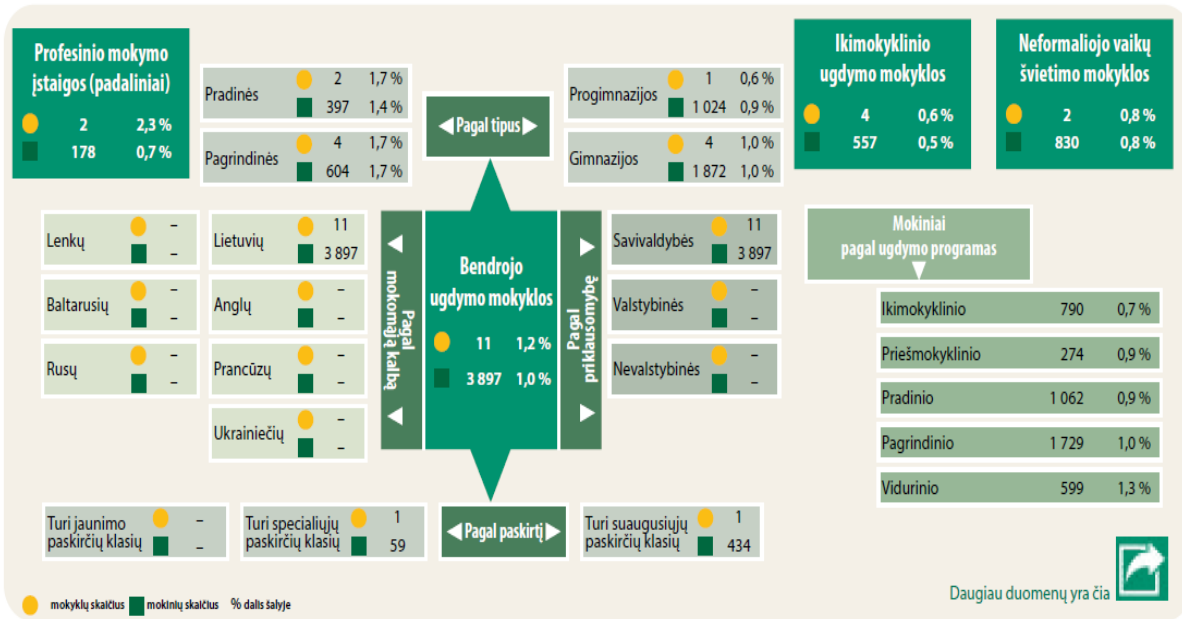
Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

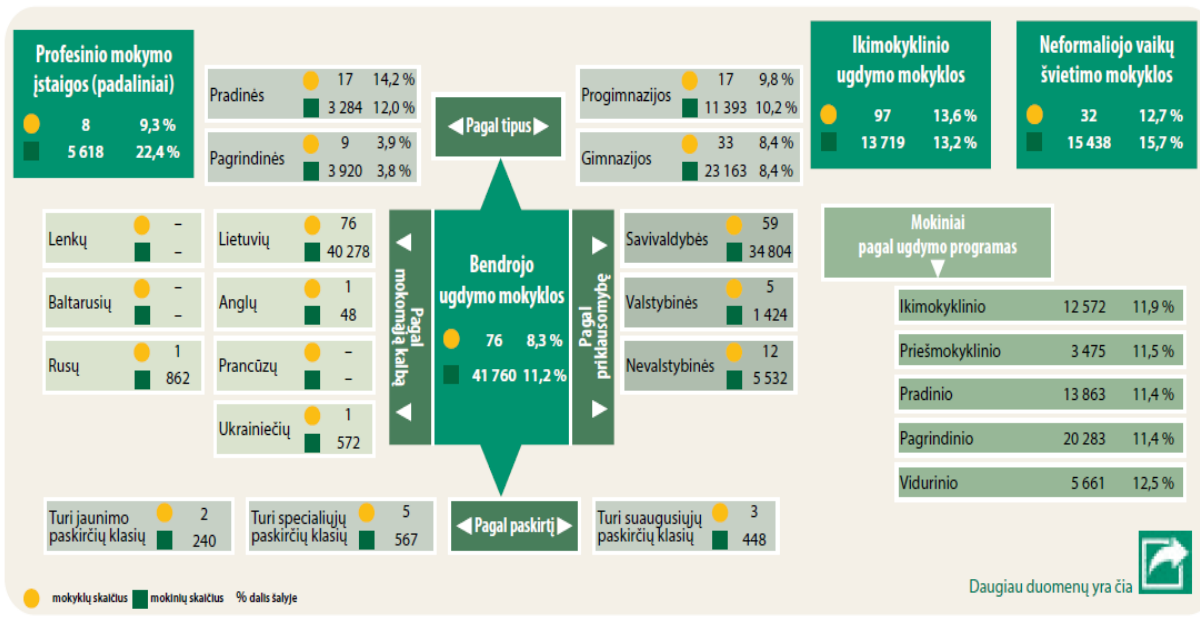
9. Ignalinos rajono savivaldybė

13. Kaišiadorių rajono savivaldybė

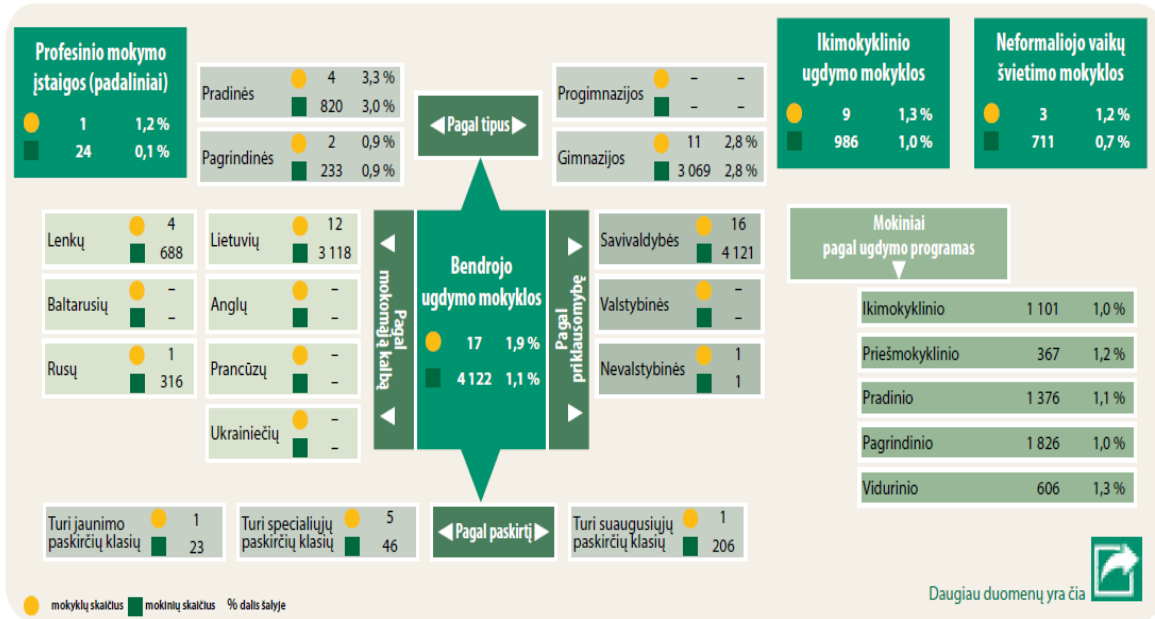

15. Kauno miesto savivaldybė

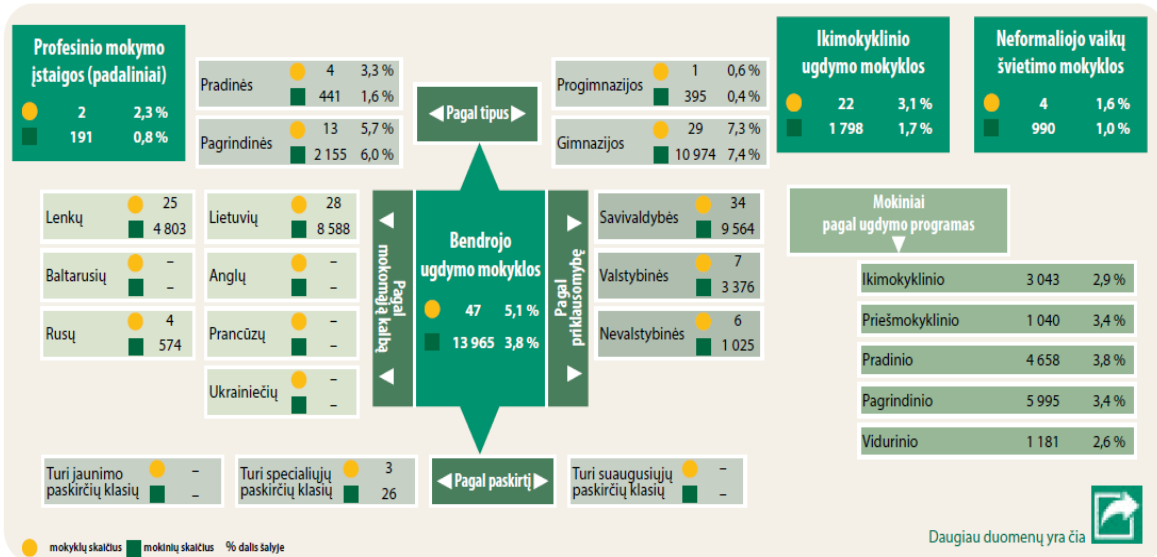

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

52. Trakų rajono savivaldybė

58. Vilniaus rajono savivaldybė

III. Bendra informacija apie projektą

Didžiausia problema, kylanti dėl Giżycko ir Vengoževo apskričių švietimo rezultatų peržiūros, yra prastėjantys „švietimo prieinamumo rodikliai“, atspindintys teisę į mokslą.

Teisė į mokslą yra viena iš pagrindinių pilietinių teisių. Lenkijos Respublikoje tai apibrėžta Konstitucijos 70 straipsnyje.

Citata

70 str. Teisė į mokslą

1. *Kiekvienas turi teisę į mokslą. Išsilavinimas privalomas iki 18 metų. Privalomo mokyklos lankymo įvykdymo būdas yra nurodytas įstatyme.*
2. *Švietimas valstybinėse mokyklose yra nemokamas. Įstatymas gali leisti valstybinėms aukštojo mokslo įstaigoms teikti tam tikras švietimo paslaugas už atlygį.*
3. *Valdžios institucijos suteikia piliečiams visuotines ir vienodas galimybes gauti išsilavinimą. Tuo tikslu jie kuria ir remia individualios finansinės ir organizacinės pagalbos mokiniams ir studentams sistemas. Pagalbos teikimo sąlygas nustato įstatymas.*

Šios teisės įgyvendinimo laipsnį, be kita ko, atspindi vadinamoji "galimybės gauti išsilavinimą rodikliai" grynasis ir bruto. Lenkijoje jų vertes kiekvienais metais apskaičiuoja Centrinė statistikos tarnyba, remdamasi savivaldybių įstaigų ir švietimo informacinės sistemos duomenimis.

Ypač svarbus yra „grynosios prieigos prie išsilavinimo indeksas“, kuriame neatsižvelgiama į pažymius kartojančius mokinius.

Grynosios prieigos prie išsilavinimo indeksas

Apibrėžimas: "Švietimo prieinamumo rodiklis", pvz., pradinėse mokyklose, - tai teritorijoje esančiose pradinėse mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus (mokslo metų pradžioje) ir toje teritorijoje gyvenančių gyventojų (gruodžio 31 d.), kurie dėl savo amžiaus turėtų lankyti pradinės mokyklas, skaičiaus santykis".

Pagal Centrinės statistikos tarnybos taikomą metodiką švietimo prieinamumo rodikliai pateikiami suskirstyti į pradinės ir vidurines mokyklas.

Dabartinės šių rodiklių reikšmės Lenkijoje, pateiktos Centrinės statistikos tarnybos, gali kelti susirūpinimą visiems už švietimą atsakingiems asmenims.

Pasirodo, po 30 metų reikšmingo šalies modernizavimo (demokratinės santvarkos įvedimo, įstojimo į Europos Sąjungą ir NATO, nuo 1990 m. nacionalinių pajamų padidėjimas 7,3 karto, automagistralių pratęsimas devynis kartus), 2021 m. pradinėse

mokyklose nesimokančių vaikų yra 4% mažiau nei 2003 metais (Centrinės statistikos tarnybos duomenimis).

Dar blogesnė padėtis Gižycko apskrityje, kur nuosmukis siekia 8%, o Vengoževo apskrityje – 10%.

2003 m. (bent jau pradinių mokyklų srityje) „galimybės gauti išsilavinimą rodiklis“ buvo vidutiniškas Lenkijoje, taip pat Gižycko ir Vengoževo apskrityse – apie 98,5 proc.

Skirtumas tarp idealios 100% būklės ir tikrojo 98,5% = 1,5% rezultato gali būti pateisinamas sveikatos priežastimis. Kiekvienoje visuomenėje gimsta vaikai su gilia intelekto negalia, o Lenkijoje jie turi teisę atlikti privalomąjį mokslą reabilitacijos ir ugdymo užsiėmimų forma (jie nėra mokiniai, o tai mažina rodiklį).

Taip pat neįgaliems ar 7 metų mokyklai nepasiruošusiems vaikams gali būti priimtas sprendimas atidėti privalomą mokslą (tai taip pat mažina rodiklį).

Tačiau kaip galime pateisinti beveik (Gižycko apskritis) arba daugiau nei (Vengoževo apskritis) šio skirtumo padidėjimą 10% pradinių mokyklų kategorijoje ir maždaug 15-20% vidurinių mokyklų kategorijoje.

Iškeltos šios hipotezės:

1. Ar 2003-2021 metais pablogėjo vaikų sveikata?
2. Ar mokymasis namuose, t. y. mokyklos įsipareigojimų vykdymas ne mokykloje, tampa vis populiaresnis?
3. Ar dalis vaikų užsienyje mokosi dėl būtinybės, nes jų tėvai emigravo darbo reikalais arba dėl to, kad šalies mokyklos neatitinka tėvų lūkesčių?
4. O gal išaugo tam tikros visuomenės dalies skurdas ir/ar patologija?
5. Galbūt mokymosi sąlygos sunkesnės dėl mokyklų tinklo apskrityse „atskiesto“?
6. O gal Gižycko ir Vengoževo apskričių vidurinės mokyklos nepatenkins pradinių klasių absolventų poreikių?
7. Ar pasitaikė nepažangių mokinių atmetimo reiškinys (kuo mažiau „silpnų“, tuo geresnė mokyklos padėtis reitinge)?
8. Vaikai ir tėvai mano, kad mokytis neverta.

Didžiausia problema, kylanti dėl ugdymo rezultatų apžvalgos Lietuvoje, yra „nemokančių vaikų“ skaičius ir prastėjantys egzaminų rezultatai.

LR Statistikos tarnybos pateikti dabartiniai „nemokančių vaikų“ skaičiai Lietuvoje (16 lentelė, 16.1 lentelė) gali kelti susirūpinimą visiems atsakingiems už švietimą asmenims.

16 lentelė. „Nebemokančių vaikų“ skaičius Lietuvos Respublikoje ir sostinės regione (Lietuvos Respublikos duomenų agentūros duomenys – žiūrėta 2023 m. gegužės mėn.).

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Lietuvos Respublika	16 579	16 319	17 362	16 376	15 753
Vilniaus rajonas	4 072	4 028	4 397	4 140	4 303

16.1 lentelė. „Nebemokančių vaikų“ skaičius Alytaus rajono, Alytaus miesto, Trakų rajono, Ignalinos rajono, Kaišiadorių rajono, Kauno miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėse 2021-2022 m.

Rajono pavadinimas	Pradinės klasės			Pradinė mokykla			Vidurinė mokykla	
	Mokinių, iškritusių iš mokyklos, skaičius	Mokinių skaičius	Mokinių, kurie metė mokyklą, procentas %	Mokinių, iškritusių iš mokyklos, skaičius	Mokinių skaičius	Mokinių, kurie metė mokyklą, procentas (%)	Mokinių, iškritusių iš mokyklos, skaičius	Mokinių, kurie metė mokyklą, procentas (%)
Kaišiadorių rajonas	37	1 728	2,14	12	1 039	1,15	45	7,84
Trakų rajonas	45	1 743	2,58	25	1 239	2,02	8	1,11
Ignalinos Rajonas	13	580	2,24	5	323	1,55	1	0,58
Alytaus Miestas	35	3 406	1,03	18	2 331	0,77	0	0,00
Kauno Miestas	426	18 745	2,27	241	13 136	1,83	52	0,98
Alytaus Rajonas	8	735	1,09	7	430	1,63	2	0,96
Vilniaus Rajonas	33	5 529	0,60	48	4 464	1,08	1	0,09

Pasirodo, Lietuvoje labai pablogėjo baigus mokyklą laikomų brandos egzaminų rezultatai, o prasčiausias rezultatas – baigus pagrindinį ugdymą (baigus 10 klasę), ypač matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatai.

2019 metais lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino neišlaikė 7,6%, 2021 metais - 4,7%, o 2022 metais - 4,8%. Matematikos brandos egzamino neišlaikiusių mokinių procentas yra atitinkamai 20,8%, 19,6% ir 39,4% 2019/2021 m.

Tyrimo tikslas – rasti atsakymus į klausimus:

- a. kodėl vaikai nelanko arčiausiai jų gyvenamosios vietos esančios mokyklos;
- b. kodėl vaikai palieka švietimo sistemą;

c. ką daryti, kad vaikai norėtų tęsti mokslus (geriausia savo rajono mokyklose).

Nerimą keliančios „prieigos į išsilavinimą koeficiento“ reikšmės Giżycko ir Vengoževo apskrityse, bandymas atsakyti į minėtus klausimus ir ieškoti priemonių situacijai gerinti, paskatino suformuluoti šį projektą Giżycko apskrities ugdymo plėtotos centre.

Bendradarbiavimui pakviesta Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba Lietuvoje.

Vykdamas veiklą buvo suformuotos šios grupės, kurios dalyvavo projekto veikloje:

- 15 mokytojų grupė iš Giżycko ir Vengoževo apskričių.
- 15 mokytojų grupė iš Pietų Lietuvos.
- 4 asmenų ugdymo organizatorių grupė iš Giżycko ir Vengoževo apskrities.
- 4 asmenų ugdymo organizatorių grupė iš Pietų Lietuvos.

17 lentelė. Projekto dalyviai ir tyrimų autoriai Lietuvoje

1) Jolanta Dimšienė	2) Eglė Liškevičienė
3) Sonata Gražulienė	4) Daiva Prakapaitė
5) Rima Pėstininkienė	6) Ramunė Jakštienė
7) Vida Batulevičienė	8) Lina Liaudanskienė
9) Ramutė Vitienė	10) Agnė Benikė
11) Palmira Raginienė	12) Virginija Guogienė
13) Vilma Berankienė	14) Natalija Kriaučiūnienė
15) Laima Majauskienė	16)

18 lentelė. Projekto dalyviai iš Lenkijos, vienu metu atlikę mokinių tyrimus Giżycko apskrities ir Vengoževo apskrities mokyklose

1) Mokrzecka Marzena	2) Fido Magdalena
3) Balewicz Wioletta	4) Kubacka Lidia
5) Dunowska Beata	6) Rzeczycka Katarzyna
7) Gabruś Tomasz	8) Buczyńska Marta
9) Kozłowska Justyna	10) Małkowska Agnieszka
11) Marcinek Iwona	12) Hryszko Agnieszka
13) Makalus Katarzyna	14) Januszkiewicz Elżbieta
15) Augustyniak Edyta	16)

Toliau nurodytos veiklos buvo vykdomos kaip projekto dalis:

1. Giżycko ir Vengoževo apskričių mokyklų, kuriose buvo atliekamos mokinių apklausos, įdarbinimas. Mokytojų iš šių mokyklų įdarbinimas dalyvauti projekte.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

2. Pietryčių Lietuvos mokyklų, kuriose buvo atliekamos mokinių apklausos, įdarbinimas. Mokytojų iš šių mokyklų įdarbinimas dalyvauti projekte.
3. Veikla Gižycko ir Vengoževo apskrityse.
Mokinių apklausų vykdymas, siekiant paaiškinti, kodėl jie nenori mokytis arčiausiai savo gyvenamosios vietos esančiose pradinėse mokyklose.
Mokinių apklausų vykdymas, siekiant paaiškinti, kodėl jie nenori mokytis vidurinėse mokyklose, kurias pasirinko baigę pradinę mokyklą.
4. Veikla pietų Lietuvoje.
Mokinių apklausų vykdymas, siekiant išsiaiškinti:
  - a) kodėl vaikai nelanko mokyklos pagal savo gyvenamąją vietą;
  - b) kodėl vaikai iškrenta iš švietimo sistemos;
  - c) ką daryti, kad mokiniai norėtų toliau mokytis (geriausiai – savo teritorijos mokyklose).
5. Mokytojų grupių mokymas Lenkijoje – Tema „Integratyvusis ir įtraukusis ugdymas kaip priemonė didinti švietimo prieinamumą Gižycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.
6. Mokytojų rengimas Lietuvoje – Tema „Mokyklų ir mokytojų darbas siekiant palengvinti didesnę švietimo prieigą Gižycko ir Vengoževo apskrityse bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.
7. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje – Tema „Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemą“.
8. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lietuvoje - Tema "Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant pietryčių Lietuvos švietimo sistemą".
9. "PUBLIKACIJOS" rengimas "Kaip paskatinti vaikus lankyti mūsų mokyklą?"
10. Mokymų programų rengimas.

IV. Švietimo prieinamumo indekso žemo lygio Gižycko ir Vengoževo apskrityse priežasčių tyrimo metodai. Mokinių apklausų rezultatai.

Įkvėpimas tiesioginei mokinių ar jų tėvų apklausai buvo:

1. Lietuvos mokslininkų nuomonė, pateikta monografijoje "Vengiančių lankyti mokyklą vaikų problemos ir poreikiai", kurią parašė Remigijus Civinskas, Vita Levickaitė, Ilona Tamutienė. <https://sdcentras.lt/wp-content/uploads/Vengianciu-lankyti-mokykla-vaiku-problemos-ir-poreikiai.pdf>

2. „Mokyklų ir švietimo įstaigų aptarnavimo komandos“, kuri nesėkmingai bandė nustatyti Gižycko apskrities mokinių palikimo mokyklas priežastis, patirtis.

Naudotas atskirų atvejų metodas, kai tiriami konkretūs, pavieniai įvykiai ir žmonės. Jis gali būti naudojamas tiriant konkretų asmenį, įvykį, reiškinį ar procesą. Paprastai tiriami neįprasti ir neracionalūs atvejai, nukrypstantys nuo visuotinai pripažintų elgesio normų tam tikroje struktūroje.

Tyrimas buvo atliktas trijose atskirose vaikų/paauglių tikslinėse grupėse:

1. Grupė 7-14 metų mokinių, kurie yra registruoti/prisiregistravę konkrečios pradinės mokyklos rajone, tačiau dėl įvairių priežasčių nėra tos mokyklos mokiniai. Šios grupės vaikų tyrimo tikslas buvo nustatyti priežastis, dėl kurių renkiasi ne rajono mokyklą, kuri (bent jau iš esmės) yra arčiausiai vaiko ir joje vaikui yra garantuota vieta dėl teisės aktų nuostatų. Pagal šių vaikų poreikius organizuojamas ir transportas/pavėžėjimas į mokyklą/iš mokyklos.
2. Grupė pradinių klasių absolventų, tai yra 15-18 metų vaikai/jaunuoliai, baigę pradinę mokyklą. Šios grupės vaikų/jaunuolių tyrimo tikslas buvo sužinoti apie jų tolesnę mokymosi karjerą, pasirinktų mokyklų tipus, kitokį ugdymo būdą ar pasitraukimą iš mokymosi ir priežastis (nurodyta vaikų/jaunuolių) arba jų tėvų nuomonė) apie priimtus sprendimus. Šios grupės tyrimai turėtų padėti nustatyti mažą mokinių skaičių vidurinėje mokykloje priežastis.
3. Grupė jaunuolių, kurie mokėsi vidurinėse mokyklose ir išstojo iš šių mokyklų prieš baigdami mokslus. Šios grupės tyrimo tikslas – nustatyti priežastis, lėmusias mokinio ar jo tėvų sprendimo pasitraukti iš mokymosi konkrečioje mokykloje. Kadangi labai dažnai sprendimas pasitraukti iš tam tikros mokyklos baigiasi visišku pasitraukimu iš mokymosi, šiuo tyrimu taip pat buvo nustatytos žemos vidurinių mokyklų kategorijos "švietimo prieinamumo koeficiento" reikšmės priežastys.

Žinodami, kodėl mokinys:

- 1) pasirenka kitą mokyklą nei savo gyvenamojoje vietovėje,
  - 2) pasirenka kitą profesiją nei vidurinis išsilavinimas,
  - 3) pasirenka vidurinę mokyklą, kuri nėra Gižycko ar Vengoževo apskrityje įsikūrusios mokyklos,
  - 4) metė vidurinę mokyklą,
- leis mums nustatyti pokyčius, kurie padės pagerinti situaciją.

Projekto veikloms įgyvendinti skirti finansiniai ištekliai leido apmokėti 300 testų, 20 žmonių ir 15 mokyklų.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Mokslinių tyrimų mokyklų rinkinys buvo sukurtas projekto vadovo, Gižycko rajono ugdymo plėtotės centro direktoriaus ir mokyklų vadovų derybų rezultatas.

Pavyko išlaikyti projekte numatytą proporciją: 10 mokyklų yra pradinės mokyklos, iš jų 6 mokyklos yra kaimo vietovėse, 4 Gižycko ir Vengoževo miestuose, 4 vidurinės mokyklos, 1 specialioji mokykla.

1 grupę sudaro 100 asmenų, o tai sudaro apie 16% vaikų, kurie nėra pradinių klasių mokiniai vaiko gyvenamojoje vietovėje.

2 grupė – dar 100 asmenų, tai yra maždaug 4% pradinių klasių absolventų skaičius per trejus metus. Šios grupės rezultatai gali būti mažiausiai reprezentatyvūs.

3 grupė, kurią taip pat sudaro 100 asmenų (5 mokyklos po 20 žmonių), sudaro apie 20% vaikų, kurie per vienerius metus meta vidurines mokyklas.

Tyrėjai buvo mokyklų direktorių nurodyti mokytojai, kurie sutiko vykdyti šią veiklą savo mokykloje.

Su tyrimus atlikusiomis mokyklomis ir mokytojais buvo pasirašytos atitinkamos sutartys. Sutartyse numatytas įsipareigojimas neatskleisti vaikų asmens duomenų ir testų rezultatų kitiems asmenims, išskyrus mokyklos direktorių ir įstaigoms, išskyrus rajono Ugdymo plėtotės centrą.

Prieš pradėdamas pokalbį su vaiku, tyrėjas gavo mokinio tėvų sutikimą atlikti tyrimą, kuris buvo užfiksuotas anketoje.

Tyrimo rezultatai užpildytų anoniminių apklausų forma buvo išsiųsti rajono Ugdymo plėtotės centrui, kur jie buvo apibendrinti.

IV.1. 7-14 metų mokinių, pasirinkusių ne „rajono mokyklą“, tyrimo rezultatai.

Lenkijoje kiekvienas 7–15 metų vaikas turi paskirtą mokyklą, kurioje jam garantuojama mokymosi vieta. Tai mokykla, esanti arčiausiai jo gyvenamosios vietos apskrities. Jei mokykla yra toliau nei 3 km nuo gyvenamosios vietos, tos apskrities valdžia privalo pasirūpinti, kad vaikas būtų nuvežtas į mokyklą.

Pavadinkime tokią mokyklą „rajono mokykla“.

Vaikas (jo tėvai) gali pasirinkti kitą mokyklą nei „rajono mokykla“, kai tos kitos mokyklos direktorius leidžia jam tapti savo mokyklos mokiniu.

Tyrimas buvo atliktas 10 pradinių mokyklų Gižycko ir Vengoževo apskrityse, 5 kaimo vietovėse (51 mokinys) ir 5 Gižycko ir Vengoževo miestuose (taip pat 51 mokinys). Iš viso tyrime, kurį atliko 10 mokytojų (tyrėjų), dalyvavo 102 asmenys, 46 merginos ir 56 vaikinai.

Lenkijoje kiekvienas 7–15 metų vaikas turi paskirtą mokyklą, kurioje jam garantuojama mokymosi vieta. Tai mokykla, esanti arčiausiai jo gyvenamosios vietos vietovės. Jei mokykla yra toliau nei 3 km nuo gyvenamosios vietos, tos vietovės valdžia privalo pasirūpinti, kad vaikas būtų nuvežtas į mokyklą.

Pavadinkime tokią mokyklą „rajono mokykla“.

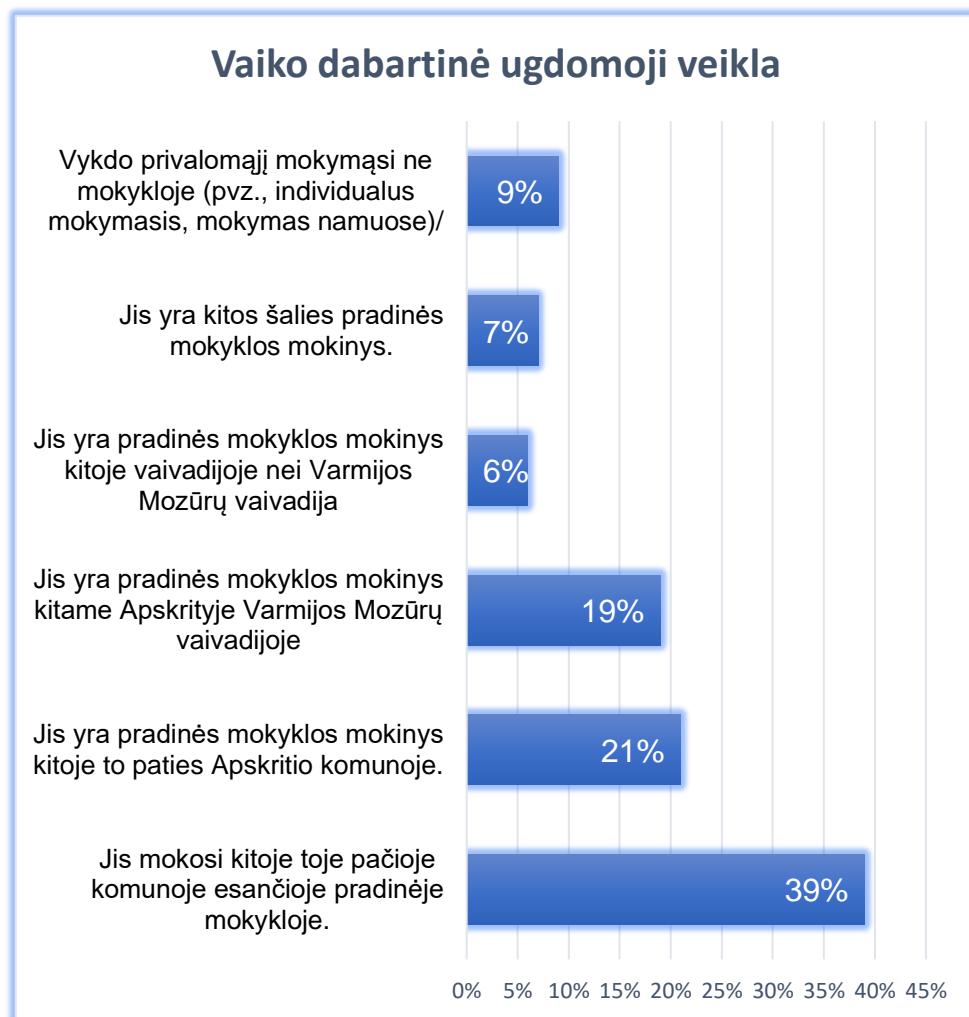
Vaikas (jo tėvai) gali pasirinkti kitą mokyklą nei „rajono mokykla“, kai tos kitos mokyklos direktorius leidžia jam tapti savo mokyklos mokiniu.

18 lentelė ir 10 pav. Mokinių apklausos rezultatai. Vaiko, kuris nėra „rajono mokyklos“ mokinis, dabartinė veikla.

Vaiko dabartinė ugdomoji veikla	Apklaustų mokinių skaičius	% apklaustų žmonių
Jis mokosi kitoje toje pačioje vietovėje esančioje pradinėje mokykloje.	40	39%
Jis yra pradinės mokyklos mokinys kitoje tos paties apskrities vietovėje.	21	21%
Jis yra pradinės mokyklos mokinys kitoje apskrityje Varmijos-Mazūrijos vaivadijoje.	19	19%
Jis yra pradinės mokyklos mokinys kitoje vaivadijoje nei Varmijos-Mazūrijos vaivadija.	6	6%
Jis yra kitos šalies pradinės mokyklos mokinys.	7	7%
Vykdo privalomąjį mokymąsi ne mokykloje (pvz., individualus mokymasis, mokymas namuose).	9	9%
Bendras mokinių skaičius	102	100%

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

19 lentelė ir 11 pav. Mokinio ar vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktos priežastys, kodėl pasirinkta kita mokykla nei gyvenamojoje vietoje.

19 lentelė ir 11 pav. Mokinio ar vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktos priežastys, kodėl pasirinkta kita mokykla nei gyvenamojoje vietoje.	Apklaustų mokinių skaičius	% apklaustų žmonių
Išsiugdę gabumai ir pomėgiai, kurių negalima siekti „rajono mokykloje“.	3	3%
Per aukšti reikalavimai „rajono mokykloje“, palyginti su mokinio gebėjimais.	0	0%
„Rajono mokykla“ nėra pritaikyta mokinio negaliai, pvz., klausos praradimui, depresijai, mokyklinei fobijai, intelekto negaliai.	14	14%
Žemas mokymo lygis „rajono mokykloje“.	1	1%
Sunkumai pasiekiant „rajono mokyklą“ (blogas privažiavimas ir transportas).	9	9%
Jokios mokymosi pagalbos iš „rajono mokyklos“.	1	1%
Nesažiningas elgesys su „rajono mokyklų“ mokytojais.	2	2%
Smurtas iš kitų mokinių „rajono mokykloje“.	5	5%
Smurtas iš kitų, apsunkinantis lankyti „rajono mokyklą“.	2	2%
Priežastis – tėvų išvykimas į užsienį.	7	7%
Priežastis – tėvų išvykimas į kitus Lenkijos regionus.	13	13%
Geresnės mokymosi sąlygos/aukštesnis mokymo lygis/daugiau neformalios veiklos kitose nei „rajono mokykloje“ mokyklose.	8	8%
Jis mokosi toje pačioje mokykloje kaip ir jo broliai ir seserys.	3	3%
Šeimos sąlygos (vežimas į mokyklą tėvų darbovietėje, kitų šeimos narių priežiūra, ugdymo formos sprendimas, globėjų šeimos).	17	17%
Nepilna "rajono mokyklos" struktūra, pvz., nėra 7 klasės.	5	5%
Trūksta organizuotos neformalios veiklos priežiūros „rajono mokykloje“.	3	3%
Gyvenamosios vietos pakeitimas nekeičiant registracijos.	9	9%
Iš viso – apklaustų mokinių skaičius	102	100%

Mokinio ar vaiko tėvų ar (globėjų, rūpintojų) pateiktos priežastys, kodėl pasirinkta kita mokykla nei gyvenamojoje vietoje.

Tyrimais atskleistos priežastys, dėl kurių renkama ne „rajono mokykla“, gali būti suskirstytos į kelias grupes.

1 grupė - 29% (9+13+7) yra ekonominės priežastys, nulemtos tėvų kelionės į kitus Lenkijos ar užsienio regionus. Taip yra dėl nedidelio darbo vietų skaičiaus arba nepatrauklių atlyginimų Giżycko ir Vengoževo apskrityse. Tačiau šiems asmenims neužtenka pinigų nusipirkti butą ar namą ir gyventi naujoje vietoje „visam laikui“ bei palikti seną. Daugeliu atvejų jie tikisi grįžti į savo šeimos namus po kelerių metų darbo užsienyje. Dėl to tokios šeimos dirba ir leidžia vaikus į mokyklą kitur, o kartu įrodo, kad jos ir jų vaikai yra Giżycko ar Vengoževo apskrities gyventojai.

2 grupė - 14% (5%+9%) yra organizacinės priežastys, kurios tiesiogiai priklauso nuo mokyklą valdančios savivaldybės – t.y. nepilna mokyklos struktūra, pvz., nėra 7 klasės, nėra neformalios veiklos priežiūros, blogai organizuotas vaikų pavėžėjimas į mokyklą.

3 grupė - 18% (8%+2%+5%+2%+1%) yra priežastys, kurios tiesiogiai priklauso nuo mokyklos, pvz.: paramos mokiniams stoka mokytis, nesąžiningas mokytojų elgesys su mokiniais, smurtas mokyklos teritorijoje, kitų asmenų smurtas, apsunkinantis mokyklos lankymą, žemas mokymo mokykloje lygis.

4 grupė -14% yra mokyklos nepritaikymas mokinių, turinčių plačiai suprantamą negalią, įskaitant judesio ir padėties, intelekto negalią, depresiją ir fobiją, mokymuisi. Kaip išspręsti šią problemą, priklauso nuo mokyklų ir vietos valdžios institucijų. Įtraukiojo ugdymo plėtra pastaraisiais metais yra vienas iš šios problemos sprendimo/sušvelninimo būdų.

5 grupė - 24 % (17+7) - tai nepasitikėjimas "rajono mokykla", esančia kaimo vietovėje. Tai būdinga miesto gyventojams, kurie pasistatė namą kaime, bet vis dar dirba mieste. Jie patys vežioja vaikus į mokyklą mieste, kur patys dirba, arba patiki vaikų priežiūrą mieste gyvenančioms močiutėms. Dažnai jie leidžia savo vaikus mokytis "namų mokykloje".

Priežasčių skirtumai tarp mokinių, gyvenančių kaime ir mieste, besirenkančių kitas mokyklas nei „rajono mokykla“.

Mokiniai iš miesto mokyklų dažniau renkasi mokytis kitoje to paties miesto mokykloje, nes turi tokią galimybę. Kur kas mažiau tokių galimybių turi mokiniai iš kaimo mokyklų, kur vietovėje dažnai yra tik viena mokykla. Savo ruožtu kaimo mokyklų mokiniai dažniau ryžtasi mokytis ne mokykloje (švietimas namuose).

Tik mokiniai iš kaimo mokyklų skundžiasi neformalios veiklos priežiūros stoka ir nepilna mokyklos struktūra.

Gausesnė yra miesto mokyklų mokinių grupė, kurie pakeitė gyvenamąją vietą į kitą, tačiau toje pačioje apskrityje.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Tai dažnai miesto gyventojai, kurie persikėlė į kaimą statyti ten namo, bet vis tiek važinėja dirbti į miestą ir labai dažnai vaikus veda į miesto mokyklas.

Kaimo gyventojai dažniau važiuoja ieškoti darbo į kitus Lenkijos regionus, miestiečiai – į užsienį.

Kitose situacijose problemos yra panašios.

Mergaičių ir berniukų skirtumai dėl priežasčių, kodėl mokiniai renkasi kitas mokyklas nei „rajono mokykla“.

Berniukai daug dažniau renkasi nemokyklinį išsilavinimą (švietimą namuose arba internetinę mokyklą).

Svarbu atkreipti dėmesį į nustatytą mokinių neįgalumo kategoriją. Neįgalumas nustatytas 21 % berniukų ir 4 % mergaičių. Dėl kokių nors priežasčių (genetinių ar diagnostinių?) berniukai dažniau būna neįgalūs (ar pripažįstami tokiais?).

Savo ruožtu talentus išsiugdė tik merginos (pagal tyrimus).

Vienas iš tyrimo tikslų buvo pabandyti atsakyti į klausimą „Kodėl nuo 2003 m. mažėja švietimo prieinamumo indeksas? Manome, kad paaiškėjo bent keturios priežastys.

Pirmoji priežastis - nemažai asmenų išvyksta dirbti arba gauti patrauklesnio darbo užmokesčio už Gižycko ir Vengoževo apskrities ribų. Perėjimą prie naujos ekonominės sistemos lydėjo didelis nedarbas, todėl daug šeimų išvyko dirbti į kitus Lenkijos regionus ar užsienį. Nepaisant to, išvykstantieji formaliai tebėra šių vietovių gyventojai.

Tai patvirtina reikšminga koreliacija tarp "švietimo prieinamumo rodiklio" ir vidutinio nedarbo vaivadijose, remiantis Centrinės statistikos tarnybos duomenimis.

20 lentelė. "Prieigos prie išsilavinimo indekso" mažinimo lygis 2003-2021 m. vaivadijose

Lp.	Vaivadijos pavadinimas	švietimo prieinamumo rodiklis		
		pradinės mokyklos (I–VIII klasės)		
		2003	2021	Skirtumas 2003-2021
		[%]	[%]	[%]
	LENKIJA	98,48	94,63	3,85
1	VARMIJOS-MAZŪRIJOS VAIVADIJA	98,46	90,65	7,81
2	KUJAVIJOS-PAMARIO VAIVADIJA	99,42	92,37	7,05
3	LIUBLINO VAIVADIJA	98,85	92,03	6,82
4	ŠVENTO KRYŽIAUS VAIVADIJA	98,53	92,04	6,49
5	PAKARPATĖS VAIVADIJA	97,68	91,69	5,99
6	VAKARŲ PAMARIO VAIVADIJA	98,83	92,98	5,85

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

7	PALANKĖS VAIVADIJA	97,06	92,41	4,65
8	LIUBUŠO VAIVADIJA	98,56	94,00	4,56
9	PAMARIO VAIVADIJA	98,98	94,81	4,17
10	MAŽOSIOS LENKIJOS VAIVADIJA	98,29	94,78	3,51
11	ŽEMUTINĖS SILEZIJOS VAIVADIJA	98,34	95,04	3,30
12	LODZĖS VAIVADIJA	98,99	95,70	3,29
13	DIDŽIOSIOS LENKIJOS VAIVADIJA	99,50	96,51	2,99
14	SILEZIJOS VAIVADIJA	98,07	95,97	2,10
15	VARŠUVOS VAIVADIJA	98,69	97,07	1,62
16	OPOLĖS VAIVADIJA	94,69	93,56	1,13

Vaivadijos pavadinimas	Vidutinis nedarbas 2003-2021 m
LENKIJA	10,5
VARMIJOS-MAZŪRIJOS VAIVADIJA	17,2
VAKARŲ PAMARIO VAIVADIJA	14,6
KUJAVIJOS-PAMARIO VAIVADIJA	14,3
ŠVENTO KRYŽIAUS VAIVADIJA	13,4
PAKARPATĖS VAIVADIJA	13,4
LIUBUŠ VAIVADIJA	12,5
LIUBLINO VAIVADIJA	11,9
PALANKĖS VAIVADIJA	11,4
OPOLĖS VAIVADIJA	11,3
LODZĖS VAIVADIJA	10,7
ŽEMUTINĖS SILEZIJOS VAIVADIJA	10,7
PAMARIO VAIVADIJA	10,3
SILEZIJOS VAIVADIJA	8,6
KROKUVOS VAIVADIJA	8,6
MAZOVIJOS VAIVADIJA	8,5
DIDŽIOSIOS LENKIJOS VAIVADIJA	7,4

Antroji tyrimo priežastis atskleidė – užmokyklinį (namų) išsilavinimą besirenkančios grupės atsiradimas (arba reikšmingas padidėjimas). Susijęs reiškinys yra didėjantis „Mokykla debesyje“ populiarumas. Būdinga, kad šią mokymosi formą renkasi tik mokiniai iš kaimo mokyklų.

Nesunku atspėti, kad viena iš priežasčių gali būti ilgas ir sunkus atvykimo į mokyklą laikas, susijęs su daugelio kaimo bendruomenių mokyklų uždarymu.

Tai patvirtina tam tikra koreliacija tarp mokinių skaičiaus ir veiksnio, kuris apsunkina patekti į mokyklas, t. y. gyventojų tankumo.

21 lentelė. Vidutinis gyventojų tankumas Lenkijoje 2003-2022 m.

NR.	Vaivadijos pavadinimas	Vidutinis gyventojų tankumas	Vaivadijos padėtis „išsilavinimo prieinamumo indeksu“ lentelėje.
	LENKIJA	122,5	
1	PALANKĖS VAIVADIJA	58,8	7
2	VARMIJOS-MAZŪRIJOS VAIVADIJA	59,1	1
3	LIUBUŠO VAIVADIJA	72,4	8
4	VAKARŲ PAMARIO VAIVADIJA	74,3	6
5	LIUBLINO VAIVADIJA	85,2	3
6	OPOLĖS VAIVADIJA	106,8	16
7	ŠVENTO KRYŽIAUS VAIVADIJA	107,3	4
8	KUJAVIJOS-PAMARIO VAIVADIJA	115,4	2
9	PAKARPATĖS VAIVADIJA	118,5	5
10	DIDŽIOSIOS LENKIJOS VAIVADIJA	115,8	13
11	PAMARIO VAIVADIJA	124,8	9
12	LODŽĖS VAIVADIJA	137,5	12
13	ŽEMUTINĖS SILEZIJOS VAIVADIJA	145,3	11
14	MAZOVIJOS VAIVADIJA	149,5	15
15	KROKUVOS VAIVADIJA	220,8	10
16	SILEZIJOS VAIVADIJA	371,4	13

Trečia priežastis – neįgalumo problema, kuri dabar daug geriau stebima.

Ketvirta priežastis, apimanti 2 grupę (14%) ir 3 grupę (18%), tiesiogiai susijusi su mokykla ir vietos savivalda. Šios grupės apribojimas ir mokyklų pritaikymas mokiniams su negalia yra didelis iššūkis šioms įstaigoms, bet tai įmanoma.

Vilčių teikia nežymus „išsilavinimo prieinamumo indeksu“ padidėjimas nuo 2015 m.

Pastaba – Minimali šio parametro reikšmė užfiksuota 2015 m., kai į mokyklą buvo bandoma leisti 6-mečius, o tai neįtikėjo daugeliui tėvų, kai kurie vaikus paliko namuose.

12 pav. Varmijos-Mazūrijos vaivadijos švietimo prieinamumo rodiklis

IV.2. Pradinių klasių absolventų apklausų rezultatai

Tyrimas buvo atliktas 10 mokyklų Giżycko ir Vengoževo apskrityse. 7 mokytojai egzaminavo po 20 absolventų, 3 mokytojai – po 10 absolventų. Iš viso atlikta 170 apklausų.

Nepaisant didelio apklaustų žmonių skaičiaus, kaimo vietovių ir miestų (Giżycko ir Vengoževo) mokyklų dalyvavimo bei skirstymo pagal lytis, projekto vykdytojai nesiekia šios apklaustos grupės apibrėžti kaip reprezentatyvią pradinių klasių absolventų populiaciją.

Siekiant užtikrinti šios grupės reprezentatyvumą, reikėtų:

- 1) parengti visų 15-18 metų abiturientų sąrašą ir atsitiktine tvarka atrinkti žmones tyrimui, kad kiekvienas šiame sąrašė esantis asmuo turėtų galimybę užpildyti apklausą.
- 2) kad tyrime dalyvautų ne mažiau kaip 50% atsitiktinai atrinktų žmonių.

Projekte nebuvo įmanoma įvykdyti sąlygos 1. Tyrime dalyvavo tik tos mokyklos, kurios sutiko su projekto vykdytojo pateiktu pasiūlymu. Be to, tyrėjai galėjo tirti tik tuos absolventus, kurie sutiko atlikti tyrimą, ir galėjo būti nustatytas jų namų adresas).

Todėl gauti skaitiniai ar procentiniai rodikliai negali būti traktuojami kaip faktinės padėties vidurinio ugdymo Giżycko ir Vengoževo apskrityse iliustracija.

Tai iliustracija su dideliu netikslumu.

15-18 metų pradinių klasių abiturientų tyrimo rezultatai.

22 lentelė. Pradinių klasių absolventų situacija (veikla). (15-18 m.)

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Ką dabar veikia 15-18 metų pradinės mokyklos abiturientas?	Kartu (kaimo ir miesto mokyklos absolventai, mergaitės ir berniukai)	%
Jis mokosi Gižycko ir Vengoževo apskričių vidurinėje mokykloje.	56	33%
Jis mokosi vidurinėje mokykloje už Gižycko ir Vengoževo apskričių.	42	25%
Jis yra Gižycko ir Vengoževo apskričių „Technikum“ vidurinės profesinės mokyklos mokinys.	34	20%
Jis mokosi už Gižycko ir Vengoževo apskrities esančios „Technikum“ vidurinės profesinės mokyklos.	14	8%
Jis mokosi trejus metus profesinėje mokykloje Gižycko ir Vengoževo apskrityse.	14	8%
Jis mokosi 3 metus profesinėje mokykloje už Gižycko ir Vengoževo apskrityse.	5	3%
Jis yra užsienio mokyklos mokinys/studentas.	2	1%
Vykdo pareigą mokytis ne mokykloje.	3	2%
Dirba (šeimoms ūkiuose).	2	1%
Kartu	170	100%

Atlikto tyrimo duomenimis, Gižycko ir Vengoževo apskričių pradinė mokyklų absolventai, dažniausiai kitame ugdymo etape, tampa vietinių mokyklų mokiniais (61%):

- 33% renkasi bendrojo ugdymo vidurines mokyklas,
- 20% renkasi vidurines profesines mokyklas,
- Trimetės profesines mokyklas renkasi 8 proc.

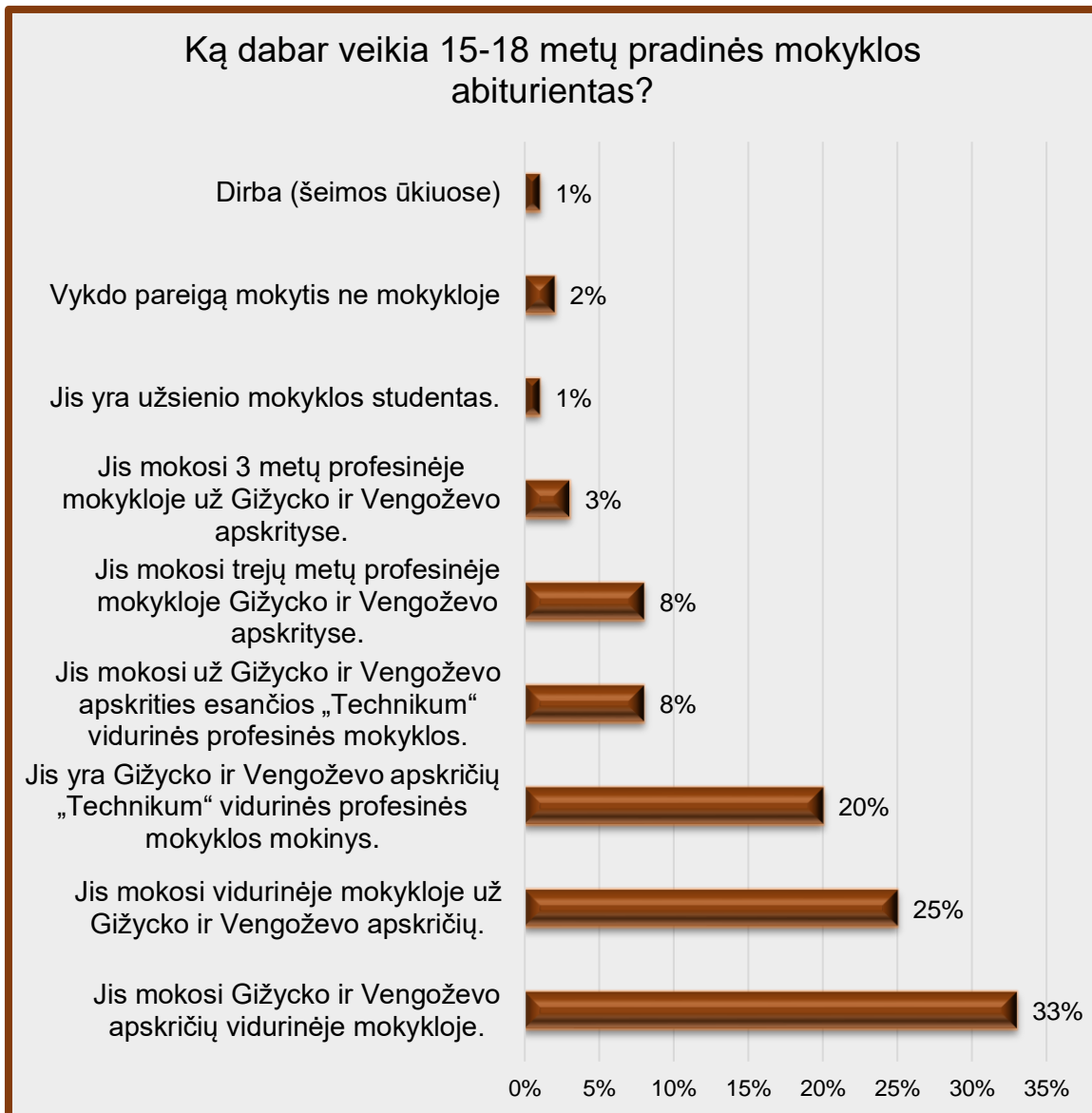
Pastaba – pateikti procentai skaičiuojami respondentų atžvilgiu.

Tyrimo rezultatai rodo tris nepalankius reiškinius:

- 1) yra absolventų, kurie visiškai nesimoko (šiuo atveju dirba šeimoms ūkiuose),
- 2) yra asmenų, kurie vykdo prievolę mokytis ne mokykloje (respondentai nurodo vadinamąją „debesų mokyklą“, kurios teigiamas poveikis nepasitvirtino),
- 3) per daug absolventų siekia patenkinti savo mokymosi siekius ne Gižycko ir Vengoževo apskrityse, nurodydami priežastis, nurodytas žemiau esančioje lentelėje.

1 diagrama. Ką dabar veikia 15-18 metų pradinės mokyklos abiturientas.

21 lentelė. Priežastys, kodėl pradinė klasių absolventai pasirenko mokyklas už Gižycko ar Vengoževo apskrities ribų.

Kelionė į užsienį	3%
Gižycko ir Vengoževo apskrityse nėra mokyklų, pritaikytų abiturientų interesams ir planams.	47%
Per aukšti reikalavimai regiono Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklose, susiję su abiturientų galimybėmis.	4%
Absolventų negalia.	1%
Gižycko ir Vengoževo apskrities vidurinės mokyklos ir baigtos pradinės mokyklos reikalavimai labai skiriasi.	1%
Kitų mokinių smurtas / mobingas Gižycko ir Vengoževo apskričių vidurinėse mokyklose.	3%

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Smurtas / mobingas iš kitos aplinkos Gižycko ir Vengoževo apskrities mokykloje.	3%
Sunkumai norint patekti į mokyklą Gižycko ir Vengoževo apskrityje.	4%
Anot abiturientų, tolesnis mokymasis mokykloje – beprasmis.	1%
Kitos priežastys, pvz., šeimos sąlygos.	9%
Žemas Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklų įvertinimas pagal mokymo lygį.	19%
Kitos priežastys, pvz., švietimo problemos.	3%

Didžioji dalis (47 proc.) respondentų, besirenkančių mokslą mokyklose už apklaustų apskričių ribų, nurodo priežastį: „Gižycko ir Vengoževo apskrityse trūksta mokyklų, pritaikytų pradinių klasių absolventų interesams/planams“.

Tačiau nemalonus siurprizas apklaustų apskričių švietimo organizatoriams – didelis balsų skaičius (19 proc.) dėl priežasties „žemas Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklų įvertinimas pagal mokymo lygį“.

Atkreiptinas dėmesys ir į apklaustų mokinių (iš viso 6 proc.) nurodomą mobingo reiškinį mokyklose ar šalia mokyklų, mokinių vežimo į mokyklą problemas 4 proc., ugdymo problemas 3 proc. bei nuomonę, kad „mokytis mokykloje beprasmiška“.

Tyrimo rezultatai taip pat buvo analizuojami atskirose grupėse: mokinių iš kaimo ir miesto mokyklų, mergaičių ir berniukų.

Visi apklaustieji miesto pradinės mokyklas baigę mokiniai yra vidurinių mokyklų mokiniai, o kaimo vietovių mokiniai keliais atvejais pasitraukė iš tolesnio mokymosi mokyklose.

„Miesto mokiniai“ dažniau renkasi mokytis bendrojo ugdymo vidurinėse mokyklose – 35%, bendraamžiai iš kaimo – 31%. Vidurinių profesinių mokyklų mokiniais rečiau tampa jaunimas iš miestų – 18 proc., o iš kaimo – 22 proc. Trimetę profesinę mokyklą mokiniai iš miestų renkasi rečiau - 6%, bendraamžiai iš kaimo vietovių - 10%. Gižycke ir Vengoževe gyvenantys jaunuoliai, turintys mokyklą gretimoje gatvėje, nesirenka „mokymosi namuose“ ar „mokyklos internetu“.

Kaimo mokyklų mokiniai nurodo ir sunkumus patekti į mokyklą bei problemas, susijusias su mobingu/nesąžiningu elgesiu su mokiniais, kurių nepastebi miesto mokyklų mokiniai.

Tyrimai rodo, kad kaimo mokyklų mokiniams vidurinė mokykla yra paskutinė ugdymo pakopa. Jie neplanuoja siekti aukštojo mokslo. Jie taip pat mažiau emociškai prisirišę prie „miesto“ vidurinių mokyklų Gižycke ir Vengoževe.

Apskritai, mokiniai iš kaimo nurodo didesnius sunkumus tęsti mokslus baigus pradinę mokyklą.

Į juos vertėtų nukreipti daugiau pagalbos.

Taip pat buvo atlikta mergaičių ir berniukų tyrimo rezultatų analizė.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Tyrimai rodo, kad tarp mergaičių ir berniukų yra labai matomas skirtumas renkantis vidurinės mokyklos tipą. Merginos daug dažniau renkasi bendrojo ugdymo mokyklas – 69%, palyginti su 46% berniukų. Berniukai dažniau renkasi profesines mokyklas.

Taip pat būdinga, kad tik mergaitės mokyklose atkreipia dėmesį į neigiamus reiškinius, tokius kaip mobingas, smurtas, nesąžiningas elgesys, negalios problemos. Mokiniai berniukai tokių reiškinių nepastebi.

IV.3. Vidurinių mokyklų mokinių, nutraukusių mokslus pasirinktoje mokykloje, apklausos rezultatai.

Tyrimė, kuris buvo atliktas penkiose mokyklose: trejų metų profesinėje mokykloje, vidurinėje profesinėje mokykloje ir bendrojo ugdymo vidurinėje mokykloje, dalyvavo 94 15-18 metų mokiniai, kurie pasitraukė iš pradžių pasirinktos mokyklos.

Tarp respondentų buvo 44 moterys (mergaitės), t. y. 47%, ir 50 vyrų (berniukų) (53%), 24 trejų metų profesinės mokyklos mokiniai - 25%, 40 vidurinės bendrojo ugdymo mokyklos mokinių - 43% ir 30 vidurinės profesinės mokyklos mokinių - 32 proc.

Buvo nagrinėjamos pasitraukimo iš pradžių pasirinktos mokyklos priežastys ir mokinio likimas (ką jis veikia dabar).

23 lentelė. Mokinio likimas pasitraukus iš pradžių pasirinktos mokyklos.

Mokinio likimas pasitraukus iš pradžių pasirinktos mokyklos.	Respondentų skaičius	% respondentų
Jis mokosi vidurinėje bendrojo ugdymo mokykloje.	16	17%
Jis mokosi vidurinėje profesinėje mokykloje "Technikos mokykla".	6	6%
Jis mokosi trejų metų profesinėje mokykloje.	31	33%
Jis mokosi mokykloje užsienyje.	1	1%
Jis mokosi ne mokykloje (mokymasis namuose) arba internetinėje mokykloje "debesyje".	9	10%
Ketina mokytis nuo naujų mokslo metų.	1	1%
Ruošiasi darbui mokymuose, kursuose ar pameistrystės būdu.	10	11%
Yra dirbantis.	11	12%
Nesimoko ir nedirba.	8	8%
Augina savo vaiką.	1	1%
Iš viso – apklaustų mokinių skaičius.	94	100%

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

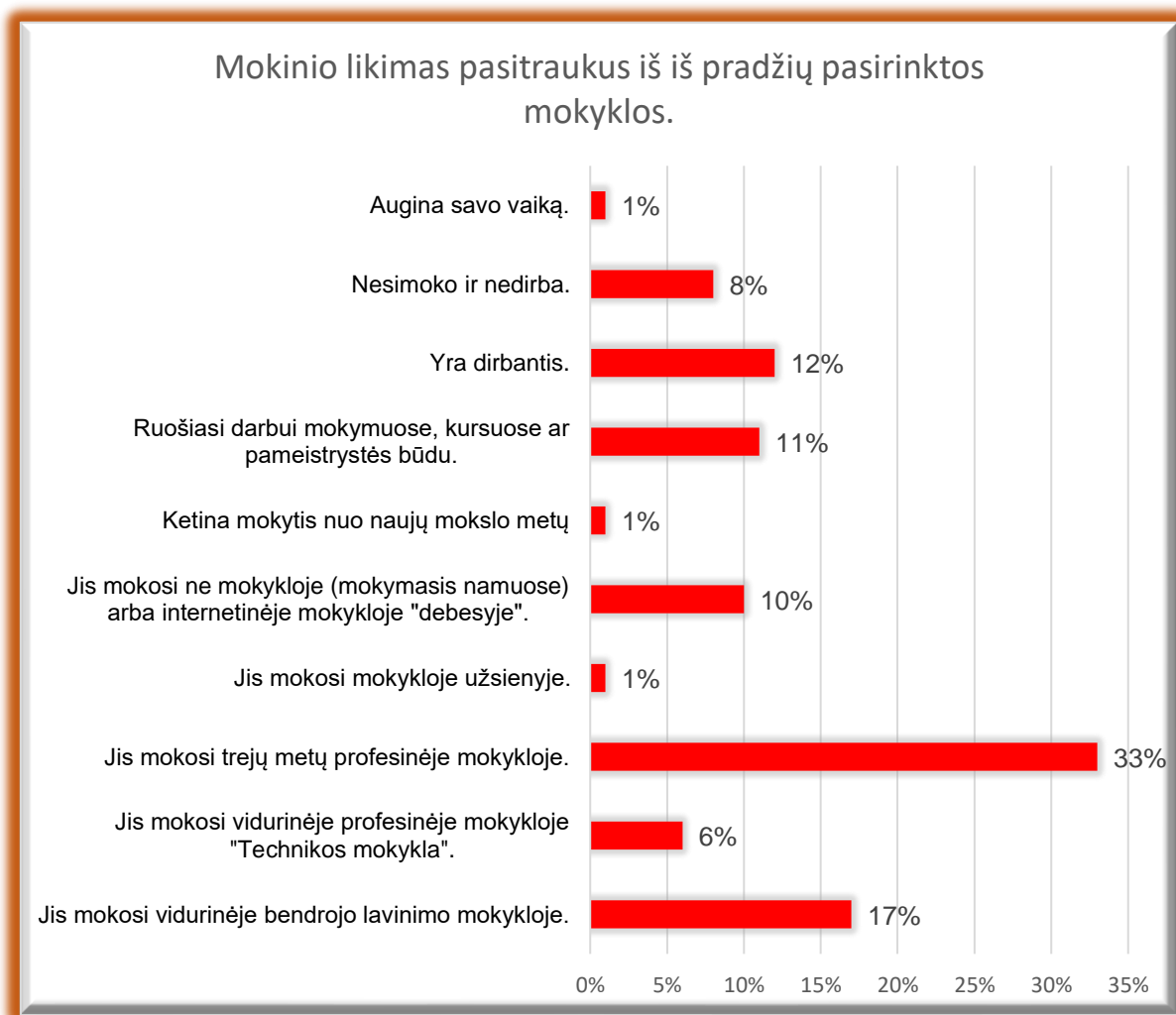
Tyrimo duomenimis, 67% (17+6+33+1+10) apklaustųjų tęsia mokslus kitoje mokykloje. Daugiausia, net 33 proc., mokosi trejų metų profesinėje mokykloje, 17 proc. vidurinėje bendrojo ugdymo mokykloje, o pridėjus „internetinės mokyklos“ mokinius – 27 proc. Vidurinėje profesinėje mokykloje mokosi tik 6 proc. Tai reiškia, kad mokiniai, metę vidurinę profesinę mokyklą, pereina į trejų metų profesinę mokyklą.

Deja, net 33% (1+11+12+8+1) apklaustų mokinių netęsia mokymosi mokykloje, nors 10% jų įgūdžių atlikti savo profesiją įgyja mokymų, kursų ar praktikos metu. 12% apklaustų mokinių jau dirba (tikriausiai nepilnamečiais darbininkais arba ūkiuose). Deja, net 9% (8+1) nesimoko ir nedirba.

Taigi, išeiti iš pradžių pasirinktos mokyklos – pavojingas momentas jauno žmogaus gyvenime. Ši pirmoji gyvenimo nesėkmė gali išstumti jaunuolį iš išsilavinimo, neleisti jam pasiekti sėkmės, proporcingos jo intelektualioms galimybėms.

Todėl jaunam žmogui svarbus teisingas mokyklos pasirinkimas baigus pradinę mokyklą.

2 diagrama. Jauno žmogaus likimo, pasitraukus iš pasirinktos vidurinės mokyklos, iliustracija.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Respondentai įvardija dvi priežastis, kodėl paliko pasirinktą vidurinę mokyklą (iš viso 65%).

1. Mokinys pasirinko vidurinę mokyklą, kurioje mokymo kryptis neatitinka jo interesų ir ateities planų (29%).
2. Vidurinėje mokykloje lūkesčiai mokiniams buvo per dideli (36 proc.).

Tai rodo didelę problemą jauno žmogaus gyvenime pereinant iš pradinės mokyklos į vidurinę mokyklą. Ši kliūtis daugeliui 15-mečių ir jų tėvams pasirodo per didelė. Reikia daugiau pagalbos mokiniams ir jų tėvams. Į veiksmingą pagalbą gali įsitraukti tiek pradinės ir vidurinės mokyklos, tiek rajono Ugdymo plėtotės centras, kiti vietos valdžios padaliniai, o tokių pagalbos formų kūrimas ir koordinavimas gali būti nemenkas iššūkis rajono valdžiai.

Kita didelė vidurinės mokyklos metimo priežasčių grupė (13 proc.) yra „sveikatos problemos, įskaitant depresiją, judesio ir padėties negalią, emocines problemas“.

Šios grupės mažinimas reikalauja individualaus darbo su mokiniu.

Pavojingai didelė 12% respondentų grupė mano, kad vidurinis išsilavinimas yra nereikalingas.

Verta atkreipti dėmesį į 7% mokinių grupę, kuri pasitraukia iš pasirinktos mokyklos dėl sunkumų prisitaikant prie mokyklos reikalavimų, konfliktų su mokyklos vadovu, nenoro ar baimės gyventi internate.

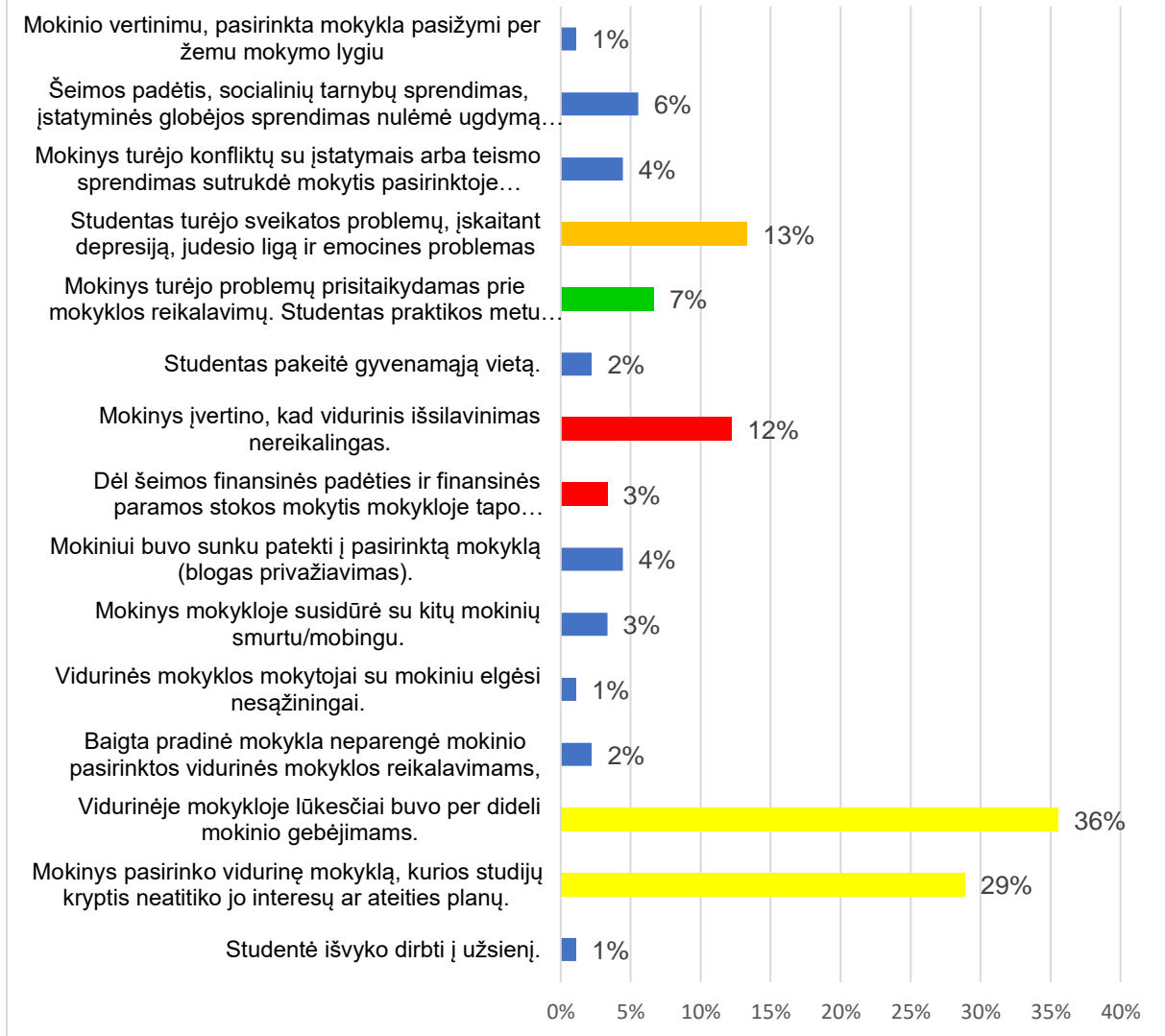
Yra didelis skirtumas tarp mergaičių ir berniukų kategorijoje „Vidurinė mokykla buvo per sunki mokinio gebėjimams“, o tai rodo, kad 15 metų vaikinai gali gerokai pervertinti savo gebėjimus.

Berniukai kritiškiau vertina baigtą pradinę mokyklą, taip pat pasirinktą vidurinę mokyklą, nurodydami priežastis „Vidurinės mokyklos mokytojai su mokiniu elgėsi nesąžiningai“ ir „Baigta pradinė mokykla neparengė mokinio pasirinktos vidurinės mokyklos reikalavimams.“ Jų atveju taip pat yra priežastis „Konfliktai su įstatymu, teismo sprendimas“, ir jie labiau nori pripažinti, kad „vidurinis išsilavinimas yra nereikalingas“.

3 diagrama. Vidurinės mokyklos metimo priežastys.

Vidurinės mokyklos metimo priežastys

Savo ruožtu mergaitės patiria mobingą / smurtą ir dažniau nurodo „sveikatos problemas, įskaitant depresiją, judesio ir padėties negalią, emocinę ligą“.

Pasitraukdami iš pasirinktos mokyklos, trejų metų profesinės mokyklos mokiniai pasirenka kitą tokio tipo mokyklą (38 proc.) arba ruošiasi darbui mokymo kurse ar praktikoje. Deja, nemaža dalis jų nesimoko ir nedirba (17 proc.). Vidurinio bendrojo ugdymo mokiniai renkasi kitą tokio paties tipo mokyklą arba trejų metų profesinę mokyklą, dalis jų pereina į „internetinę mokyklą“. Laimei, nė vienas iš šių mokinių neatsisako išsilavinimo. Vidurinių profesinių mokyklų mokiniai, pasitraukę iš vienos mokyklos, pasirenka visą eilę veiklų. 12% pereina į vidurinę bendrojo ugdymo mokyklą, 8% į kitą vidurinę profesinę mokyklą, 19% į trejų metų profesinę mokyklą, 19% mokosi mokymuose ar kursuose, 19% jau dirba. Deja, nesimoko ir nedirba 12 proc.

Netinkamas vidurinės mokyklos pasirinkimas, nepritaikytas prie mokinio interesų ar ateities planų, yra dažniausia pasitraukimo iš vidurinės mokyklos priežastis.

„Per aukšti reikalavimai, susiję su mokinio intelektualėmis galimybėmis“, yra vidurinio bendrojo ugdymo ar vidurinės profesinės mokyklos metimo priežastis.

Kai kurie trejų metų profesinės mokyklos ar vidurinės profesinės mokyklos mokiniai mano, kad vidurinis išsilavinimas yra nereikalingas.

Sveikatos problemos, depresija, judesio ir padėties negalia, emocinės ligos kamuoja bendrojo ugdymo vidurinių mokyklų mokinius.

Prieštaravimai įstatymams, teismų sprendimai, šeimyninė padėtis, socialinės rūpybos sprendimai, teisėto globėjo sprendimai – tai priežastys, dėl kurių trejų metų profesinių mokyklų mokiniai nustoja mokytis.

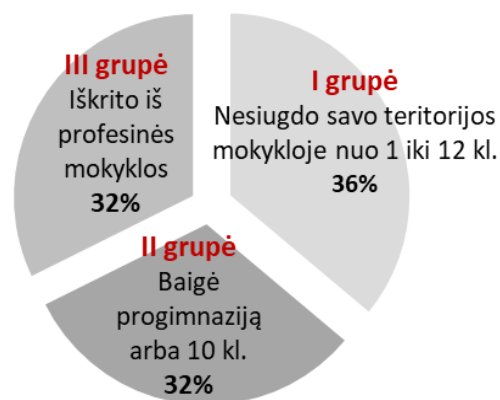
V. Projekto „Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas – raktas į mokinių sėkmę“ metu atliko tyrimo ataskaita

Tyrimo tikslai – išsiaiškinti:

- kodėl vaikai nelanko mokyklos pagal savo gyvenamąją vietą;
- kodėl vaikai iškrenta iš švietimo sistemos;
- ką daryti, kad mokiniai norėtų toliau mokytis (geriausiai – savo teritorijos mokyklose).

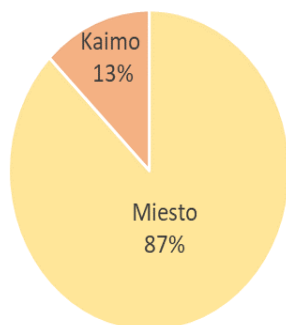
Tyrimo metu buvo apklausta 319 respondentų iš 15 ugdymo įstaigų (žr. 1 lentelę): 115 mokinių, kurie nesiugdo savo teritorijos mokykloje nuo 1 iki 12 klasės (I grupė); 101 – kuris baigė ar baiginėja progimnaziją arba 10 klasių (II grupė) ir 103 jaunuoliai, kurie iškrito iš profesinės mokyklos (III grupė).

Apklaustos trys grupės respondentų (N=319)

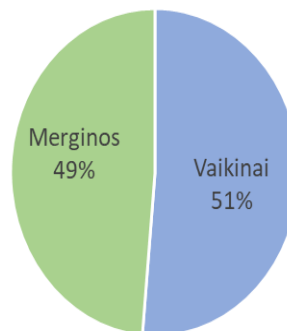

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Ugdymo įstaigos vietovė (N=319)

Respondentų pasiskirstymas pagal lytį (N=319)

1 grafikas.

Ugdymo įstaigos pavadinimas	Kiek apklausta
Alytaus Piliakalnio progimnazija	24
Alytaus Vidzgirio progimnazija	26
Alytaus Likiškėlių progimnazija	25
Alytaus r. Daugų Vlado Mirono gimnazija	20
Alytaus r. Miroslavo gimnazija	20
Trakų r. Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazija	10
Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazija	31
Vilniaus r. Nemenčinės Gedimino gimnazija	20
Kaišiadorių šv. Faustinos mokykla-daugiafunkcis centras	20
Kauno Algio Žikevičiaus saugaus vaiko mokykla	20
Alytaus profesinio rengimo centras	20
APRC Statybos technologijų ir verslo skyrius	23
APRC Varėnos profesinio mokymo skyrius	20
Kauno taikomosios dailės mokykla Alytaus filialas	20
Kaišiadorių suaugusiųjų mokykla	20
Iš viso	319

pas tėtį arba mamą (išsiskyrusius), o vėliau persikraustė pas kitą iš tėvų. Kai kurie apribojus teises į vaiką ar dėl kitų priežasčių apsigyveno pas kitą giminaitį (močiutę, dėdę)).

43% apklaustųjų nurodė su ugdymosi procesu susijusias priežastis:

a) 11% nurodė, kad turi gabumų ir pomėgių, kurių negali realizuoti gyvenamojoje vietoje esančioje mokykloje, jiems trūko būrelių pasiūlos, užklausinės veiklos įvairovės. Iš paminėtų būrelių, kurių jie negalėjo praktikuoti savo vietovėje, todėl pasirinko kitą – pneumatinis šaudymas, lauko futbolas, baletas, programavimas, robotika, dailė. Du mokiniai nurodė, kad norėjo mokytis užsienio kalba (tarptautinio bakalaureato klasėje), vienas mokinys norėjo mokytis chemijos (tačiau nesusirinko grupę), kitas – sustiprintos anglų kalbos;

b) Panaši dalis apklaustųjų nurodė, kad mokyklą pakeitė dėl ten patirtų patyčių ar kitų nesutarimų su bendraamžiais. Šie nesutarimai lėmė mažesnę pamokų lankomumą, nenorą eiti į mokyklą. Buvo tikimasi, kad pakeitus aplinką šios problemos išsispręs;

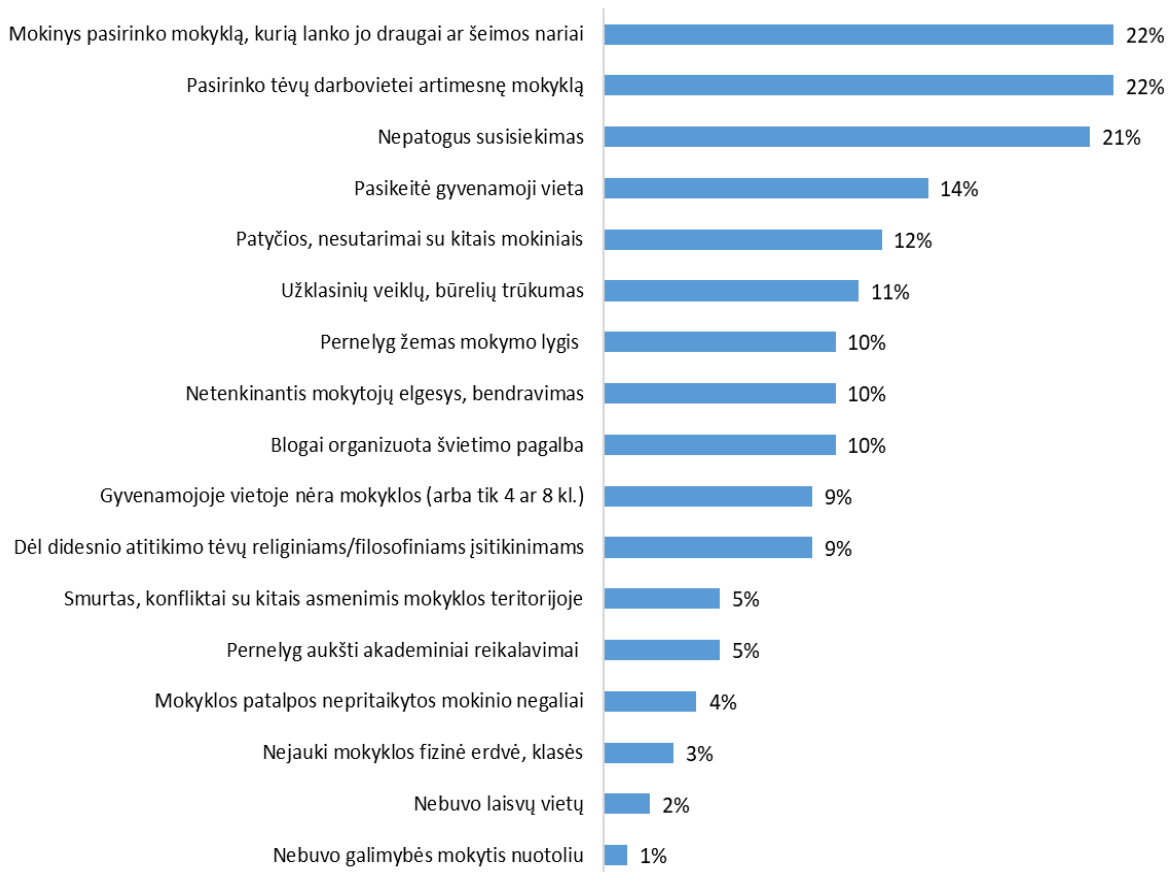
c) Panašiai daliai mokinių atrodė, kad gyvenamojoje vietoje esančioje mokykloje yra per žemas mokymo lygis – per maži reikalavimai, netenkinančios mokytojų (ar konkrečios mokytojos) kompetencijos;

d) Panaši dalis nurodė, kad jų netenkino nesąžiningas mokytojų elgesys ar kiti bendravimo aspektai;

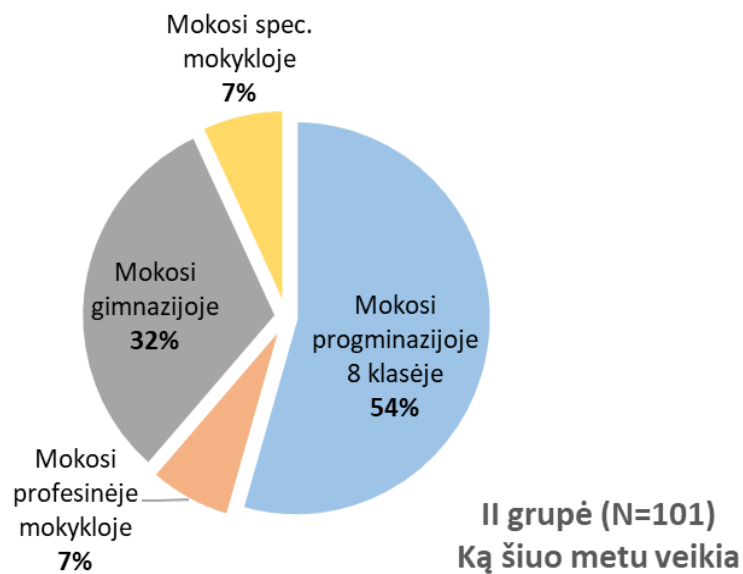
e) Galiausiai panaši dalis tyrimo dalyvių teigė, kad mokykloje buvo blogai organizuota švietimo pagalba.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Priežastys, kodėl mokinys lanko mokyklą ne pagal savo gyvenamąją vietą (N=115)

II grupės pagrindiniai rezultatai

Didžioji dalis apklaustų II grupės mokinių šiuo metu mokosi progimnazijoje arba gimnazijoje. Pasibaigus artimiausiems mokslo metams 8 mokiniai užsiminė ketinantys

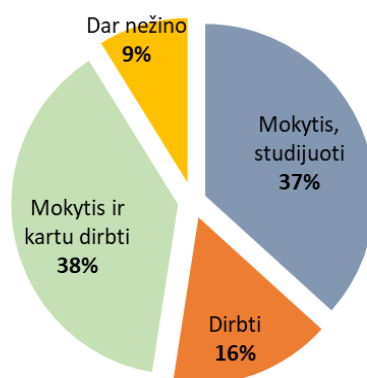
Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

mokytis profesinėje mokykloje, likę – gimnazijoje. Didžioji dalis respondentų savo progimnazijai kritikos neturėjo ir būtų mielai pasilikę mokytis toliau, tačiau jų ugdymo įstaigoje pagal gyvenamąją vietą yra tik 8 klasės. Kai kurie būtent dėl šios priežasties iškart pasirinko ne jų gyvenamojoje teritorijoje esančią ugdymo įstaigą dėl tęstinumo – tėvai norėjo, kad vaikai nepertraukiamai lankytų tą pačią mokyklą nuo 1 iki 12 klasės.

Beveik visi, kurie jau mokosi profesinėje mokykloje arba ketina pradėti nuo kitų mokslo metų, nurodė, kad tokį pasirinkimą paskatino noras kuo greičiau įgyti specialybę, pradėti dirbti ir kurti savarankišką gyvenimą, tęsti įprastus mokslus nebematė prasmės, norėjo įgyti daugiau praktinių, darbo rinkoje pritaikomų įgūdžių.

Į klausimą, ką paaugliai ketina veikti tolimesnėje ateityje – po 1-2 metų, panaši dalis nurodė, kad ketina arba mokytis/studijuoti, arba mokytis ir dirbti.

Ką paauglys planuoja veikti po 1-2 metų? (N=101)

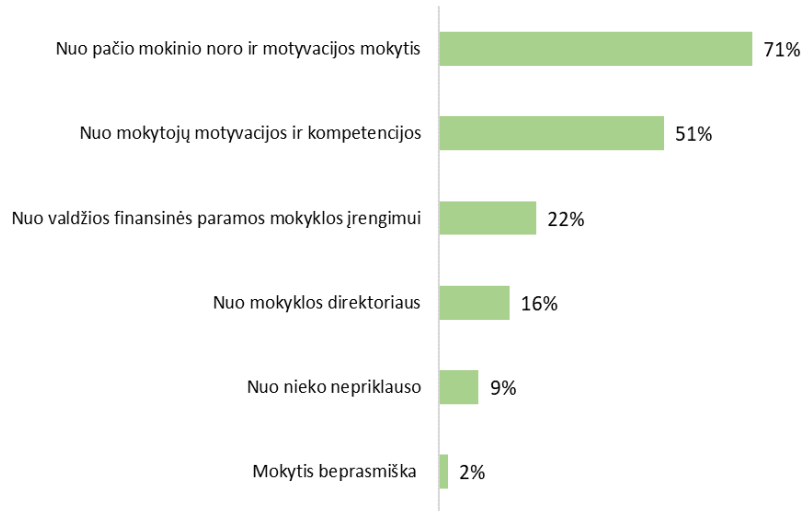
Mokinių buvo prašoma nurodyti, nuo ko, jų nuomone, labiausiai priklauso vietinių mokyklų ugdymo kokybė ir mokinių pasiekimai, taip pat – jaunimo užimtumo, įsidarbinimo ir verslumo galimybės jų gyvenamojoje teritorijoje. Didžioji dalis nurodė, kad šie dalykai priklauso nuo pačio mokinio noro, motyvacijos mokytis bei pastangų, taip pat nuo įgyto išsilavinimo.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Nuo ko labiausiai priklauso vietinių mokyklų ugdymo kokybė ir mokinių pasiekimai? (N=101)

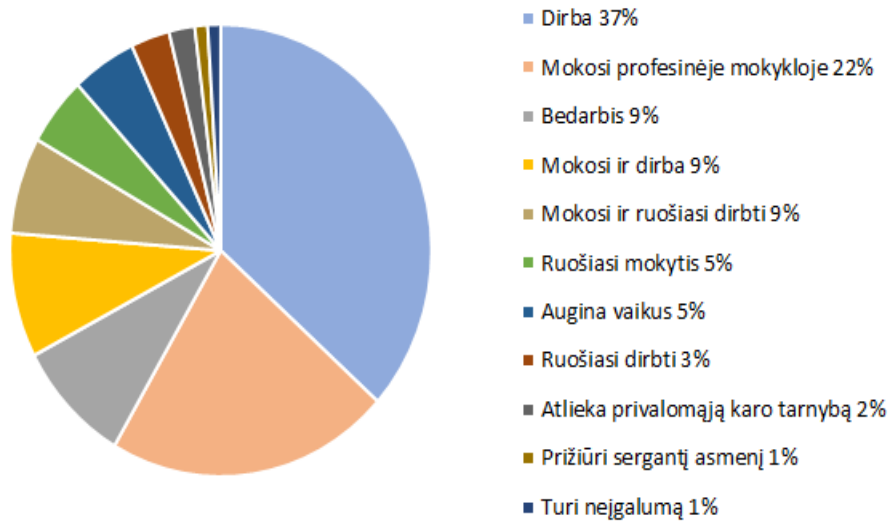
Nuo ko labiausiai priklauso jaunimo užimtumo, įsidarbinimo ir verslumo galimybės Jūsų rajone? (N=101)

III grupės pagrindiniai rezultatai

III grupė (N=103) Ką šiuo metu veikia

Didžioji dalis III grupės apklaustųjų (59%) šiuo metu dirba arba mokosi profesinėje mokykloje. Tarp paminėtų konkrečių darbų buvo: statybose, autoservise, fabrike, pas ūkininką, maitinimo įstaigos virtuvėje (virėja, konditere), parduotuvėje (pardavėja, kasininke), kosmetologijos kabinete (manikiūrininke, visažiste, kirpėja), ledainėje, klientų aptarnavimo srityje, pašte, suvirtintoju.

Didžioji dalis ankstesnes profesines studijas nutraukusių apklaustųjų (maždaug 54%) tą padarė dėl priežasčių, kurios vienaip ar antraip buvo susijusios su finansine padėtimi: jie pradėjo dirbti, kai kuriems buvo sunku suderinti darbą bei studijas, o šeima negalėjo remti finansiškai. Kiti nebematė prasmės mokytis toliau, nes įsidarbinti galėjo ir be išsilavinimo. Kai kurie dirbti išvyko į užsienį. 24% nutraukė mokslus, nes nepatiko pasirinkta profesija (todėl arba išvis metė mokslus arba perstojo kitur). 10% dėl asmeninių ar šeimyninių aplinkybių – dėl sveikatos problemų, išėjo motinystės atostogų, teko slaugyti artimą asmenį ir pan. Nors pagal lytį reikšmingų skirtumų nerasta, tačiau merginos šiek tiek dažniau nutraukė ar sustabdė mokslus (išėjo akademinį atostogų) dėl asmeninių priežasčių, o vaikinai – dėl to, kad įsidarbino, nebematė prasmės toliau mokytis.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Priežastys, kodėl mokinys nutraukė mokymąsi profesinėje mokykloje (N=103)

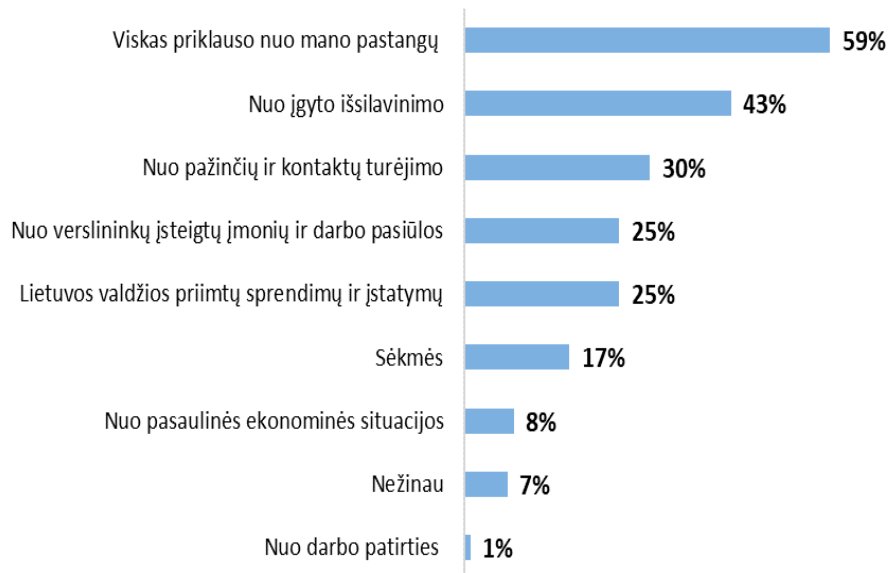
Respondentų buvo prašoma nurodyti, nuo ko, jų nuomone, labiausiai priklauso vietinių mokyklų ugdymo kokybė ir mokinių pasiekimai, taip pat – jaunimo užimtumo, įsidarbinimo ir verslumo galimybės jų gyvenamojoje teritorijoje. Didžioji dalis (kaip ir prieš tai aptartoje grupėje) nurodė, kad nuo pačio mokinio noro, motyvacijos mokytis bei pastangų, taip pat – nuo įgyto išsilavinimo.

Nuo ko labiausiai priklauso vietinių mokyklų ugdymo kokybė ir mokinių pasiekimai? (N=103)

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Nuo ko labiausiai priklauso jaunimo užimtumo, įsidarbinimo ir verslumo galimybės Jūsų rajone? (N=103)

VI. Mokymų, vykusių kaip projekto dalis, aprašymas

Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA

VI.1. Mokymai lenkų ir lietuvių mokytojų grupei, kurie buvo organizuoti Lenkijoje

Sektorius	Mokyklinis išsilavinimas
Veiksmo tipas:	Tema „Integratyvusis ir įtraukusis ugdymas kaip priemonė didinti švietimo prieinamumą Gižycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.
Režimas:	Fizinis (stacionarus)
Pradžios data:	Pradžios data: 2023-05-15
Pabaigos data:	Pabaigos data: 2023-05-19
Dalyvių profilis	<p>Mokymuose dalyvavo 15 žmonių grupė iš Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklų bei tokio pat dydžio pietų Lietuvos mokyklų grupė. Lenkų grupę sudaro 5 mokytojai iš kaimo vietovių pradinė mokyklų, 5 mokytojai iš miestų (Vengoževo ir Gižycko) pradinė mokyklų ir 5 žmonės iš vidurinių mokyklų.</p> <p>Lietuvių grupę sudaro dešimties žmonių 1 pakopos mokyklų (1-10 klasių) mokytojų grupė ir penkių asmenų mokytojų grupė, atstovaujanti profesinėms mokykloms.</p> <p>Vykdydami projektą grupę sudarantys žmonės atlieka tyrimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pradinio mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys mokyklos rajone ir nėra tos mokyklos mokiniai arba 2) pradinė klasių absolventų likimas, 3) pasitraukimo iš vidurinės mokyklos priežastys. <p>Mokymų dalyviai artimiausiame susitikime Lietuvoje apibrėš gaires, kaip keisti mokyklos darbą, siekiant sumažinti nagrinėjamus neigiamus reiškinius.</p>

Siunčianti organizacija

Organizacijos pavadinimas:	Vilniaus rajono pedagogine-psichologine tarnyba
Adresas:	Lietuva, Vilniaus apskritis, A. Mickevičiaus g. 16, LT-15170, Nemenčinė, Vilniaus rajonas

Priimančioji organizacija

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Organizacijos pavadinimas:	Ugdymo plėtotės centras Gižycke
Adresas:	Lenkija, Varmijos-Mazūrijos vaivadija, Gižyckas, 11-500, ul. Smętka g. 5

Tvarkaraštis

Diena ir laikas.	Klasės
Diena 1 2023-05-15 8:00 -8.45 val	Darželių vaidmuo Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje
Diena 1 2023-05-15 9:00 -11.30 val	Įtraukiojo ugdymo, kaip kokybiško, kiekvienam besimokančiajam prieinamo ugdymo, prielaidos
Diena 1 2023-05-15 11:45 -14.00 val	Funkcinis vertinimas kaip biopsichosocialinio žmogaus, jo galimybių ir poreikių suvokimo pavyzdys
Diena 1 2023-05-15 14:15 -15.00 val	Gižycko rajono Ugdymo plėtotės centras Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje
Diena 2 2023-05-16 8:00 -9.00 val	Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos pradinės mokyklos
Diena 2 2023-05-16 9:00 -11.30 val	Darbas su klase, turinčia įvairių ugdymosi poreikių mokinių – bendras modulis, atsižvelgiant į UDL (Universal Design for Learning) principus.
Diena 2 2023-05-16 11:45 -14.00 val	Lengvai skaitomi (ETR) tekstai universalaus dizaino ir racionalaus pritaikymo kontekste
Diena 2 2023-05-16 16:00 -17.30 val	Nemokyklinio ugdymo įstaigos Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje
Diena 3 2023-05-17 8:00 -9.00 val	Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos vidurinės mokyklos
Diena 3 2023-05-17 9:00 -11.30 val	Bendradarbiavimas su tėvais kaip svarbus veiksnys remiant vaiko/mokinio raidą
Diena 3 2023-05-17 11:45 -14.00 val	Atpažinti teigiamas mokinio puses ar įvertinti trūkumus? Švietimo teisės nuostatos ir mokyklos realybė. Įtraukiantis vertinimas
Diena 4 2023-05-18 8:00 -8.45 val	Profesinio ir tęstinio mokymo centras ir kiti Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos profesinio mokymo centrai
Diena 4 2023-05-18 9:00 -11.30 val	Mokytojų komandos formavimas – mokymo ir auklėjamojo darbo efektyvumo sąlyga

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Diena 4 2023-05-18 11:45 -14.00 val	Lyderystės vaidmuo remiant įtraukiojo ugdymo mokytojus
Diena 4 2023-05-18 14.00 -15.00 val	Jaunimo socioterapijos centras Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje
Diena 5 2023-05-19 12:00 -13.30 val	Vertinimas, kuris palaiko vystymąsį. Mokinio tobulėjimo rėmimas – žaliuojo rašiklio metodas
Diena 5 2023-05-19 13:45 -15.15 val	Kaip atsiriboti nuo tradicinio mokymo
Diena 5 2023-05-19 15:30 -17.00 val	Kompromisas tarp dabartinio ir galutinio pažymio

Atliktos mokymo programos aprašymas

Treniruočių užsiėmimai 1.1: [Darželių vaidmuo Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje]	
Naudojami mokymo metodai:	Paskaita praturtinta multimedijos pristatymu. Mokymų dalyvių supažindinimas su informacija apie darželių ir darželių vietų skaičių Gižycko ir Vengoževo apskrityse bei darželio lankymo įtaką vaikų socialiniam ir ekonominiam potencialui.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vaiko dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme įtaka intelektualiniam ir socialiniam vystymuisi bei sėkmei mokykloje. 2) Ikimokyklinio ugdymo sistema Gižycko ir Vengoževo apskrityse. 3) 3-5 metų amžiaus vaikų dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo sistemoje šioje srityje. 4) Maršrutas, kuriuo vaikas keliauja iš savo gyvenamosios vietos į darželį Gižycko ir Vengoževo apskrityje. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS): Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Demonstruoja aktyvų požiūrį į visuomeninę veiklą, kuria siekiama didinti vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, skaičių ir ikimokyklinio ugdymo laikotarpio trukmę. 2) Demonstruoja aktyvų požiūrį „savo mokykloje“ organizuojant žinių ir įgūdžių papildymą mokiniams, kurie nedalyvavo ikimokykliniame ugdyme.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Treniruočių užsiėmimai 1.2 Įtraukiojo švietimo, kaip kokybiško ir kiekvienam besimokančiajam prieinamo švietimo, pagrindai	
Naudojami mokymo metodai:	Pristatymas, grupinis darbas
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Teisinis pagrindas įtraukiojo ugdymo kokybei gerinti Lenkijoje ir jų kontekstas; <p>Mokymų dalyvis paaiškina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2) Įtraukiojo ugdymo nauda (tyrimų ataskaitos ir gerosios praktikos apžvalga).

Treniruočių užsiėmimai 1.3: Funkcinis vertinimas kaip biopsichosocialinio žmogaus, jo galimybių ir poreikių suvokimo pavyzdys	
Metodai:	Pristatymas, paskaita, diskusija.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis paaiškina sąvokas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tarptautinė funkcionavimo, negalios ir sveikatos klasifikacija (ICF); 2) TLK klasifikacija – 11; 3) Funkcijų vertinimo įgyvendinimo planai pagal Paramos vaikams, mokiniams ir šeimoms įstatymo projektą; 4) Mokyklos funkcinis vertinimas ir funkcinio vertinimo standartai;

Treniruočių užsiėmimai 1.4: [Gižycko apskrities Ugdymo plėtotės centras Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje]	
Metodai:	Vizitas Gižycko apskrities Ugdymo plėtros centre. Įstaigos direktoriaus informacija.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Centro steigimo priežastys. 2) Centro struktūra ir uždaviniai. 3) Centro vykdoma veikla. 4) Centro darbuotojai ir jų užduotys. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS) Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Jis aktyviai tobulina ugdymą savo mokykloje, bendradarbiaudamas su rajono Ugdymo plėtotės centru. 2) aktyviai tobulina savo profesinius įgūdžius bendradarbiaudamas su kitais subjektais.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Treniruočių užsiėmimai 2.1: Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos pradinės mokyklos	
Metodai:	Naudota paskaita, praturtinta multimedijos pristatymu. Mokymų dalyvių supažindinimas su duomenimis apie vietą, pradinių mokyklų skaičių ir mokinių skaičių Gižycko ir Vengoževo apskrityse. „Prieigos mokytis rodiklio“ pristatymas atskirose šių apskričių kontekste. Informacija apie pasiektus valstybinio egzamino rezultatus baigus pradinę mokyklą (aštuntos klasės egzaminą).
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Švietimo sistema Gižycko ir Vengoževo apskričių kontekste. 2) Mokymosi rezultatai atskirose mokyklose, vertinami pagal mokinių skaičių ir aštuntos klasės egzaminą. 3) Vaiko maršrutas iš namų į mokyklą Gižycko ir Vengoževo apskrityse. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS): Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rodo aktyvų požiūrį/yra iniciatorius mokyklinėje veikloje, kurios tikslas – palengvinti mokymąsi mokyklose, esančiose arčiausiai vaiko gyvenamosios vietos. 2) Rodo aktyvų požiūrį/yra iniciatorius mokyklos veikloje, kuria siekiama didinti ugdymosi galimybes, tobulinant vaiko pagrindines kompetencijas, įskaitant tas, kurios vertinamos aštuntos klasės egzamino lygiu.

Treniruočių užsiėmimai 2.2: Darbas su klase, turinčia įvairių ugdymosi poreikių mokinių – bendras modulis, atsižvelgiant į UDL (Universal Design for Learning) principus	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis apibrėžia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Universalaus dizaino mokymesi (UDL) principai; 2) Prieinamos mokyklos modelio prieinamumo standartai 3) Įtraukiojo ugdymo mokytojų, specialistų ir nepedagoginio personalo užduotys; 4) Mokytojų ir specialistų požiūris į įtraukijį ugdymą, kaip į pagrindinį sėkmingos įtraukties veiksnį

Treniruočių užsiėmimai 2.3: Lengvai skaitomi (ETR) tekstai universalaus dizaino mokymesi ir racionalaus pritaikymo kontekste	
Metodai:	Pristatymas, diskusija.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Mokymosi rezultatai:	<p>ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rengia ETR tekstus naudodamas teksto pavyzdžius, esančius Integruotoje ugdymo platformoje; 2) Naudoja ETR teksto kūrimo priemones;
----------------------	---

Treniruočių užsiėmimai 2.4: [Nemokyklinio ugdymo įstaigos Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje.]

Metodai::	Apsilankymas savivaldybės vandens sporto bazėje Gižycke. Informacija iš objekto direktoriaus. Objekte organizuojamos veiklos demonstravimas.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nemokyklinio ugdymo įstaigos naudojamos ugdymo formos. 2) Geba pasiūlyti savo mokyklos/klasės mokiniams tinkamą nemokyklinio ugdymo įstaigoje naudojamą ugdymo formą. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS): Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rodo aktyvų požiūrį/inicijuoja mokinių dalyvavimą popamokinėje veikloje, skirtoje pagrindinių kompetencijų ugdymui.

Treniruočių užsiėmimai 3.1: Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos vidurinės mokyklos.

Metodai:	Paskaita, papildyta pristatymu. Apsilankymas Gižycko profesinės mokyklos komplekse. Direktoriaus informacija. Mokyklos patalpų demonstravimas. Pasirinktų pamokų stebėjimas.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Švietimo sistema Gižycko ir Vengoževo apskrityse vidurinių mokyklų srityje. 2) Išsilavinimo rezultatai atskirose mokyklose, vertinami pagal "galimybės įgyti išsilavinimą" lygį ir abitūros egzaminų išlaikymo rodiklį. 3) Pagrindinės vidurinio ugdymo problemos. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS): Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) demonstruoja aktyvų požiūrį / yra mokyklos veiklos, skirtos palengvinti mokymąsi vidurinėse mokyklose, iniciatorius. 2) demonstruoja aktyvų požiūrį / inicijuoja mokyklinę veiklą, kuria siekiama tobulinti pagrindines vaiko kompetencijas, įskaitant tas, kurios vertinamos abitūros egzamino lygiu.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Treniruočių užsiėmimai 3.2: Bendradarbiavimas su tėvais kaip svarbus veiksnys remiant vaiko/mokinio raidą	
Metodai:	Pristatymas, paskaita, darbas grupėse, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Bendravimas su specialiujų ugdymosi poreikių turinčio vaiko vienu iš tėvų. 2) Mokytojų paramos tėvams formos. 3) Kovos su tėvų pasipriešinimu metodai. 4) Kliūtys mokytojų ir tėvų bendradarbiavimui.

Treniruočių užsiėmimai 3.3: Atpažinti teigiamas mokinio puses ar įvertinti trūkumus? Švietimo teisės nuostatos ir mokyklos realybė. Įtraukiantis vertinimas	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ĮGŪDŽIAI</p> <p>Mokymų dalyvis:</p> <p>Analizuoja švietimo teisės nuostatas dėl vertinimo.</p> <p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Grįžtamojo ryšio vaidmuo mokymosi procese. 2) Vertinimo privalumai ir trūkumai.

Treniruočių užsiėmimai 4.1: Profesinio ir tęstinio mokymo centras ir kiti Gižycko ir Vengožovo apskričių švietimo sistemos profesinio mokymo centrai	
Metodai:	Profesinio ir tęstinio mokymo centras ir kiti Gižycko ir Vengožovo apskričių švietimo sistemos profesinio mokymo centrai.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Apibūdina Gižycko tęstinio ir profesinio mokymo centro ir panašių švietimo padalinių naudojamas mokymo formas. 2) Pasiūlo tinkamą ugdymo formą, taikomą Gižycko tęstinio ir profesinio mokymo centre mokiniams, turintiems specialiujų ugdymosi poreikių.

Treniruočių užsiėmimai 4.2 Mokytojų komandos formavimas – mokymo ir auklėjamojo darbo efektyvumo sąlyga	
Metodai:	Pristatymas, grupinis darbas
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyviui būdingi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mokytojų bendradarbiavimas mokyklos/darželio darbo standartuose. 2) Motyvacinė DNR kaip determinantas kuriant komandas.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Treniruočių užsiėmimai 4.3: Lyderystės vaidmuo remiant įtraukiojo ugdymo mokytojus	
Metodai:	Pristatymas, darbas grupėse, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ĮGŪDŽIAI</p> <p>Mokymų dalyvis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Analizuoja nuosavus išteklius ir kompetencijas ugdymo iššūkių kontekste. 2) Rengia įtraukiojo ugdymo mokytojo kompetencijų profilį. <p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Remti mokytojų ir mokyklos tobulėjimą, vadovaujant direktoriui.

Treniruočių užsiėmimai 4.4: Jaunimo socioterapijos centras Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemoje	
Metodai:	Apsilankymas jaunimo socioterapijos centre Gižycke. Informacija iš objekto direktoriaus. Objekto įrangos demonstravimas.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Stazuotojas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) paaiškina objekto užduotis, 2) apibūdina įstaigos mokinius, 3) apibūdina darbo su mokiniais metodus, 4) suformuluoja išvadas dėl darbo mokykloje, kad tokių centrų nereikėtų.

Treniruočių užsiėmimai 5.1: Vertinimas, kuris palaiko vystymąsi. Mokinio tobulėjimo rėmimas – žaliojo rašiklio metodas.	
Metodai:	Paskaita, pristatymas ir dirbtuvės.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Paskaitos ir seminaro dalyviai gali paaiškinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kaip nuobaudos ir apdovanojimai veikia motyvaciją mokytis, 2) Kaip įvertinti, kad būtų remiamas mokymasis ir skatinamas tolesnis darbas, 3) Kaip įvertinti, kad pažymiai nebūtų mokymosi tikslas ir kad mokiniai nesinaudotų nuorodomis, 4) Kaip įvertinti pagal taikomus švietimo įstatymą ir galiojančius teisės aktus, 5) Kaip pereiti nuo klaidų kultūros ir sukurti paramos vystymuisi kultūrą, t. y. kaip įvertinti, kad mokiniams būtų pateikti patarimai, naudingi tolesniam mokymuisi; 6) Kaip išorinę motyvaciją pakeisti vidine, 7) Kas yra asmeninio tobulėjimo planas ir kaip jį panaudoti mokyklos praktikoje?

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

	<p>8) Kas metodologiniu požiūriu yra veiksmingesnė alternatyva tradiciniams testams?</p> <p>9) Kaip efektyviai stebėti mokymosi procesą, gerbiant mokytojo darbo laiką.</p> <p>10) Kaip naudoti žaliojo rašiklio metodą įvairiuose dalykuose ir kartu ieškoti alternatyvos tradiciniams testams.</p>
--	--

Treniruočių užsiėmimai 5.2: Kaip atsiriboti nuo tradicinio mokymo?	
Metodai:	Pristatymas ir dirbtuvės
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Paskaitos ir seminaro dalyviai gali nurodyti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kokie svarbūs yra santykiai, bendravimas ir mąstysenos ugdymas? 2) Kaip sukurti aplinką, kurioje mokytojai iš žinių perdavėjų ir vykdytojų taptų mokinių mokymosi proceso organizatoriais? 3) Kaip naudoti mokinį palaikantį vertinimą – ką naudoti vietoj pažymių? 4) Kaip skirtingai naudoti testus ir savęs bei kolegų vertinimą. 5) Kiek svarbus mokytojų atsiliepinimas? 6) Kaip palaipsniui atsisakyti skaitmeninių vertinimų, o ne formuojamojo vertinimo? 7) Kaip žingsnis po žingsnio praktiškai įvesti pokyčius ir nuo ko pradėti?

Treniruočių užsiėmimai 5.3: Kompromisas tarp dabartinio ir galutinio pažymio	
Metodai:	Paskaita, pristatymas, seminarai, darbas poromis, pasisakymai grupiniame forume
Mokymosi rezultatai:	<p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS)</p> <p>Paskaitos ir seminaro dalyviai žino, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mokymas reikalauja pokyčių, turime žinoti, ką turime keisti, bet ir ko turime atsisakyti, kad įvyktų pokyčiai. 2) Formuojamasis vertinimas yra sveikintinas pokytis. Tai liudija daugybė edukacinių tyrimų. Tačiau padaryti šį pakeitimą sunku. 3) Formuojamosios vertinimo strategijos suteikia gerą OK praktikos ir teorijos struktūrą. 4) Kas lengva, o kas sunku pritaikant grįžtamąjį ryšį mokinių darbui ir ko verta „išmokti“.

Mokytojų mokymų Lenkijoje dalyvių sąrašas

Lp.	Imię i nazwisko	Organizacja
1	Rima Pėstininkienė	Alytaus Piliakalnio progimnazijos pradinė klasių mokytoja
2	Vida Batulevičienė	Alytaus Vidzgirio progimnazijos socialinė pedagogė
3	Ramutė Vitienė	Alytaus Likiškėlių progimnazijos
4	Jolanta Dimšienė	Alytaus r. Daugų Vlado Mirono gimnazijos
5	Sonata Gražulienė	Alytaus r. Miroslavo gimnazijos
6	Virginija Guogienė	Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazijos
7	Agnė Pauliukonytė	Kauno Algio Žikevičiaus saugaus vaiko mokykla
8	Ramunė Jakštienė	Kaišiadorių šv. Faustinos mokykla-daugiafunkcis centras
9	Eglė Liškevičienė	Traku rajono Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazija
10	Natalija Kriaučiūnienė	Gedimino Gimnazija Socialinė
11	Lina Liaudenskienė	Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos Kaišiadorių skyrius
12	Palmira Raginienė	Alytaus profesinio rengimo centras
13	Vilma Berankienė	Statybos technologijų ir verslo skyriaus vedėja
14	Laima Majauskienė	Varėnos profesinio mokymo skyriaus
15	Natalija Kriaučiūnienė	Kauno taikomosios dailės mokykla Alytaus filialas
16	Mokrzecka Marzena	Szkoła Podstawowa w Perłach/ Perlų pradinė mokykla
17	Fido Magdalena	Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Mariusz Zaruskiego w Węgorzewie/ Vengoževo vidurinė bendrojo ugdymo mokykla
18	Balewicz Wioletta	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka w Węgorzewie/ Pradinė mokykla Nr. 2 - Vengoževo
19	Kubacka Lidia	Szkoła Podstawowa im. Jadwigi Tressenberg w Pozezdrzu / Pradinė mokykla – Pozeždržė
20	Dunowska Beata	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Giżycku/ Pradinė mokykla Nr. 1 - Giżycko
21	Rzeczycka Katarzyna	Zespół Szkół Zawodowych w Giżycku / Giżycko profesinės mokyklos kompleksas
22	Gabruś Tomasz	Zespół Szkół Elektronicznych i Informatycznych im. KEN w Giżycku/ Elektronikos ir IT mokyklų kompleksas Giżycke

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

23	Buczyńska Marta	Liceum Ogólnokształcące nr 2 im. Gustawa Gizewiusza w Giżycku/ Vidurinė mokykla Nr. 2 Giżyckė
24	Kozłowska Justyna	Szkoła Podstawowa nr 7 im. Janusza Korczaka w Giżycku / Pradinė mokykla Nr. 7 Giżyckė
25	Małkowska Agnieszka	Szkoła Podstawowa nr 4 im. I Dywizji Piechoty w Giżycku/ Pradinė mokykla Nr. 4 Giżyckė
26	Marcinek Iwona	Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym/ Pradinė mokykla Nr. 7 Giżyckė / Bystry pradinė mokykla
27	Hryszko Agnieszka	Zespół Placówek Oświatowych w Miłkach - Szkoła Podstawowa / Milki pradinė mokykla
28	Makalus Katarzyna	Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Kruklankach / Kruklanki pradinė mokykla
29	Januskiewicz Elżbieta	Szkoła Podstawowa im. Feliksa Nowowiejskiego w Wydminach / Wydminy pradinė mokykla
30	Augustyniak Edyta	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Jana Brzechwy w Giżycku / Specialioji mokykla ir ugdymo centras Giżyckė

Bendrai finansuoja
EUROPOS SAJUNGA

VI.2. Mokytojų rengimas Lietuvoje

Sektorius	Mokyklinis išsilavinimas
Veiksmo tipas:	Mokytojų rengimas Lietuvoje – Tema „Mokyklų ir mokytojų darbas siekiant palengvinti didesnę švietimo prieigą Gižycko ir Vengoževo apskričių bei Pietryčių Lietuvos mokyklose“.
Režimas:	Stacionarus
Pradžios data:	Pradžios data: 2023-09-18
Pabaigos data:	Pabaigos data: 2023-09-22
Dalyvių profilis	<p>Mokymuose dalyvavo ta pati 15 žmonių grupė iš Gižycko ir Vengoževo apskričių mokyklų bei tokio pat dydžio pietų Lietuvos mokyklų grupė, kuri dalyvavo mokymuose Lenkijoje.</p> <p>Lenkų grupę sudaro pradinių klasių mokytojai, iš kurių penki yra įsikūrę kaimo vietovėse ir tiek pat – mieste (Vengoževe ir Gižycke), ir 5 žmonės iš vidurinių mokyklų.</p> <p>Lietuvių grupę sudaro dešimtys žmonių 1 pakopos mokyklų (1-10 klasių) mokytojų grupė ir penkių asmenų mokytojų grupė, atstovaujanti profesinėms mokykloms.</p> <p>Vykdydami projektą grupę sudarantys žmonės atlieka tyrimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pradinio mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys mokyklos rajone ir nėra tos mokyklos mokiniai arba 2) pradinių klasių absolventų pasirinkimai arba pasitraukimo iš tolesnio mokymosi priežastys, arba 3) pasitraukimo iš vidurinės mokyklos priežastys. <p>Bendrų susitikimų metu mokymų dalyviai parengs patarimus, kaip keisti mokyklų darbą, siekiant sumažinti neigiamus reiškinius.</p>

Siunčianti organizacija

Organizacijos pavadinimas	Gižycko rajono Ugdymo plėtros centras
Adresas	Lenkija, Varmijos-Mazūrijos apskritis, 11-500 Gižycko, Smėtka g.

Priimančioji organizacija

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Organizacijos pavadinimas	Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba
Adresas	Lietuva, Vilniaus rajonas, A. Mickevičiaus g. 16, LT-15170

Tvarkaraštis

Dienos laikas.	Klasės
Diena 1 2023-09-18 9:00 -13.00 val	Mokymai „Švietimo sistema Lietuvoje“
Diena 1 2023-09-18 14:00 -15.00 val	Edukacinis vizitas į Nemenčinės Konstanto Parčevskio gimnaziją
2 Diena 2023-09-19 9:00 -10.00 val	Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono Nemenčinės lopšelių – darželį
2 Diena 2023-09-19 10:00 -11.00 val	Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono savivaldybės sporto mokyklą
2 Diena 2023-09-19 11:00 -13.00 val	Mokymai „Motyvacijos mokytis didinimo būdai ir modernios Biofeedback ir VR technologijos“
2 Diena 2023-09-19 14:00 -16.00 val	Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono pedagoginę psichologinę tarnybą
3 Diena 2023-09-20 9:00 -10.30 val	Seminaras „Vaikų ir paauglių savižudybės ir priklausomybės – pokalbiškė apie priklausomybes be panikos“
3 Diena 2023-09-20 11:00 -12.30 val	Seminaras „Atveriamė duris priklausomybėms“
3 Diena 2023-09-20 14:00 -15.00 val	Susitikimas Lietuvos Nacionalinėje švietimo agentūroje
4 Diena 2023-09-21 9:30 -10.00 val	Susitikimas su Alytaus rajono vietos valdžios atstovais. Alytaus rajono švietimo sistema - sėkmės ir problemos.
4 Diena 2023-09-21 11.00 -12.00 val	Edukacinis vizitas į Daugų Vlado Mirono gimnaziją
4 Diena 2023-09-21 14:00-16.00 val	Edukacinis vizitas į Alytaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą, tyrimų Lietuvoje aptarimas
5 Diena 2023-09-22 10.30 -13.00 val	Edukacinis vizitas į Kauno A. Žikevičiaus saugaus vaiko mokykloje. Edukacinė veikla mokykloje
5 Diena 2023-09-22 14.30 -15.30 val	Edukacinis vizitas į Kauno šv. Kazimiero gimnaziją. Susipažinimas su mokykla ir projekto dalyvių atliktu tyrimu Lietuvos mokyklose aptarimas.

Baigta edukacinė programa

1.1 veikla: mokymo kursai "Švietimo sistema Lietuvoje".	
Metodai:	Paskaita praturtinta multimedijos pristatymu. Lauko dirbtuvės.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvių supažindinimas su duomenimis apie švietimo sistemą</p> <p>Mokymų dalyviai susipažins su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrojo ugdymo sistema Lietuvoje. 2. Lenkų tautinės mažumos mokinių švietimu Lietuvoje. 3. Įtraukusis ugdymas. 4. Universalus dizainas švietime. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS):</p> <p>Mokymų dalyviai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) 1) Jie praktikavo universalus dizaino principus

1.2 veikla: Edukacinis vizitas į Nemenčinės Konstanto Parčevskio gimnaziją	
Metodai:	Apsilankymas K. Parčevskio gimnazijoje. Informacija iš objekto direktoriaus. Mokyklos bazės paroda. Tarptautinės jaunimo komandos darbo, vykdančios Erasmus+ projektą, poveikio pristatymo stebėjimas
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis gali apibūdinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mokyklos steigimo priežastys. 2) Mokyklos struktūra ir uždaviniai. 3) Mokyklos veiksmi.

2.1. veikla: Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono Nemenčinės lopšelj – darželį	
Metodai:	Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono Nemenčinės lopšelj – darželį. Informacija iš objekto direktoriaus. Paroda apie darželio duomenų bazę ir darbo su vaikais poveikį.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis gali apibūdinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Objekto struktūra ir uždaviniai; 2) Darželio veiklos principai; 3) Pasirinkti kūrybinio darbo su vaikais metodai.

2.2: veikla Edukacinis vizitas į Vilniaus rajono savivaldybės sporto mokyklą	
Metodai:	Mokyklos išteklių pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis gali apibūdinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Objekto struktūra ir uždaviniai; 2) Sporto mokyklos veiklos principai;

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

	3) Parinkti vaikų motyvavimo siekti sportinių laimėjimų metodai
2.3 veikla: Mokymai „Motyvacijos mokytis didinimo būdai ir modernios Biofeedback ir VR technologijos“	
Metodai:	Pristatymas, priartinimas – vaizdo konferencija, praktiniai pratimai, diskusija
Mokymosi rezultatai:	ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis gali apibūdinti: 1) Biofeedback ir VR naudojimo terapijoje su vaikais principai, ypatingą dėmesį skiriant specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. 2) Biofeedback metodas ugdant atsipalaidavimo įgūdžius. 3) VR veikimas praktiškai.

2.4 veikla: Edukacinis vizitas į „Vilniaus rajono pedagoginę psichologinę tarnybą“	
Metodai:	Edukacinis vizitas į „Vilniaus rajono pedagoginę psichologinę tarnybą“. Objekto darbų pristatymas.
Mokymosi rezultatai:	ŽINIOS KITOS KOMPETENCIJOS (POŽIŪRIS): Mokymų dalyvis gali apibūdinti: 1) Objekto struktūra ir uždaviniai; 2) Tarnybos veiklos principai; 3) Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų diagnostavimo ir darbo su jais metodai.

3.1 veikla: „Seminaras „Vaikų ir paauglių savižudybės ir priklausomybės – pakalbėkime apie priklausomybes be panikos“	
Metodai:	Paskaita, paskaita praturtinta pristatymu
Mokymosi rezultatai:	ŽINIOS: Mokymų dalyvis: 1) Žino priklausomybių priežastis; 2) Demonstruoja aktyvų požiūrį/yra iniciatorius prevencinėje veikloje;

3.2 veikla: Seminaras „Atveriamė duris priklausomybėms“	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	ŽINIOS Mokymų dalyvis aprašo: 1) Bendravimas su vaiko vienu iš tėvų atstovu. 2) Mokytojų paramos tėvams formos. 3) Kovos su tėvų pasipriešinimu metodai. 4) Mokytojų ir tėvų bendradarbiavimo kliūčių panaikinimas.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

3.3 veikla: Susitikimas Lietuvos Nacionalinėje švietimo agentūroje	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis: analizuoja švietimo įstatymo nuostatas dėl vertinimo. ŽINIOS Mokymų dalyvis aprašo: Švietimo sistema Lietuvoje. Įtraukimo į Lietuvos švietimo sistemą principas. Įtraukties į Lietuvos švietimą strategijos ir perspektyvos.
4.1 veikla: Susitikimas su Alytaus rajono vietos valdžios atstovais. Alytaus rajono švietimo sistema - sėkmės ir problemos.	
Metodai:	Pristatymas, diskusija.
Mokymosi rezultatai:	ŽINIOS Mokymų dalyvis: Išmano švietimo sistemą Alytaus rajone, rajono strategijas ir plėtros perspektyvas
4.2 veikla: Edukacinis vizitas į Daugų Vlodo Mirono gimnaziją	
Metodai:	Pristatymas, grupinis darbas
Mokymosi rezultatai:	ŽINIOS Mokymų dalyviui būdingi: 1) Mokytojų bendradarbiavimas mokyklos darbo standartuose; 2) Motyvacinė DNR kaip determinantas kuriant komandas; 3) Grįžtamojo ryšio vaidmuo mokymosi procese; 4) Vertinimo privalumai ir trūkumai.
4.3 veikla: Edukacinis vizitas į Alytaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą, tyrimų Lietuvoje aptarimas	
Metodai:	Pristatymas, diskusija, tyrimų Lietuvoje aptarimas
Mokymosi rezultatai:	ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis: 1) Analizuoja nuosavus išteklius ir kompetencijas ugdymo iššūkių kontekste; 2) Rengia įtraukiojo ugdymo mokytojo kompetencijų profilį. ŽINIOS Mokymų dalyvis aprašo: 1) Objekto struktūra ir uždaviniai; 2) Būdai, kaip remti mokytojų ir mokyklų tobulėjimą pedagoginėje priežiūroje.

5.1 veikla: Edukacinis vizitas į Kauno A. Žikevičiaus saugaus vaiko mokyklą. Edukacinė veikla mokykloje	
Metodai:	Paskaita, pristatymas ir dirbtuvės
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis aprašo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dalyvavimo pamokose mokykloje taisyklės; 2) mokyklos veikla neformaliojo ugdymo srityje – vaiko fizinis ir emocinis saugumas; sveika gyvensena ir fizinis aktyvumas; pilietinis ugdymas; gamta ir ekologija.
5.2 veikla: Edukacinis vizitas į Kauno Šv. Kazimiero gimnaziją. Susipažinimas su mokykla ir projekto dalyvių atliktų tyrimų Lietuvos mokyklose aptarimas.	
Metodai:	Mokyklos pristatymas, objekte organizuojamų užsiėmimų demonstravimas
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Paskaitos ir seminaro dalyviai gali nurodyti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kokie svarbūs yra santykiai, bendravimas ir mąstysenos ugdymas? 2) Kaip sukurti aplinką, kurioje mokytojai iš žinių perdavėjų ir vykdytojų taptų mokinių mokymosi proceso organizatoriais? 3) Kaip naudoti mokinį palaikantį vertinimą – ką naudoti vietoj pažymių? 4) Kaip skirtingai naudoti testus, tiek savęs vertinimą, tiek kolegų vertinimą? 5) Kiek svarbus mokytojų atsiliepimas? 6) Kaip palaipsniui atsisakyti skaitmeninių vertinimų, o ne formuojamojo? 7) Kaip žingsnis po žingsnio praktiškai įvesti pokyčius ir nuo ko pradėti?

Bendrai finansuoja
EUROPOS SAJUNGA

VI.3. Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje

Sektorius	Mokyklinis išsilavinimas
Veiksmo tipas:	Švietimo organizatorių grupės mokymai Lenkijoje – Tema „Švietimo prieinamumo didinimo galimybės modernizuojant Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemą
Režimas:	stacionarus
Pradžios data:	Pradžios data: 2023-05-15
Pabaigos data:	Pabaigos data: 2023-05-19
Dalyvių profilis	<p>Mokymuose dalyvavo keturių asmenų grupė, atstovaujanti švietimo administracijai iš Pietų Lietuvos, ir panaši grupė, atstovaujanti Gižycko ir Vengoževo apskričių administracijoms.</p> <p>Tiksli grupės sudėtis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos atstovas iš Nacionalinės švietimo agentūros, 2) Alytaus psichologinės pedagoginės tarnybos Alytuje direktorius, 3) Alytaus rajono savivaldybės administracijos atstovas (Švietimo, kultūros ir sporto skyrius), 4) Vilniaus rajono psichologinės pedagoginės tarnybos direktorius, 5) Gižycko apskrities mero pavaduotojas, 6) Gižycko apskrities tarybos Švietimo ir sporto komiteto pirmininkas, 7) Vengoževo mokyklų ir vaikų darželių ekonominių ir administracinių paslaugų komplekso direktorius, 8) Gižycko apskrities mokyklų ir švietimo įstaigų aptarnavimo komplekso direktorius, 9) Gižycko apskrities Ugdymo plėtros centro direktorius.

Organizacija wysyłająca

Organizacijos pavadinimas:	Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba
Adresas:	Lietuva, Vilniaus apskritis, A. Mickevičiaus g. 16, LT-15170, Nemenčinė, Vilniaus rajonas

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Organizacija priimančioji

Organizacijos pavadinimas:	Gižycko apskrities Ugdymo plėtros centras
Adresas:	Lenkija, Varmijos-Mazūrijos vaivadija, Gižyckas, 11-500, Smėtko g. 5

Tvarkaraštis

Diena. Laikas	Klasės
1 diena, 2023-06-29, 9:00 -9.45 val	Lenkijos administracinis padalijimas. Varmijos-Mazūrijos vaivadijos ypatybės. Gižycko ir Vengoževo apskritys: istorija, administracinis suskirstymas, geografija, ekonomika, demografija. Gižycko apskrities, kaip vietos valdžios administravimo įstaigos, uždaviniai.
1 diena, 2023-06-29, 9:55 -10.45 val,	Švietimo sistema Lenkijoje. Gižycko ir Vengoževo apskričių pradinių mokyklų „prieigos prie švietimo rodikliai“. Elko subregiono vidurinių mokyklų „Prieigos prie švietimo rodikliai“.
1 diena, 2023-06-29, 10:45 -11.30 val,	Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistema (darželių ir mokyklų, ugdymo įstaigų pasiskirstymas, skaitiniai duomenys, profesinis išsilavinimas).
1 diena, 2023-06-29, 12:00 -13.30 val,	Edukacinis vizitas į Perlų p mokyklą. Direktoriaus informacija apie mokyklos darbą ir vykdomus projektus. Apsilankymas mokyklos bazėje.
1 diena, 2023-06-29, 13.30–14.30 val.	Pirmosios treniruočių dienos santrauka. Atsakymas į klausimą "Kaip maža kaimo mokykla pritraukė mokinius iš gretimo miesto?" Pirmos treniruočių dienos įvertinimas..
2 diena, 2023-06-30, 9:00 -9.45 val.	Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai bendrojo ugdymo mokyklose Gižycko apskrityje
2 diena, 2023-06-30, 10:00–11.30 val.	Darbas su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais specialiojoje mokykloje. Edukacinis vizitas į Specialiojo ugdymo centrą Gižycke.
2 diena, 2023-06-30, 12:00–13:00 val.	Darbas su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais specialiojoje mokykloje. Apsilankymas jaunimo socioterapijos centre Gižycke.
2 diena, 2023-06-30, 13:15 -15:00 val.	Žemo "švietimo prieinamumo rodiklio" Gižycko ir Vengoževo apskrityse priežastys, nustatytos remiantis projekto metu atliktais tyrimais - Preliminarus ataskaitos pristatymas.
3 diena,	Vaikų ir paauglių nesimokymo Vengoževo apskrities mokyklose mastas ir priežastys.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

2023-07-01, 9.00–9.45 val.	
3 diena, 2023-07-01, 10:00 -11:00 val.	Vaikų ir paauglių nesimokymo Gižycko apskrities mokyklose mastas ir priežastys.
3 diena, 2023-07-01., 11:00–12:00 val.	Įtraukusis ugdymas Gižycko vidurinėje mokykloje Nr. 2.
3 diena, 2023-01-07, 12:15 -13.30 val.	Preliminarus pasiūlymas dėl švietimo sistemos pokyčių ir modernizavimo Gižycko ir Vengoževo apskrityse, kuriuo siekiama sumažinti mokyklos nebaigusią arba iškritusią iš mokyklos mokinių skaičių - grupės idėjų ir pasiūlymų rengimas.
3 diena, 2023-01-07, 13.30–14.30 val.	Diskusija. Baigiamasis žodis.

Mokymų metu buvo įgyvendinta ši edukacinė programa:

Praktiniai užsiėmimai 1.1: Lenkijos administracinis padalijimas. Varmijos - Mazūrijos vaivadijos ypatybės. Gižycko ir Vengoževo apskritys: istorija, administracinis suskirstymas, geografija, ekonomika, demografija. Gižycko apskrities, kaip vietos valdžios administravimo įstaigos, uždaviniai	
Metodai:	Paskaita su multimedijos pristatymu.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mokymų dalyvis (taip pat ir iš Lietuvos) susipažįsta su Lenkijos administraciniu suskirstymu į vaivadijas, apskritis. Vaiko dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme įtaka intelektinei ir socialinei raidai bei sėkmei mokykloje. 2) Mokymų dalyvis susipažįsta su Varmijos - Mazūrijos vaivadija – istorija, ekonomika, geografinėmis sąlygomis, demografija, socialinėmis problemomis. 3) Išvardija Gižycko apskrities tikslus, įskaitant ir švietimo organizacijos uždavinius.

Praktiniai užsiėmimai 1.2. Švietimo sistema Lenkijoje. Gižycko ir Vengoževo apskrities pradinį mokyklų „švietimo prieinamumo rodikliai“. Elko regiono vidurinių mokyklų „švietimo prieinamumo rodikliai“.	
Metodai:	Paskaita su multimedijos pristatymu.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis susipažįsta su:</p>

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

	<ol style="list-style-type: none"> 1) Švietimo sistema Lenkijoje: vaikų darželiai, pradinės mokyklos, vidurinės mokyklos, aukštesniosios mokyklos, universitetai. 2) Giżycko ir Vengoževo apskričių pradinių mokyklų „Galimybės gauti išsilavinimą rodiklis“. „Švietimo prieinamumo rodiklis“ Elko regiono vidurinėms mokykloms.
--	--

Praktiniai užsiėmimai 1.3. Giżycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistema (darželių ir mokyklų, ugdymo įstaigų pasiskirstymas, statistiniai duomenys, profesinis išsilavinimas)	
Metodai:	Pristatymas, paskaita, diskusija.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis susipažįsta su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) darželių, mokyklų ir kitų švietimo įstaigų vieta Giżycko ir Vengoževo apskrityse, 2) statistinėmis duomenimis, apibūdinančiomis atskiras mokyklas ir įstaigas, 3) Giżycko ir Vengoževo apskričių mokyklų ugdymosi rezultatais, matuojamais pagal: "egzaminų, baigus pradinę mokyklą", "vidurinės mokyklos baigimo egzaminų" rezultatus, "švietimo prieinamumo rodiklius".

Praktiniai užsiėmimai 1.4-1.5: Edukacinis vizitas į Perlų pradinę mokyklą. Direktoriaus pristatymas apie mokyklos darbą ir vykdomus projektus.	
Metodai:	<p>Pirmosios užsiėmimų dienos santrauka.</p> <p>Atsakymas į klausimą "Kaip maža kaimo mokykla pritraukė mokinius iš gretimo miesto?"</p>
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis aprašo:</p> <p>Sąlygas, būtinas skatinti mokinius pasirinkti konkrečią mokyklą kaip vaiko ugdymo vietą pradinėje mokykloje.</p> <p>ĮSITRAUKĘS Į MOKYKLOS PLĖTRĄ IR KOMPETENTINGAS DIREKTORIUS. MOKYTOJŲ ĮSITRAUKIMAS, KOMPETENCIJOS IR TEIGIAMAS POŽIŪRIS. BENDRADARBIAVIMAS SU TĖVAIS IR JŲ ĮTRAUKIMAS Į PROBLEMŲ SPRENDIMĄ IR MOKYKLOS DARBO TOBULINIMĄ.</p> <p>KITOS KOMPETENCIJOS (MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS)</p> <p>Mokymų dalyvis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Išreiškia aktyvų požiūrį imdamasis iniciatyvos gerinti ugdymą savo mokykloje, bendradarbiaudamas su tėvais ir kitais mokyklos partneriais. 2) Išreiškia aktyvų požiūrį imdamasis iniciatyvos švietimo tobulinimo srityje, bendradarbiaudamas su kitais subjektais.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Praktiniai užsiėmimai 2.1: Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai bendrojo ugdymo mokyklose Gižycko apskrityje	
Metodai:	Paskaita su multimedijos pristatymu.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS: Mokymų dalyvis analizuoja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų problemas. 2) Organizacinius sprendimus, taikomus ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus. 3) Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui keliamų uždavinių mastą. <p>KITOS KOMPETENCIJOS (NUOSTATOS): Mokymų dalyvis</p> <p>Išreiškia aktyvų požiūrį/yra iniciatorius, siekiantis sudaryti palankesnes sąlygas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui mokyklose, esančiose arčiausiai vaiko gyvenamosios vietos.</p>

Praktiniai užsiėmimai 2.2: Darbas su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais specialiojoje mokykloje. Edukacinis vizitas į Specialiojo ugdymo centrą Gižycke.	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis gebės apibūdinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mokyklų, kurios sudaro Gižycko specialiosios mokyklos ir švietimo centrą, tipus; 2) Reikalavimus mokytojams ir specialistams, dirbantiems Gižycko specialiojoje mokykloje ir švietimo centre; 3) Didaktinės veiklos rūšis, naudojamas Gižycko specialiosios mokyklos ir ugdymo centro darbe.

Praktiniai užsiėmimai 2.3: Darbas su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais specialiojoje mokykloje. Apsilankymas jaunimo socioterapijos centre Gižycke.	
Metodai:	Pristatymas, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis gebės apibūdinti:</p> <p>Mokyklų, kurios sudaro Gižycko jaunimo socioterapijos centrą, tipus;</p> <p>Reikalavimus mokytojams ir specialistams, dirbantiems Gižycko jaunimo socioterapijos centre;</p> <p>Mokymo veiklos rūšis, naudojamas Gižycko jaunimo socioterapijos centro darbe.</p>

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Praktiniai užsiėmimai 2.4: Žemo "švietimo prieinamumo rodiklio" Gižycko ir Vengoževo apskrityse priežastys, nustatytos remiantis projekto metu atliktais tyrimais - Preliminarus ataskaitos pristatymas.	
Metodai:	Pristatymas, darbas grupėse, diskusija
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis pristato žemo „švietimo prieinamumo rodiklio“ Gižycko ir Vengoževo apskrityse priežastis, nustatytas remiantis projekto metu atliktais tyrimais.</p> <p>KITOS KOMPETENCIJOS (MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS):</p> <p>Mokymų dalyvis:</p> <p>Išreiškia aktyvų požiūrį / inicijuoja vietos valdžios ir jos institucijų veiksmus, kad būtų patenkinti jos teritorijoje gyvenančių vaikų ir jaunimo ugdymosi poreikiai.</p>

Praktiniai užsiėmimai 3.1: Vaikų ir paauglių nesimokymo Vengoževo apskrities mokyklose mastas ir priežastys.	
Metodai:	Paskaita su multimedijos pristatymu.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis gali įvardinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vaikų, gyvenančių Vengoževo savivaldybėje ir besimokančių ne Vengoževo savivaldybės mokyklose, skaičių. 2) Priežastis, dėl kurių vaikai renkasi kitas nei Vengoževo savivaldybės mokyklas.

Praktiniai užsiėmimai 3.2: Vaikų ir paauglių nesimokymo Gižycko apskrities mokyklose mastas ir priežastys.	
Metodai:	Paskaita, pristatymas.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS:</p> <p>Mokymų dalyvis gali įvardinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Gižycko apskrityje gyvenančių jaunuolių, kurie lanko ne Gižycko apskrityje esančias vidurines mokyklas, skaičių. 2) Priežastis, kodėl vaikai renkasi ne Gižycko apskrities mokyklas.

Praktiniai užsiėmimai 3.3: Įtraukusis ugdymas Gižycko vidurinėje mokykloje Nr. 2	
Metodai:	Mokyklos direktoriaus paskaita su pristatymu, diskusija.
Mokymosi rezultatai:	<p>ŽINIOS</p> <p>Mokymų dalyvis gali apibūdinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Organizacines galimybes pajavairinti mokymosi pasiūlą jaunimui bendrojo ugdymo vidurinėse mokyklose (sporto skyriuose, integracinėse klasėse);

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

	2) Direktorius ir mokytojų darbo specifiką įvairių ugdymo pasiūlą turinčioje mokykloje.
--	---

Praktiniai užsiėmimai 3.4

Preliminarus pasiūlymas dėl švietimo sistemos pokyčių ir modernizavimo Gižycko ir Vengoževo apskrityse, kuriuo siekiama sumažinti mokyklos nebaigusių arba iškritusių iš mokyklos mokinių skaičių - grupės idėjų ir pasiūlymų rengimas.

Metodai:	Darbas grupėse.
Mokymosi rezultatai:	Mokymų dalyvis pristato Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo sistemos modernizavimo formas, kuriomis siekiama sumažinti mokyklos nebaigusių ar iškritusių mokinių skaičių.

VII. Projekto dalyvių parengtų pasiūlymų, kaip pagerinti mokytojų ir mokyklų darbą, apibendrinimas. Pasiūlymų dėl vietos švietimo sistemų kaitos ir modernizavimo sudarymas.

Bendrosios išvados

- 1) ĮSITRAUKĘS Į MOKYKLOS PLĖTRĄ IR KOMPETENTINGAS DIREKTORIUS.**
- 2) MOKYTOJŲ ĮSITRAUKIMAS, KOMPETENCIJOS IR TEIGIAMAS POŽIŪRIS.**
- 3) BENDRADARBIAVIMAS SU TĖVAIS IR JŲ ĮTRAUKIMAS Į PROBLEMŲ SPRENDIMĄ IR MOKYKLOS DARBO TOBULINIMĄ.**

VII.1. Rekomendacijos dėl veiksmų gerinant mokyklų ir valdymo organų darbą organizuojant švietimą Gižycko ir Vengoževo apskrityse

1. Savivaldybių institucijos ir mokyklų direktoriai, prieš įtraukdami vaiką į konkrečios mokyklos apskaitą, gali nustatyti faktinę vaiko gyvenamąją vietą ir tėvų/globėjų valią dėl mokyklos, į kurią jie ketina leisti vaiką, pasirinkimo, nes pagal švietimo įstatymą gyvenamoji vieta turi esminę reikšmę užtikrinant privalomojo išsilavinimo įvykdymą. Prieš įtraukiant jį į konkrečios mokyklos apskaitą, gali būti prarastas pokalbis su vaiko tėvais/globėjais. Tokiu būdu bus pašalintas dirbtinis vaikų skirstymas į mokyklų rajonus ir bus atkurta tam tikra vietos valdžios apibūdinančių šalies rodiklių informacinė vertė.
2. Mokyklos – tiek pradinės, tiek vidurinės – gali įgyvendinti ekonominės plėtros veiklą, dėl kurios padaugėtų darbo vietų ir taip tėvai ir vaikai nebūtų verčiami palikti dabartinės gyvenamosios vietos. Vienas iš galimų veiksmų – visapusiškai ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas, t.y.:
  - bendrauti gimtąja kalba;
  - bendrauti užsienio kalbomis;
  - ugdyti matematinius gebėjimus ir pagrindinius mokslinius bei techninius gebėjimus,
  - IT kompetencijas;
  - gebėjimą mokytis,
  - socialines ir pilietines kompetencijas,
  - iniciatyvumą ir verslumą;
  - kultūrinį sąmoningumą ir saviraišką.Visų pirma, ugdant iniciatyvą ir verslumą bei gebėjimą mokytis ateityje gali padidėti darbo vietų skaičius.
3. Kitas galimas veiksmas, padedantis plėtoti vietos darbo rinką – skatinti mokinius vidurinėse mokyklose rinktis tokias studijų kryptis, kurios atitinka vietos darbdavių poreikius. Tam reikia suprasti tokius poreikius bent kelerių metų perspektyvoje, taip pat sukurti tokias ugdymo sritis vidurinėse mokyklose. Todėl yra svarbu nukreipti karjeros konsultantų, pedagogų ir kitų pradinių klasių mokytojų darbą, taip pat reikalingi intensyvūs metodai, skatinantys mokinius rinktis darbo rinkos poreikius atitinkančias studijų kryptis. Vietiniai darbdaviai gali padėti mokykloms įdarbinant, ugdant specialistus.
4. Kadangi daugeliui pradinių klasių absolventų ir pirmosios pakopos profesinių mokyklų mokinių, turinčių dualinį išsilavinimą, sunku susirasti darbą ir dirbti pas darbdavį (tai yra sąlyga norint mokytis dualinėje mokykloje), dualinės profesinės mokyklos turėtų aktyviau įsitraukti į tokių problemų sprendimą. Taip pat verta pagalvoti apie MOKYKLOS ĮMONĖS įkūrimo galimybę naudojantis Tęstinio ir praktinio mokymo centru bei verslininkų suteiktomis patalpomis.
5. Projekto vykdytojai mano, kad į namų mokymą, kaip į privalomojo mokymosi formą, reikia žiūrėti labai atsargiai ir stengtis šalinti priežastis, skatinančias mokinius rinktis šią ugdymo formą, pvz., smurtas mokykloje, mokyklinės baimės, baimė gyventi mokyklos bendrabutyje.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

6. Steigti mokyklas, jungiančias 8 metų pradinę mokyklą, 4 metų vidurinę mokyklą, 3 metų pirmosios pakopos profesinę mokyklą ir 5 metų techninę vidurinę mokyklą.
7. Vaikų ir paauglių laisvalaikio organizavimas vidurinėse mokyklose prieš ir po pamokų, atsižvelgiant į nustatytus poreikius. Užklasinės veiklos, pritaikytos vaikams ir paaugliams, kurie važinėja į mokyklą iš kitų miestų, organizavimas.
8. Gerinti patekimo į mokyklą būdus, įskaitant vaikų pavėžėjimo į pradines mokyklas (įskaitant specialiąsias mokyklas) organizavimą, sutrumpinti pavėžėjimo laiką, kuris neturėtų viršyti, pvz., 30 minučių į vieną pusę.
9. Rajono valdžios organizuotas jaunimo pavėžėjimas į vidurines mokyklas.
10. Įvairių renginių organizavimas kaimo mokyklų mokiniams, kurių metu jie naudojami bendrabučiais, siekiant sumažinti baimę ten gyventi.
11. Finansinės paramos teikimas mažas pajamas gaunantiems mokiniams, gyvenantiems bendrabučiuose, pvz., atsisakant įstojimo mokesčio ir nuolaidų maitinimui įsigyti.
12. Įvairių formų darbo su mokiniais, pritaikyto jų intelektualiam potencialui, organizavimas pradinėse ir vidurinėse mokyklose, ypač organizuojama nemokama mokymosi pagalba sunkiai besiverčiantiems mokiniams ir papildoma veikla mokslo, meninių ir sportinių gabumų turintiems mokiniams.
13. Mokinių apklausų apie jų saugumą mokykloje vykdymas. Privaloma užkirsti kelią įvairių formų mokinių smurtui mokykloje ir mokyklos aplinkoje. Prie mokyklų veikiančios neformalios jaunimo grupės gali būti ypač pavojingos mokiniams. Jos kelia grėsmę mokiniams, atvykstantiems į mokyklą iš kitų miestų. Visų formų mobingo šalinimas iš mokytojų ir kitų mokyklos darbuotojų.
14. Visose mokyklose turi būti sudarytos sąlygos negaliai ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams mokytis kartu su bendraamžiais, t.y. turi būti įgyvendinamas įtraukusis ugdymas. Įtraukusis ugdymas grindžiamas prielaida, kad visi vaikai gali ir turi teisę mokytis mokyklose, esančiose arčiausiai savo namų. Dėmesys sutelkiamas į tai, kaip efektyviai mokytis negalias ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus ir kaip suteikti jiems priklausymo mokyklos bendruomenei jausmą.
15. Kadangi viena didžiausių problemų – netinkamas vidurinės mokyklos pasirinkimas, reikėtų plėtoti ryšius tarp šių mokyklų tipų. Ypatingas dėmesys gali būti skiriamas pradinėms mokykloms kaimo vietovėse. Tikslinė situacija: visų Gižycko ir Vengožovo rajonų pradinių mokyklų 8 klasių mokiniai žino apie Gižycko ir Vengožovo vidurines mokyklas, studijų kryptis, reikalavimus ir galimybes toliau mokytis bei dirbti baigus studijas. Vidurinės mokyklos žino pradinių klasių mokinių požiūrį, tikslus ir rūpesčius. Tikslas bus įgyvendintas tik tuomet, jei į šią veiklą įsitrauks visa mokyklos bendruomenė, ne tik karjeros konsultantai.
16. Pedagogų profesinės kvalifikacijos tobulinimas.
17. Siekiant paskatinti mokinius iš kitų apskričių mokytis Gižycko ar Vengožovo rajone, mokyklos gali būti kuriamos ir viešinamos naudojant regiono turistines traukos vietas, įskaitant Ryno mieste esančio Mokyklos buriavimo centro potencialą. Kitu privalumu, pritraukiančiu mokinius mokytis į Gižycko ir Vengožovo mokyklas, gali būti šiuose

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

miestuose įsikūrę kariniai daliniai. Todėl buriavimo aukštoji mokykla, karinę specialybę turinčios IT ar mechanikos profesinės mokyklos gali sudominti ir kitų apskričių mokinius. Tai leis sureguliuoti žmonių, vykstančių į kitas apskritis, skaičių, pvz., į žemės ūkio mokyklą Karoleve netoli Ketrzyno.

18. Kurti akademines klases bendrojo lavinimo vidurinėse mokyklose, į kurias gali būti priimami tik labai aukštus pasiekimus turintys pradinį klasių abiturientai, šioje klasėje taikant individualias išplėstines mokymo programas iš pasirinktų dalykų.
19. Kurti ir skleisti informaciją apie aukštus reitingus turinčių mokyklų kūrimo mechanizmus. Pozicija reitinge gali rodyti puikų mokytojų darbą.
20. Informacijos apie atskirų vidurinių mokyklų mokinių pasiekimus, įskaitant vidurinės mokyklos baigimo ir profesijos egzaminų rezultatus sklaida, parodanti, kad kiekvienoje mokykloje yra mokinių, egzaminus išlaikiusių surinkus daugiausiai balų. Didinti tėvų pasitikėjimą aukštais Giżycko ir Vengoževo rajonų mokyklų mokytojų įgūdžiais, rodant jų pasiekimus.
21. Motyvuoti ir padėti mokykloms užmegzti bendradarbiavimą su kitomis mokyklomis ir subjektais bei skatinti šią veiklos formą bendruomenėje. Tikslinė situacija – kiekviena mokykla turi bent dvi draugiškas mokyklas Europos rytuose, vakaruose, pietuose ar šiaurėje ir bent vieną šalyje, su kuria įgyvendina bendrus projektus darbui su mokiniais gerinti.
22. Būtinai tolesnis ir nuolatinis mokyklų infrastruktūros tobulinimas. Tai susiję su edukacinių pastatų pavertimu atitinkančiais universalaus dizaino principus, aprūpinant juos mokymo priemonėmis ir ištekliais, naudingais ugdant visas pagrindines kompetencijas, plėtojant pastatus ir mokyklos aplinką, kad jie taptų draugiškesni ir ekologiškesni.

VII.2. Išvados ir rekomendacijos

Remiantis apklausos rezultatais bei respondentų pasiūlymais galima teigti, kad mokinių norą toliau mokytis (ypač savo teritorijos mokyklose) paskatintų patogesnis viešasis susisiekimas su gyvenamojoje vietovėje esančia mokykla (patogesnis autobusų grafikas ar nuosavi mokykliniai mikroautobusiukai), didesnė užklasinių veiklų, būrelių pasiūla, dažnesnės ekskursijos, išvykos, renginiai. Kai kurie mokiniai mokyklą pakeitė dėl per aukštų, o kiti – dėl per žemų akademinų reikalavimų (abiems atvejais reikalavimai nesutapo su mokinio gebėjimais, vadinasi, nebuvo atsižvelgta į individualius poreikius). Todėl individualių poreikių atliepimas, švietimo pagalbos prieinamumas, didesnis mokytojų dėmesingumas tiek mokiniui, tiek tėvams, padidintų galimybę, kad mokiniai ir jų tėvai norėtų pasilikti konkrečioje ugdymo įstaigoje.

Taip pat prisidėtų geresnis bendras psichologinis klimatas mokykloje, aukštesnė bendravimo kultūra, kalbant tiek apie santykius tarp mokinių, tiek tarp mokinių ir mokytojų, tiek tarp mokytojų ir tėvų (kai kuriems tėvams trūko didesnio mokytojų bendradarbiavimo su tėvais). Kai kurie nurodė, kad būtų prasminga inicijuoti patyčių kultūrą slopinančius ir bendravimo kultūrą ugdančius mokymus/užsiėmimus. Dalis respondentų mokyklą pakeitė (arba ruošiasi keisti) tik dėl to, kad joje buvo tik 4 ar 8 klasės – tėvai norėjo tęstinumo, kad ugdymosi procesas vyktų toje pačioje įstaigoje nuo 1 iki 12 klasių. Todėl vienas iš sunkiai įsivaizduojamų sprendimų (ką supranta ir patys tėvai) – vyresnių klasių steigimas vietinėse mokyklose. Viena respondentė pastebėjo, kad būtų gerai ugdymo įstaigose kelti maitinimo kokybę – maistas būtų pritaikytas įvairių poreikių vaikams.

Kalbant apie mokymąsi profesinėse mokyklose, tyrimas parodė, kad didžioji dalis paauglių iš jų iškrenta dėl priežasčių, kurios vienaip ar antraip buvo susijusios su finansine padėtimi – jie įsidarbino, nes arba jų šeima nebegalėjo jų remti, arba jie patys norėjo kuo anksčiau pradėti savarankišką gyvenimą. Buvo sunku derinti mokslus su darbu. Todėl vienas iš dažniausiai pasitaikančių patarimų, ką galima būtų pakeisti, kad mokiniai išsilaikytų profesinėse mokyklose – padaryti lankstesnį mokymosi grafiką, kad būtų lengviau jį derinti su darbu (mažiau pamokų, galimybė už dalį dalykų atsiskaityti užduotis atliekant individualiai, o ne pamokose), taip pat – didesnė stipendija. Taip pat galėtų būti daugiau praktinių į konkretų amatą nukreiptų užsiėmimų – žinojimas, kad įgūdžiai bus panaudoti darbo rinkoje suteiktų daugiau motyvacijos.

VII.3. UGDYMO PROCESŲ TOBULINIMO REKOMENDACIJOS

Verta sutelkti dėmesį į keletą pagrindinių sričių.

Vietinio švietimo skatinimas:

Informacinės kampanijos:

Kampanijų, skirtų tėvams (globėjams) ir mokiniams informuoti apie mokyklos, esančios šalia jų gyvenamosios vietos, naudą, organizavimą. Kampanijos gali apimti susitikimus, informacines skrajutes ir aktyvų dalyvavimą socialinėje žiniasklaidoje.

Bendradarbiavimas su vietos valdžios institucijomis:

Bendradarbiavimas su vietos valdžios institucijomis kuriant patrauklias edukacines programas vietos mokyklose, pritraukiančias tėvus ir mokinius – įdomios interesų grupės, žaidimų aikštelės mokykloje, galimybė įkurti bendruomenės centrą su papildomu maitinimu ir atokvėpiu nuo pamokų, bendruomenės centrai mokyklose.

Universalus dizainas švietime:

Mokytojų mokymai:

Patartina rengti reguliarius universalaus dizaino mokymus švietime, kad mokytojai galėtų geriau pritaikyti mokymo metodus visų mokinių poreikiams.

Ištekliai ir įrankiai:

Suteikti mokykloms prieigą prie išteklių ir priemonių, palengvinančių universalaus dizaino įgyvendinimą ugdymo praktikoje.

Specialistų trūkumo sprendimas:

Stipendijos ir mokymo programos:

Būsimiems specialistams (logopedams, psychologams, specialiesiems ir socialiniams pedagogams) stipendijų ir mokymo programų kūrimas, siekiant padidinti jų prieinamumą regione.

Bendradarbiavimas su universitetais:

Bendradarbiavimo su vietos universitetais užmezgimas siekiant skatinti su specialiuoju ugdymu susijusius mokymo kursus.

Pagalba padedantiems mokytojams:

Padidintas finansavimas:

Didesnio finansavimo skyrimas, kad mokyklose įsidarbintų daugiau pagalbinių mokytojų (mokytojo padėjėjų).

Mentorstės programos:

Mentorstės programų finansavimas ir įgyvendinimas mokyklose, kur patyrę mokytojai gali pasidalinti savo žiniomis ir patirtimi su naujai įsidarbinusiais mokytojais.

Stebėjimas ir vertinimas:

Stebėsenos sistema: Stebėsenos sistemos, kuri stebės įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo pažangą ir naudojamų metodų efektyvumą, įdiegimas.

Vertinimo kriterijai: Aiškių vertinimo kriterijų, tokių kaip mokinių integracijos laipsnis, jų akademiniai rezultatai, tėvų ir mokinių pasitenkinimas, nustatymas.

Bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi:

Bendradarbiavimo tinklas:

Mokyklos gali kurti bendradarbiavimo tinklus regione, kad galėtų dalytis patirtimi, geriausia praktika ir ištekliais.

Tarptautinės partnerystės:

Mokyklos gali bendradarbiauti su kitų šalių švietimo įstaigomis, kad pasidalintų įtraukiojo ugdymo patirtimi.

Infrastruktūros ir prieinamumo modernizavimas:

Mokyklų modernizavimas:

Investicijos į mokyklų modernizavimą, kad jos būtų prieinamos ir draugiškos visiems mokiniams, nepaisant jų poreikių.

Susisiekimo gerinimas:

Viešojo transporto susisiekimo su mokyklomis gerinimas (patogesni autobusų tvarkaraščiai ir/arba mokyklinių autobusų užtikrinimas).

Parama tėvams:

Seminarai tėvams: seminarų tėvams, siekiant geriau suprasti įtraukujį ugdymą ir aktyviai paremti savo vaikus ugdymo procese, organizavimas.

Įgyvendinant šias rekomendacijas, reikia įtraukti įvairius subjektus, įskaitant švietimo institucijas, mokyklas, mokytojus, tėvus ir vietas bendruomenės. Svarbu, kad visos veiklos būtų koordinuojamos ir pritaikytos specifiniams pietryčių Lietuvos regiono poreikiams.

VIII. Nauji „Rajono ugdymo plėtotės centro Gižycke“ ir „Vilniaus rajono pedagoginės ir psichologinės tarnybos“ darbo planai, parengti projekto rezultatams įgyvendinti.

P O R E
GIŽYCKO

VIII.1. „Rajono pedagogų rengimo centro Gižycke“ darbo planas (veikla, susijusi su rekomendacijų įgyvendinimu projekte)

Veiksmas	Gavėjai	Įgyvendinimo būdas	Atsakingi asmenys
Ugdymas, kurio tikslas – siekti žmogaus brandos formuojant į tiesą, gėrį ir grožį orientuotas nuostatas, įgalinančias priimti atsakingus sprendimus.			
<ul style="list-style-type: none"> • Šiūolaikinės ugdymo problemos ir vertybės auklėjime. • Mokinių šeimos ryšių stiprinimas. • Jaunų žmonių auklėjimas laikantis kitų žmonių priėmimo ir pagarbos vertybių. • Pilietinio požiūrio formavimas mokant tolerancijos ir kovojant su neapykantos kurstymu tarp mokinių. • Mokytojo vaidmuo atpažįstant mokinio socialinę atskirtį. • Tėvų bendradarbiavimas mokyklos edukacinėje veikloje. 	<p>Visų ugdymo pakopų mokytojai, klasių vadovai, mokyklų konsultantai</p>	<p>Seminarai ir mokymai mokytojams ir pedagoginėms psichologinėms taryboms.</p>	<p>Mokyklų pedagogų bendradarbiavimo tinklo koordinatė, ankstyvojo ugdymo metodinė patarėja.</p>

Šeimos auklėjamojo vaidmens rėmimas tinkamai organizuojant ir įgyvendinant ugdomąją veiklą „švietimas šeimos gyvenimui“. Tikslas - saugoti ir stiprinti vaikų ir jaunimo psichinę sveikatą.			
<ul style="list-style-type: none"> • Sveikos fizinės ir psichinės sveikatos propagavimas. • Sveikos gyvensenos propagavimas ir rizikingo elgesio mažinimas. • Pagalba vaikui susidoroti su sunkumais, keliančiais grėsmę tinkamam vystymuisi ir sveikam gyvenimui. 	<p>Klasių mokytojai, mokyklų konsultantai, besidomintys mokytojai</p>	<p>Seminarai mokytojams ir pedagoginėms psichologinėms taryboms.</p>	<p>Pedagogų ir bibliotekinių tinklo koordinatoriai. Ikimokyklinio ir ankstyvojo ugdymo metodinis patarėjas.</p>

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Mokinių poreikių diagnostika ir mokymo bei auklėjimo proceso individualizavimas			
<ul style="list-style-type: none"> Įtraukusis ugdymas. Vaikas su negalia darželyje ir bendrojo ugdymo mokykloje. Mokinys, turintis negalią – teisės aktai. 	Bendrųjų ir specialiųjų mokyklų mokytojai	Seminarai, internetiniai seminarai	"Apskritis švietimo plėtros centro" direktorius, pedagogų tinklo koordinatė
<ul style="list-style-type: none"> Darbas su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais. IEP sukūrimas. Karjeros konsultantų vaidmens stiprinimas. Efektyvi įvairiapusį raidos sutrikimą turinčio vaiko ugdymo paramos forma – Veiklos planas. Autizmo spektro sutrikimų turintis mokinys ugdymo įstaigoje. Naujos mokinių, turinčių intelekto sutrikimą, ugdymo ir terapijos formos 	Karjeros konsultantai Mokytojai visuose ugdymo etapuose	Mokytojų iš mokyklų, kuriose nesimoko negalią turintys mokiniai ir mokytojų iš mokyklų, kuriose mokosi negalią turintys mokiniai pasidalijimas patirtimi. Mokymai Gižycko apskrities mokytojams, auklėtojams, mokyklų karjeros konsultantams. Mokymai suinteresuotiems mokytojams.	Specialiojo ugdymo metodinis patarėjas Karjeros konsultantas "Apskritis švietimo plėtros centro" direktorius Išorės ekspertas Metodinis patarėjas
<ul style="list-style-type: none"> Parama mokiniams, kenčiantiems nuo depresijos ir mokyklinių baimių Saugus mokinių grįžimas į mokyklą po nuotolinio mokymo (iš internetinės mokyklos). Parama mokiniams įveikti krizines situacijas. 	Mokytojai visuose ugdymo etapuose.	Mokymai, konferencija	"Apskritis švietimo plėtros centro" direktorius Išorės ekspertas – vaikų ir paauglių psichiatras

Pedagoginės priežiūros rezultatų ir išvadų, testų ir egzaminų panaudojimas mokytojo darbe			
<ul style="list-style-type: none"> Mokinių matematinių ir gamtamokslinių įgūdžių ugdymo metodai naudojant žaidimus ir veiklas. Būdai ugdyti mokinių pagrindinius matematinius įgūdžius ir sudėtingus įgūdžius, reikalaujančius samprotavimo ir sprendimų strategijų kūrimo. Veiksmingi matematikos ir gamtos mokslų mokymo metodai. Kaip efektyviai dirbti su mokiniais per pamokas? Kaip paruošti mokinius aštuntos klasės egzaminui. Kaip paruošti mokinį baigiamajam egzaminui? 	Mokyklų pedagogų tarybos, suinteresuoti mokytojai	Dirbtuvės mokytojams Mokytojų mokymai	"Apskritis švietimo plėtros centro" direktorius Matematikos metodinis patarėjas, Lenkų kalbos metodinis patarėjas Išorinis ekspertas

Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo organizavimas ir vykdymas mokyklos ar įstaigos nurodyta apimtimi, atsižvelgiant į jos poreikius			
Darbas su mokiniais, turinčiais intelekto sutrikimą ir specifinius mokymosi sutrikimus.	Ugdymą organizuojantys mokytojai, specialiųjų mokyklų mokytojai, suinteresuoti mokytojai, pedagogų tarybos	Mokymai, seminarai	Specialiojo ugdymo metodinis patarėjas
Socialinių įgūdžių ugdymas sprendžiant ugdymo ir mokymo problemas bei skatinant socialinį jautrumą.	Susidomėję mokytojai, klasių vadovai, mokyklų konsultantai	Mokymai, seminarai	Auklėtojų ir pedagogų tinklo koordinatore
Mokymo efektyvumo stiprinimas, atsižvelgiant į mokinio raidos etapus.	Darželio auklėtojos, ankstyvojo ugdymo pedagogės	Mokymai, seminarai	„Apskritis švietimo plėtros centro“ direktorius, ankstyvojo mokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo metodiniai patarėjai
Darbas su vaikais ir jaunimu, kurie yra socialiai	Susidomėję mokytojai, klasių	Mokymai, seminarai	„Apskritis švietimo plėtros centro“

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

neprisitaikę arba priklauso socialinei rizikai	vadovai, mokyklų konsultantai		direktorius, pedagoginės ir psichologinės psichologas ir socioterapeutas
Plėsti bibliotekų organizavimo ir valdymo įgūdžius, įskaitant IKT naudojimą. Netradiciniai darbo su knygomis metodai skaitymo ugdymo srityje.	Mokytojai bibliotekininkai, besidomintys mokytojai	Mokymai, seminarai	„Apskritis švietimo plėtros centro“ direktorius, Bibliotekų tinklo koordinatorius, Išorės ekspertas
Karjeros konsultavimo pagrindai, jos vaidmuo bei taikymas dirbant su mokiniais.	Karjeros konsultantai	Susitikimai, konsultacijos	Apskritis profesinio orientavimo koordinatorius
Sudėtingų ar pavojingų situacijų sprendimas. Mokytojo teisinė atsakomybė.	Mokyklų direktoriai, mokyklų konsultantai	Mokymai, seminarai	Direktorių tinklo koordinatorius, išorės ekspertas
Organizaciniai metodai ir formos, padedančios ugdyti ir formuoti vaikų bendrąsias kompetencijas.	Susidomėję mokytojai	Mokymai, seminarai, internetiniai seminarai, individualios konsultacijos	„Apskritis švietimo plėtros centro“ direktorius, visi metodiniai patarėjai
Kaip dirbti su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais projekto metodu?	Susidomėję mokytojai	Mokymai	„Apskritis švietimo plėtros centro“ direktorius, Ankstyvojo ir ikimokyklinio ugdymo metodinis patarėjas
Vaikų kūrybiškumo ugdymas per patirtį, eksperimentavimą ir natūralios aplinkos tyrinėjimą.	Ikimokyklinio ir ankstyvojo ugdymo mokytojai pradinėse mokyklose	Mokymai	„Apskritis švietimo plėtros centro“ direktorius, Ankstyvojo ir ikimokyklinio ugdymo metodinis patarėjas
Tikrieji šiuolaikinio besimokančiojo poreikiai ir lūkesčiai.	Lenkų kalbos, matematikos ir verslumo pagrindų mokytojai	Individualios ir grupinės konsultacijos	Lenkų kalbos, matematikos ir verslumo pagrindų metodiniai patarėjai

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

<p>Galimybės ir metodai, kaip motyvuoti mokyklą diegti mokymuisi palankų ugdymą vietos valdžios mokyklose.</p>	<p>Savivaldybių, miestų ir rajonų tarybos nariai, vietos valdžios institucijų valdybų nariai. Vietos savivaldos padalinių švietimo skyrių darbuotojai.</p>	<p>Grupių mokymai</p>	<p>Rajono švietimo plėtotės centro direktorius, išorės ekspertas</p>
<p><i>Kaip pasiekti, kad mūsų vaikai lankytų mūsų mokyklas?</i></p>	<p>Mokyklų direktoriai</p>	<p>Grupių mokymai</p>	<p>Rajono švietimo plėtotės centro direktorius, išorės ekspertas, metodinis patarėjas</p>
<p>Mokyklos rajone (pradinėse mokyklose arba rajone/apskirtyje vidurinėse mokyklose) gyvenančių vaikų ir jaunuolių ugdymą skatinantys ugdymo teikimo sąlygos ir metodai.</p>	<p>Vidurinių mokyklų švietimo tarybos</p>	<p>Grupių mokymai</p>	<p>Rajono švietimo plėtotės centro direktorius, išorės ekspertas</p>
<p>Mokyklos rajone (pradinėse mokyklose arba rajone/apskirtyje vidurinėse mokyklose) gyvenančių vaikų ir jaunuolių ugdymą skatinantys ugdymo teikimo sąlygos ir metodai.</p>	<p>Pradinių mokyklų švietimo tarybos</p>	<p>Grupių mokymai</p>	<p>Rajono švietimo plėtotės centro direktorius, išorės ekspertas</p>

Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba

VIII.2. Vilniaus rajono pedagoginės psichologinės tarnybos veikla siekiant užkirsti kelią "nelankančių mokyklos vaikų" atsiradimui

1. Galimybės „pasimatuoti“ profesiją 2024 metais: kokios jos?

<https://www.facebook.com/vilniausrPPT/>

Nors situacija ir gerėja, tačiau rinkdamiesi studijas, nemažai jaunuolių vis dar nepakankamai jomis pasidomi. Gimnazistų, mokyklas baigiančių abiturientų dėmesį prikausto įdomūs studijų programų pavadinimai, tačiau ne visi pasigilina į studijų turinį, ką realiai bus galima veikti tą specialybę baigus, o pabandžiusių padirbėti konkretų darbą – apskritai tik vienetai. Taigi, kokios galimybės „pasimatuoti“ profesiją 2024 m.?

Būsimųjų studijų analizei vis dar skiriama nepakankamai dėmesio

Taigi, kaip minėta, būsimųjų studentų dėmesį patraukia programų pavadinimai, pavyzdžiui, kūrybinės industrijos, kultūros vadyba ar komunikacija ir informacijos valdymo technologijos. Vilioja įdomus studijų programos pavadinimas, kelios į vieną sudėtos disciplinos (pavyzdžiui, kultūra + vadyba), tačiau patirtis rodo, kad realybė nuo iliuzijų skiriasi ir kartais studijos yra visai kitokios, nei mokinyms įsivaizduoja. Panašiai – ir su darbu. Jei jo neišbandome praktiškai, viską galime pernelyg idealizuoti.

Kada verta „pasimatuoti“ specialybę?

Atsiradus internetui, daugelio vartotojų įpročiai gerokai pakito. Pavyzdžiui, mes ne tik pasidomime, kur pageidaujamas daiktas kainuoja pigiau, bet ir kruopščiai išstudijuojame daiktų savybes, prietaisų funkcijas, produktų sudėtį ir t. t. Tad analogiškai reikėtų elgtis ir renkantis studijas (tik skirti tam bent keliskart daugiau laiko).

Specialybę išbandyti būtina, jei:

- tiksliai nežinote, kokių gebėjimų, kompetencijų reikia atliekant konkrečius kasdienius tos srities specialistų darbus;
- nesate tikri, kokios tos srities darbuotojo atsakomybės, pareigos;
- trūksta žinių, kokius tikslus darbdaviai kelia tos srities profesionalams ir kt.

Kaip „pasimatuoti“ specialybę 2024 metais?

Praktika įmonėse, organizacijose.

Praktikos pasiūlymų galima rasti internete (pavyzdžiui, darbo skelbimų ar specializuotuose portaluose, socialiniuose tinkluose ir kt. Viena tokio tipo svetainių – gerapraktika.lt). O labai patinkančiai organizacijai tiesiog galima parašyti el. laišką, nusiųsti savo gyvenimo aprašymą bei pareikšti norą atlikti praktiką. Daugelis mokinių nusivilia sužinoję, kad įmonės, priimančios

praktikantus, mieliau laukia studentų, tačiau tai anaipol nereiškia, kad mokiniai negalės trumpam įsilieti į įmonės darbuotojų gretas.

Savanorystė, įvairios kitos užklausinės veiklos. Puikus būdas „pasimatuoti“ profesiją – savanoriauti. Beje, taip pat galite įmonėms, organizacijoms talkinti įvairių renginių metu.

Tiesioginis bendravimas su tą darbą dirbančiais žmonėmis darbo vietoje. Tai vadinamasis profesinis šešėliavimas: pasiteiraukite, kokių iššūkių kyla kasdieniame specialisto darbe, kokie yra neigiami tos profesijos aspektai, kaip atrodo įprasta darbo diena. Žinoma, daug geriau viską kartą pamatyti, nei 10 kartų išgirsti: stebėti, ką darbuotojas visą dieną veikia darbe, jam talkinti atliekant užduotis. Jei bendrausite su vis dar studijuojančiais ir kartu dirbančiais studentais, paklauskite jų ir apie studijų kokybę, studijuojamus dalykus, bendrą studijų atmosferą ir kt.

Išsamiau apie karjeros arba profesinį, šešėliavimą

Organizacija „Lietuvos Junior Achievement“ kviečia „pasimatuoti“ profesiją tiesiogiai, vienai dienai pasineriant į įvairių įmonių, organizacijų veiklas. Daugiau apie programą galima sužinoti interneto svetainėje seseliavimas.lt.

Turite būti programoje dalyvaujančios mokyklos mokinys. Registruotis reikėtų tiesiogiai „JA Šešėliavimo“ platformoje. Užsiregistravę nepamirškite patvirtinti savo el. pašto adresu. Po to administratorius patvirtins jūsų paskyrą.

Nacionalinė šešėliavimo diena Lietuvoje – lapkričio 14-oji, tačiau tai – ne vienintelis metas, kada galite išbandyti profesiją. Atvirų pozicijų galima **rasti čia**. Jei šiame puslapyje pamatysite atvirų pozicijų, į jas galite aplikuoti iškart. Tiesiog reikės užpildyti nurodytus laukelius ir laukti atsakymo iš jūsų pasirinktos organizacijos. Visą tolesnę informaciją gausite el. paštu. Po kiekvieno vizito organizacijoje turėsite pasidalyti savo įspūdžiais bei patarimais. Po šešėliavimo vizito taip pat vyks užsiėmimas, kurio metu aptarsite įgytas patirtis.

Galimybė „pasimatuoti“ profesiją – ir renkantis profesinių mokyklų programų modulius, skirtus I-IV gimnazijos klasių mokiniams

Šiomet pirmą kartą žiemos priėmimo į profesinio rengimo centrus metu gimnazistai kviečiami rinktis dominančios specialybės mokymo programų modulius. Kai kur tokia galimybė vadinama pirminiu profesiniu mokymu. Žiemos priėmimas tęsiasi iki vasario 11 d.

Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, kurie mokosi 9–10 arba I–II gimnazijos klasėse ir III–IV gimnazijos klasėse, gali rinktis trumpus mokymo programų modulius, leidžiančius išbandyti įvairių specialybių praktines veiklas – inžinerijos, grožio, paslaugų ir daugelyje kitų sričių.

„Gimnazistams tai galimybė iš anksto išmėginti specialybę, kurią norėtų pasirinkti baigę gimnaziją, arba įgyti naudingų įgūdžių, praversiančių ateityje ar kasdienėje veikloje. Pavyzdžiui, išmokti programuoti mobilių robotą, montuoti variklių sistemas, atlikti makiažą, gaminti picas ir kt. Pasirinkus specialybės modulį sudaromas atskiras mokymosi tvarkaraštis, kad būtų galima derinti ugdymą gimnazijoje ir profesinio rengimo centre. Baigus gimnaziją ir stojant į tos pačios specialybės programą šis modulis įskaitomas ir mokymasis sutrumpėja“, – sako švietimo, mokslo ir sporto viceministrė Agnė Kudarauskienė.

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

Pasak viceministrės, tokia galimybė gimnazistams siūloma jau kelerius metus ir sulaukia vis didesnio populiarumo. 2022 m. modulius rinkosi beveik 1,4 tūkst. mokinių, pernai – jau 1,6 tūkst. mokinių. Užbaigę vieną modulį, dalis mokinių noriai renkasi ir kitą.

Stojančiųjų prašymai mokytis priimami LAMA BPO informacinėje sistemoje. Prašymus teikti gali ir jau įgijusieji išsilavinimą ar profesinę kvalifikaciją, ir jos dar neturintieji.

Kvietimų mokytis stojantieji sulauks vasario 15 d., o mokymo sutartis su profesinio mokymo įstaigomis pasirašyti galės vasario 19–20 d. Mokymosi procesas prasidės vasario 21 d.

Kaip nurodoma Marijampolės profesinio rengimo centro [interneto svetainėje](#), mokinys vietoje technologijų (ir menų) pamokų gali įstoti ir mokytis profesinėje mokykloje vedamą modulio programą. Baigęs pasirinktą modulį mokinys ne tik įgyja įgūdžių atlikti konkretų darbą, bet ir gauna įgytą kompetenciją patvirtinantį pažymėjimą. Mokinys, baigęs modulį, gali stoti į profesinę mokyklą – tuomet jam mokytis reikės trumpiau. Taip pat mokinys gali toliau tęsti mokslus universitete ar kolegijoje.

Informacijos apie profesinių programų modulius ieškokite profesinių mokyklų interneto svetainėse.

Straipsnio autorė - Rūta Anusevičienė

2. Projekto „Neuroedukacija. Teorinės ir praktinės įžvalgos darbe su vaikais“ užbaigimas

Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba įgyvendino projektą „Neuroedukacijos metodų taikymas vaikų ir šeimos psichikos sveikatos stiprinime“. Projekte aktyviai dalyvavo dešimt vaikų, jų šeimos, ir dalis specialistų, kurie dirbo, siekdami pagerinti šių vaikų psichinę sveikatą. Individualių ir grupinių užsiėmimų metu vaikai mokėsi atpažinti ir suprasti savo emocijas ir jausmus, įgavo naujų įgūdžių padedančių tinkamai elgtis susidūrus su stipriais išgyvenimais, mokėsi dirbti grupėje, bendradarbiauti, išgirsti ir pamatyti šalia savęs esantį žmogų.

Projektą užbaigėme konferencija „Neuroedukacija. Teorinės ir praktinės įžvalgos darbe su vaikais“, kurioje dalyvavo 46 ugdymo srities specialistai. Nemenčinės Gedimino gimnazijoje vyko dalyvių darbų paroda, kur buvo pristatyti dalyvavusių vaikų darbai.

Jeigu Jus sudomino Neuroedukacijos metodo taikymas darbe su vaikais, kviečiame susisiekti dėl platesnės informacijos. Galime atvykti į mokyklą ir pasidalinti su Jumis mūsų patirtimi ir gautais rezultatais.

3. Verslumo ugdymo konferencija „Nuo nulio iki milijardo“

Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba vykdo ir koordinuoja profesinio informavimo, konsultavimo, karjeros bei verslumo ugdymo paslaugas. Karjeros specialistų darbo tikslas – padėti mokiniams rasti savo karjeros kelią ir prisidėti prie visuomenės gerovės. 2023 m. gruodžio 12 d. (9.30-13.30 val.), viešbutyje „Ponas Tadas“ (Naugarduko g. 76, Vilnius) Vilniaus rajono PPT organizavo jaunimo verslumo ugdymo konferenciją „Nuo nulio iki milijardo“, kurios tikslas – įkvėpti jaunimą siekti aukščiausių tikslų ir sėkmingos karjeros.

Konferencijos metu pranešėjai pasakojo kaip surasti svajonių darbą, padaryti karjerą, pasiekti savo tikslą ir sukurti sėkmingą verslą. Pasaulinio bestselerio „The billion dollar secret“ lenkiškos versijos leidėjas Andrzej Zalucki (ilgametis turtingiausio Lenkijos verslininko Michalo Solovovo bendradarbis), konferencijoje skaitė pranešimą „10 turtingiausio Lenkijos milijardieriaus patarimų“.

4. STRESO, NERIMO VALDYMAS

[Patarimai, kaip savarankiškai įveikti nerimą](#) **Parsisiusti**

[Trys paprasti patarimai, kaip greitai įveikti baime](#) **Parsisiusti**

[Kaip savarankiškai įveikti nerimą ir sumažinti įtampą namų sąlygomis: progresyvi raumenų relaksacija, pratimai](#) **Parsisiusti**

[Streso valdymo ir emocinės įtampos mažinimo būdai ir technikos](#)

[Patarimai pedagogams, kaip įveikti stresą](#)

IX. Mokymo programos pedagogų tarybos nariams, mokytojams, direktoriams ir vietos valdžios administracijos darbuotojams

**Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA**

**"Erasmus+" projekto Nr. 2022-2-PL01-KA210-SCH-000095139
"Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas
- raktas į mokinių sėkmę".**

Mokymo programa savivaldybės darbuotojams

Galimybės ir metodai, kaip motyvuoti mokyklą diegti ugdymą, palankų pritraukimui į vietines savivaldybės mokyklas ir tolesniam mokymuisi jose.

**Autoriai: Elżbieta Januszkiewicz
Kazimierz Ambroziak
Roman Juchnevič**

CC0 Licencija

1 etapas: įsitraukimas (engagement)		
Mokymo tikslai (1 etapas)	Mokymo turinys (1 etapas)	1 etapo įgyvendinimo laikas
<p>ŽINIOS</p> <p>1. Dalyvis išsiaiškina, kokios yra galimybės vykdyti privalomąjį ugdymą ir popamokinį ugdymą savivaldybės mokykloje, esančioje savivaldybėje/ apskrityje / regione.</p> <p>2. Naudodamasis pristatymu, mokymų dalyvis apibūdina priežastis, dėl kurių pasirenkamos kitos nei vietinės savivaldybės pavaldumo mokyklos.</p> <p>NUOSTATA Dalyvis domisi savivaldybės, su kuria jis yra susijęs, švietimo politikos analize</p>	<p>1. Privalomojo ugdymo ir privalomojo mokymosi už savivaldybės institucijų valdomų mokyklų ribų galimybes.</p> <p>2. Priežastys, dėl kurių, remiantis projekto tyrimo rezultatais, pasirenkamos kitos nei artimiausioje vietovėje (seniūnijoje, savivaldybėje, rajone, regione) esančios mokyklos.</p>	1 val.
<p>Siūlomos 1 etapo strategijos ir metodai (aprašymas).</p> <p>Mokymų metu instruktorius (ekspertas) naudoja prie šios programos pridėtą pristatymą. Jis (ji) suskirsto mokymų dalyvius į maždaug 4 asmenų komandas, kurios dirba prie vieno stalo. Ant stalo yra 4 užrašų knygutės ir rašymo priemonės bei bent 1 kompiuteris su interneto prieiga.</p> <p>Pradėkime nuo klausimo Nr. 1 - rodomas pristatyme.</p> <p>Klausimas Nr. 1:</p> <p><i>"Ar gali būti, kad savivaldybėje esančioje ir savivaldybės valdomoje pradinėje mokykloje trūks mokinių, nors tos savivaldybės gyventojai taip pat yra 7-15 metų amžiaus vaikai ?</i></p> <p><i>Kaip vaikas (pradinė mokykla) ar jaunuolis (vidurinė mokykla) gali įvykdyti savo privalomąją mokymosi/mokymosi pareigą ne savivaldybės valdomoje mokykloje?"</i></p> <p>Po 4 minučių savarankiško darbo komandos pristato savo sukurtas galimybes, kurias ekspertas įrašo į pristatymą. Dalyviams pasisakius, ekspertas apibendrina diskusiją, parodo skaidrę, savarankiškai įveda /užpildo ir aptaria.</p> <p>Tada ekspertas aptaria priežastis, dėl kurių mokiniai renkasi kitas nei vietos valdžios mokyklas, kurios buvo nustatytos apklausus Gižycko ir Vengoževo apskričių bei pietryčių Lietuvos mokinius.</p>		

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).

Švietimo įstatymas – 2 skyrius

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000059/U/D20170059Lj.pdf>

Tyrimų rezultatų ataskaita

<https://www.poregizycko.pl/index.php/erasmus-plus>

Namų mokymas

<https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-zgode-na-edukacje-domowa>

Mokykla „debesyje“

<https://szkolawchmurze.org/>

2 etapas. Tyrimai, paieška (tyrinėjimas) (exploration)		
Mokymo tikslai (2 etapas)	Mokymo turinys (2 etapas)	2 etapo įgyvendinimo laikas
<p>ŽINIOS</p> <p>1. Mokymų dalyvis apibrėžia ir įvertina mokykloje taikomas ugdymo ir auklėjimo užduotis:</p> <p>a. "uždara",</p> <p>b. orientuota į išorinių egzaminų rezultatus,</p> <p>c. atvira, orientuota į visapusišką mokinio ugdymą, įgyvendinanti įtraukujį ugdymą.</p> <p>2. Mokymų dalyvis, remdamasis informacija, nustato mokyklos ypatybes:</p> <p>a. centrinės statistikos tarnybos informacija,</p> <p>b. rajonų švietimo komisijų duomenys,</p> <p>b. savivaldybių vadovybės pateiktos informacijos apie švietimo uždavinių įgyvendinimą.</p> <p>d. interneto svetainėse pateikta informacija,</p> <p>e. remiantis mokinių ir jų tėvų apklausomis.</p>	<p>1. Mokyklų modelių, su kuriais susidurta, charakteristikos:</p> <p>a. "uždara mokykla", kurios pagrindinė užduotis - užtikrinti mokinių saugumą",</p> <p>b. mokykla, orientuota į išorinių egzaminų rezultatus,</p> <p>c. atvira mokykla, orientuota į visapusišką mokinio ugdymą, įgyvendinanti įtraukujį ugdymą.</p> <p>2. Mokyklos vertinimo metodai, pagrįsti:</p> <p>a. centrinės statistikos tarnybos informacija,</p> <p>b. apygardų švietimo komisijų duomenimis,</p> <p>c. savivaldybių vadovybės pateikta informacija apie švietimo uždavinių vykdymą,</p> <p>d. interneto svetainėse pateikta informacija,</p> <p>e. remiantis mokinių ir jų tėvų apklausomis.</p>	2 val.
<p>Siūlomos 2 etapo strategijos ir metodai (aprašymas).</p> <p>Naudodamasis pridedamu pristatymu, ekspertas supažindina su mokyklų modeliais ir pagrindinėmis ugdymo ir auklėjimo užduotimis, kurias atlieka šių įstaigų mokytojai. Po to jis užduoda klausimus dalyviams.</p> <p>Atsakymai pateikiami anonimiškai ant iš anksto paruoštų kortelių, pasirenkant kortelę su modelio numeriu: 1 - uždara, 2 - orientuota į rezultatą, 3 - orientuota į visapusišką mokinio ugdymą, 4 - nežinau.</p> <p>Po kiekvieno klausimo ir atsakymo ekspertas pateikia rezultatus,</p> <p>1) Koks modelis buvo įgyvendinamas pagrindinėje mokykloje, kurią Jūs lankėte (dalyviai)?</p> <p>2) Į kurį mokyklos modelį norėtumėte leisti savo vaikus?</p> <p>3) Į kurį mokyklos modelį savo vaikus norėtumėte siųsti jūsų savivaldybės gyventojai?</p> <p>4) Kurį modelį taiko jūsų pasirinktos savivaldybės mokykla?</p>		

Ekspertas, remdamasis pasirinktos savivaldybės mokyklos pavyzdžiu, dalyviams parodo, kaip galima gauti informaciją apie ugdymo ir švietimo rezultatus ir galimus mokyklos darbo metodus. Naudojamas pristatymas.

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REKOMENDACIJA 2006 m. gruodžio 18 d.
dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=LT>

Pagrindinės kompetencijos

https://www.ore.edu.pl/images/files/POWER/zarzadzanie_oswiata/Kompetencje%20kluczo we%20-%20definicje%20i%20opis.pdf

[Specializuotų centrų, įgyvendinančių įtraukijį ugdymą \(SCWEW\) veiklos modelis](#)

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=4281>

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=3649>

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=4601>

3 etapas. Paaiškinimas (Explanation).		
Mokymo tikslai (3 etapas)	Mokymo turinys (3 etapas)	3 etapo įgyvendinimo laikas
<p>ĮGŪDŽIAI Parengti preliminarią informaciją apie mokyklos darbo metodus ir pasiektus ugdymo rezultatus, remiantis viešai prieinamais duomenimis.</p>	<p>1. Savarankiškas mokinių darbas. Konkrečios mokyklos darbo metodų ir pasiektų ugdymo rezultatų tyrimas remiantis viešai prieinama informacija: a. CSO duomenimis, b. Apskritis egzaminų komisijų duomenimis, c. apie ugdymo užduočių įgyvendinimą, d. prieinamų socialinėje žiniasklaidoje.</p>	2 val.
<p>Siūlomos 2 etapo strategijos ir metodai (aprašymas).</p> <p>Šiame mokymų etape atskiros dalyvių grupės pristato savo darbo rezultatus, išvadas ir gautos informacijos interpretacijas. Ekspertas papildo pateiktą informaciją ir dalyvių interpretacijas bei skatina diskusiją dėl bendrų išvadų. Ekspertas užtikrina, kad pateiktos interpretacijos ir išvados būtų pagrįstos įrodymais.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). https://www.ore.edu.pl/2015/04/zarzadzanie-oswiata/</p>		

4 ETAPAS. Taikymas, praplėtimas (elaboration)		
Mokymo tikslai (4 etapas)	Mokymo turinys (4 etapas)	4 etapo įgyvendinimo laikas
<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis nustato būdus, kuriais savivaldybė gali daryti įtaką mokyklos darbui, vadovaudamasi mokyklos ir mokytojų autonomijos principu, ir kurie gali užtikrinti, kad mokyklos darbas būtų nukreiptas pagal savivaldybės nustatytus prioritetus.</p> <p>NUOSTATA Mokymų dalyvis yra motyvuotas dalyvauti įgyvendinant įtraukiojo ugdymo principus savo savivaldybės mokyklose.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis aktyviai dalyvauja savivaldybės institucijos darbe, kuriuo siekiama diegti įtraukiojo ugdymo principus savo savivaldybės mokyklose.</p>	<p>Savivaldybės poveikio mokyklos (vadovaujančio organo) darbo metodai, užtikrinantys vietos valdžios institucijų prioritetų (vietos švietimo strategijos) įgyvendinimą.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Švietimo skyriaus / padalinio vadovo - ūkinio ir administracinio padalinio vadovo, turinčio tinkamų kompetencijų (žinių, įgūdžių, požiūrio), atranka. 2. Direktorius atrankos tvarka ir galimybė pasirinkti mokyklos vadovą, kuris užtikrina mokyklos darbą pagal savivaldybės prioritetus. 3. Mokyklos organizacinio aprašo tvirtinimo tvarka ir galimybė nustatyti mokyklos veiklos planą, atitinkantį savivaldybės prioritetus. 4. Direktorių ir mokytojų motyvacija (finansinė ir prestižinė) imtis iniciatyvų (pvz., dalyvauti išorės finansuojamuose projektuose), padedančių įgyvendinti savivaldos prioritetus. 5. Formuoti savivaldybės projektus, kuriuose dalyvavimas būtų palankus savivaldybės prioritetų įgyvendinimui. 6. Sudaryti materialines ir finansines sąlygas, užtikrinančias, kad mokykla įgyvendintų savivaldybės prioritetus. 7. Apibrėžti mokytojų kvalifikacijos tobulinimo formų, palankių mokyklai įgyvendinant savivaldybės prioritetus, finansavimo planą. 8. Už švietimo organizavimą vietos lygmeniu atsakingų asmenų (mero, seniūno, valdybos narių, tarybos narių) kompetencijos tobulinimas. (Norint pertvarkyti mokyklą, reikia išvelgti poreikį, parengti priemones ir sumaniai įgyvendinti). 	2 val.

Siūlomos 4 etapo (aprašymas) strategijos ir metodai.

Ekspertas paprašo dalyvių išspręsti du uždavinius grupinio darbo metu (jie gali naudotis internetu):

- 1) Kokių išteklių turi savivaldybė, kad galėtų daryti įtaką mokyklos darbui?
2. Kaip savivaldybė gali daryti įtaką mokyklos darbui, kad būtų įgyvendinti įtraukiojo ugdymo principai?

Po nustatyto laiko atskiros dalyvių grupės pristato savo išvadas, t. y. problemų sprendimus. Ekspertas papildo pateiktą informaciją ir skatina diskusiją dėl bendrų sprendimų.

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).

[E- iššūkiai. Savivaldybės vaidmuo kuriant rytojaus mokyklą](#)

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=3563>

Švietimo valdymo strategijų tobulinimas regioniniu ir vietos lygmeniu II etapas

<https://www.ore.edu.pl/2013/04/doskonalenie-strategii-zarzdzania-owiat-na-poziomie-regionalnym-i-lokalnym-ii-etap/>

Vietos valdžios vaidmuo įgyvendinant švietimo uždavinius

https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_k_2017_24_2_319/c/1467-4945.pdf

5 etapas Vertinimas (Evaluation)		
Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo turinys (5 etapas)	5 etapo įgyvendinimo laikas
<p>ŽINIOS Vadovaudamasis mokyklos ir mokytojų autonomijos principu, mokinys nustato savivaldybės poveikio mokyklos darbui būdus, kurie gali motyvuoti vietos valdžią, mokyklą ir mokytojus imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinti įtraukiojo ugdymo principai, užtikrinantys visapusišką mokinio asmenybės raidą.</p> <p>NUOSTATA Mokymų dalyvis yra motyvuotas inicijuoti savivaldybės veiksmus, kuriais būtų diegiami įtraukiojo ugdymo principai jų savivaldybės mokyklose.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyvis inicijuoja ir organizuoja savivaldybės darbą, orientuotą į įtraukiojo ugdymo principų diegimą savo savivaldybės mokyklose.</p>	<p>1. Ugdymo kokybės tyrimas savivaldybėje (rajone), iš kurios renkami mokymų dalyviai, remiantis mokinių skaičiumi ir egzaminų rezultatais.</p> <p>2. Mokinių ir tėvų apklausų vykdymas.</p> <p>3. Savivaldybės veiksmai, kuriais siekiama skatinti ar intensyvinti mokyklos pastangas, kad būtų skatinamas visapusiškas mokinio asmenybės ugdymas.</p>	2 val.
<p>Siūlomos 5 modulio strategijos ir metodai (aprašymas).</p> <p>Savarankiškas dalyvių darbas. Mokymų dalyviai dirba grupėse, atlieka keturias užduotis, o darbo rezultatus išsaugo savo kompiuteryje tekstiniu dokumentu.</p> <p>1 užduotis Dirbdami grupėse nustatykite ugdymo kokybę savo savivaldybės mokykloje, remdamiesi CSO ir OKE (Centrinės statistikos tarnybos) duomenimis.</p> <p>2 užduotis Dirbdami grupėse nustatykite mokinių ir jų tėvų apklausos procedūras, įskaitant įvairių apklausos klausimų turinį, kad išsiaiškintumėte mokinių visaverčio asmeninio tobulėjimo lygį ir bet kokių prastų pasiekimų priežastis.</p> <p>3 užduotis Grupėse nustatykite klausimus "Ugdymo uždavinių įgyvendinimo būklės ataskaitos" autoriui, kad gautumėte informacijos apie jūsų savivaldybės mokyklos darbo rezultatus, susijusius su visapusišku mokinių asmenybės ugdymu.</p>		

4 uždutis

Dirbdami grupėse, nustatykite savivaldybės veiksmus, skirtus mokyklai, siekiant motyvuoti ją imtis veiksmų, kad būtų visapusiškai ugdomos mokinių asmenybės pagal įtraukiojo ugdymo principus.

Atlikę veiklą, atskiros dalyvių grupės savo darbo rezultatus nusiunčia ekspertui.

Ekspertas išanalizuoja visus rezultatus, pateikia raštiškas pastabas ir pašalina įrašus, pagal kuriuos galima identifikuoti konkrečią mokyklą.

Visų grupių rezultatus ekspertas išsiunčia dalyviams.

Dalyviai analizuoja atskirų grupių rezultatus.

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).

Jw.

Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA

"Erasmus+" projekto Nr. 2022-2-PL01-KA210-SCH-000095139
"Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas
- raktas į mokinių sėkmę".

Kaip paskatinti vaikus lankyti mūsų mokyklas?

Tikslai:

- įgyti žinių, kaip išlaikyti mokinius mokykloje,
- ieškoti būdų, kaip pagerinti Gižycko ir Vengoževo apskričių švietimo paslaugų pradinėse mokyklose kokybę
- mokyklų direktorių pasidalijimas gerąja patirtimi

Adresatai: mokyklų direktoriai

Mokymų forma – stacionari.

Mokymų trukmė – iki 90 min.

Autoriai:

Marzena Mokrzecka - Gižycko apskrities švietimo plėtros centras
Vilniaus rajono pedagoginė psichologinė tarnyba

Licencija CC0

1 etapas: įsitraukimas (engagement)		
Mokymo tikslai (1 etapas)	Mokymo tikslai (1 etapas)	Mokymo tikslai (1 etapas)
<p>ŽINIOS Tikrinti direktorių žinių lygį apie jų valdomas mokyklas. Kiekybinių duomenų pateikimas.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Dalyviai žino, kaip išlaikyti vaikus ir paauglius mokykloje.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Dalyvis žino, kaip sąmoningai skatinti mokinius ir jų tėvus leisti vaiką į pasirinktą mokyklą.</p>	<p>Trumpas mokymų dalyvių prisistatymas. Informacijos apie jų vadovaujamą mokyklą ir mokinių skaičių jų mokykloje teikimas.</p> <p>Įvadinis pokalbis apie mokyklų vadovų žinias.</p> <p>Ar direktorius žino, kad ne visi rajono vaikai lanko jų mokyklas?</p> <p>Ar mokyklos apskritai skatina mokinius ir mokinių tėvus leisti savo rajono vaikus mokytis į savo mokyklą?</p> <p>Ar jie žino sprendimo keisti mokyklą priežastis?</p> <p>Trumpas protų mūšis ir atsakymų į klausimus užrašymas ant lentos.</p>	<p>10 minučių</p>
<p>Siūlomos 1 etapo įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Ekspertas skatina mokyklų vadovus pradinei diskusijai ir stengiasi sukurti draugišką, laisvai saviraiškai palankią atmosferą. Tokiai atmosferai palankus kėdžių išdėstymas ratu, o ekspertas užtikrina draugišką atmosferą – kava, arbata, sausainiai. Metodai: pokalbis, vadovaujamas pokalbis, minčių šturmas. Ekspertas aptaria priežastis, dėl kurių mokiniai renkasi kitas mokyklas, o ne artimiausias vietas valdžios institucijų valdomas mokyklas. Tokio pasirinkimo priežastis lėmė Giżycko ir Vengoževo apskričių bei pietryčių Lietuvos mokinių tyrimai.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). Pranešimas apie tyrimų rezultatus https://www.poregizycko.pl/index.php/erasmus-plus</p>		

2 etapas. Tyrimai, paieška (tyrinėjimas) (exploration)		
Mokymo tikslai (2 etapas)	Mokymo tikslai (2 etapas)	Mokymo tikslai (2 etapas)
<p>ŽINIOS Dalyvių supažindinimas su idėjomis, kaip išlaikyti mokinius mokykloje. Mokymasis apie įvairius metodus, įskaitant dalijimąsi gerąja patirtimi.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Dalyvis motyvuojamas ieškoti naujų, inovatyvių būdų pritraukti mokinius.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Dalyvis geba pritaikyti mokinių pritraukimo ir išlaikymo būdus savo vadovaujamoje mokykloje.</p>	<p>Kokios turėtų būti ugdymo skatinančio vaikus ir jaunimą mokyti savo rajono mokyklose, sąlygos ir metodai? Komanda suskirstoma į darbo grupes, kiekviena grupė surašo savo pasiūlymus. Pagrindinės problemos sprendimo paieška, t.y. kaip pasiekti, kad mūsų vaikai lankytų mūsų mokyklas? Aptarimas vyksta grupėse, remiantis ankstesnėmis žiniomis ir patirtimi, keičiantis nuomonėmis su kitais, užduodant klausimus, analizuojant duomenis, darant išvadas.</p>	<p>15 minučių</p>
<p>Siūlomos 2 modulio įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Ekspertas suskirsto dalyvius į grupes, atsižvelgdamas į mokyklos tipą. Grupės ant didelių popieriaus lapų užrašo idėjas, kaip išlaikyti mokinius mokykloje. Kiekviena grupė pristato sukurtus sprendimus. Mokinių įgijimo metodų eksperto pristatymas, remiantis anksčiau pateiktais tyrimo rezultatais. Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). https://www.youtube.com/watch?v=VOf6_9AhZVw https://www.profesor.pl/publikacja,8896,Artykuly,Promocja-szkoly-w-srodowisku-lokalnym https://gazetalubuska.pl/widokowka-ma-przyciagnac-uczniow-do-szkoly-w-kijach/ar/7814697</p>		

3 etapas. Paaiškinimas (Explanation).		
Mokymo tikslai (3 etapas)	Mokymo tikslai (3 etapas)	Mokymo tikslai (3 etapas)
<p>ŽINIOS Dalyvis žino parengtas išvadas ir idėjas dėl efektyvaus mokinių pritraukimo į mokyklas.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Dalyvis turi teigiamą požiūrį į sėkmę.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Dalyvis gali veiksmingai stengtis išlaikyti mokinių mokykloje.</p>	<p>Grupių pateiktų argumentų, išvadų ir idėjų pristatymas. Darbo padarinių aptarimas, lyginimas, klasifikavimas ir išvadų darymas.</p> <p>Mokyklos nelankančių vaikų skaičiaus pristatymas remiantis nacionaliniais statistiniais duomenimis ir Erasmus+ projekte dalyvaujančių asmenų atliktų tyrimų rezultatais.</p> <p>Pristatome požiūrį šia tema iš įvairių šaltinių: https://portal.librus.pl/rodzina/artykuly/jak-wspierac-dziecko-w-wyborze-szkoly</p> <p>https://wagarowicze.pl/czem-szkola-byc-powinna/</p> <p>Gerosios praktikos pavyzdžiai iš mokyklų – nemokami direktorių pasisakymai. Perlų pradinės mokyklos gerosios praktikos pristatymas multimedijoje.</p> <p>AI – dirbtinis intelektas (AI atsakymas į šiuos klausimus: kokia turi būti mokykla, kad vaikai norėtų ją lankyti? Kokia turi būti mokykla? (dar viena, pvz., ateities mokykla)</p>	<p>25 minutės</p>
<p>Siūlomos 3 etapo įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Supažindinti mokyklų direktorius su patrauklios ir visapusiškos mokymosi aplinkos kūrimo svarba. Tai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patrauklios pamokos. Teikti pamokas, kurios būtų patrauklios ir pritaikytos įvairiems mokymosi stiliams. 2. Emocinė pagalba mokiniams. Rūpinkitės mokyklos klimatu. Mokiniai turėtų jaustis priimami ir saugūs, tai skatina jų įsitraukimą – tai galioja ir mokytojams. 		

3. Atviras dialogas su tėvais.

Reguliariai bendraukite su tėvais, dalinkitės mokinių pasiekimais ir įtraukite juos į mokyklos gyvenimą.

4. Programų įvairovė.

Siūlykite įvairias edukacines ir popamokines programas, pritaikytas įvairiems studentų pomėgiams.

„Canva“ įrankio pristatymas įvairiuose šaltiniuose (socialinėje žiniasklaidoje, „Instagram“, TIK-TOK, plakatuose, lankstinukuose, trumpametražiuose filmuose).

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).

Autoriaus pristatymas kaip gerosios praktikos pavyzdžių dalis – Perlų pradinė mokykla .

<https://portal.librus.pl/rodzina/artykuly/jak-wspierac-dziecko-w-wyborze-szkoly>

<https://wagarowicze.pl/czym-szkola-byc-powinna/>

<https://mws.pl/artykul/jak-skutecznie-promowac-szkole-wsrod-uczniow-kandydatow-i-rodzicow-wykorzystaj-narzedzie-canva/>

https://www.canva.com/pl_pl/

19 veiklų, kurios pagerins Jūsų mokyklos įvaizdį. - e-knyga Małgorzata Celuch

4 ETAPAS. Taikymas, praplėtimas (elaboration)		
Mokymo tikslai (4 etapas)	Mokymo tikslai (4 etapas)	Mokymo tikslai (4 etapas)
<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis žino, kokiais metodais galima efektyviai pritraukti mokinius į mokyklą.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Dalyvis motyvuojamas pristatyti mokymo tarybai išvadas iš mokymų.</p> <p>JGŪDŽIAI Dalyvis žino, kaip efektyviai viešinti mokyklą įvairiuose kanaluose (internete, vietiniame laikraštyje, socialiniuose tinkluose).</p>	<p>Konkrečių išvadų ir idėjų, kurias pritaikysite savo mokykloje, savo aplinkoje, pasirinkimas. Idėjų, kurias vadovai norėtų įgyvendinti savo mokykloje, rinkimas ir užrašymas.</p>	<p>10 minučių</p>
<p>Siūlomos 4 etapo įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas).</p> <p>Bendrų išvadų ir veiklų, kurios bus naudojamos mokyklose, katalogo kūrimas. Pristatome vienos pasirinktos mokyklos pratimo idėją: „Pašaipų dėžutė, paglostymų dėžutė“. Dalyviai yra suskirstyti į dvi grupes – vieni pataikauja, giria, kiti – šaiposi, tyčiojasi, abi grupės sėdi arba stovi vienas priešais kitą. Vadovas užrašo įdomiausius kiekvienos pusės argumentus.</p> <p>Pratimo tikslas – supažindinti klausytojus ne tik su privalumais, nes jie akivaizdūs, bet ir pastebėti visas tikras problemas.</p> <p>Priklausomai nuo direktorių grupės, tai gali būti daroma kolektyviai arba grupėmis (pradinių ir vidurinių mokyklų mokytojai).</p> <p>Katalogą surašome ant lapo, o tada vadovas surašo idėjas elektronine forma ir išsiunčia dalyviams el. paštu.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius).</p> <p>https://publikacje.edu.pl/promocja-szkoly-plan-pomysly-i-przyklady</p>		

5 etapas Vertinimas (Evaluation)		
Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)
<p>ŽINIOS Mokymų dalyvis žino galimas priežastis, kodėl mokiniai palieka mokyklą ir pasirenka kitas institucijas. Žino būdus ir metodus, kaip stengtis išlaikyti mokinius mokykloje.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Mokyklų vadovai yra motyvuoti imtis veiksmų, kuriais siekiama išlaikyti mokinius mokykloje, orientuoti į tinkamą mokyklos reklamą.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyviai turi reikiamų žinių, reikalingų veiklai, yra susipažinę su „mokinių pritraukimo į mokyklą“ metodais“.</p>	<p>Atsiliepimai iš direktorių.</p> <p>Apklausa telefonu. Dėkojame dalyviams ir baigiame mokymus.</p>	<p>10 minučių</p>
<p>Siūlomos 5 modulio įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Instruktorius suskirsto mokymų dalyvius į poras ir paprašo parašyti laikraščio antraštę apie savo mokyklos reklaminį šūkį. Antraštėje turėtų būti iki 6 žodžių ir ji turėtų sudominti skaitytoją. Trumpas darbo rezultatų aprašymas. Kiekvienas įvertina užsiėmimus savo telefone. https://www.mentimeter.com/</p> <p>Klausimas: ar mokymai atitiko jūsų lūkesčius? (Taip ne) Klausimas: ar įgyvendinsite aptartas idėjas savo darbe? (Taip ne)</p>		

Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius)

<https://www.mentimeter.com/>

<https://oswiata.ceo.org.pl/2023/03/31/11-pomyslow-na-zakonczenie-lekcji/>

<https://coconutagency.pl/jak-promowac-przedszkole-lub-szkole-w-social-media-sprawdzone-porady/>

**Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA**

**"Erasmus+" projekto Nr. 2022-2-PL01-KA210-SCH-000095139
"Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas
- raktas į mokinių sėkmę".**

Pradinių klasių mokytojų rengimo programa

**Pradinės mokyklos ugdymo vykdymo sąlygos ir metodai,
motyvuojantys tėvus pasirinkti šią mokyklą kaip savo vaikų
mokymosi vietą.**

**Autoriai: Krystyna Chrapowicka, Katarzyna Rzczycka – Giżycko
apskritis švietimo plėtros centras; Jolanta Dimšienė - Alytaus r. Daugų
Vlado Mirono gimnazija.**

CC0 licencija

Kodėl ne visi mūsų vaikai mokosi mūsų mokyklose?

1 etapas: įsitraukimas (engagement)		
Mokymo tikslai (1 etapas)	Mokymo tikslai (1 etapas)	Mokymo tikslai (1 etapas)
<p>ŽINIOS Mokymų dalyviai išmano švietimo įstatymo nuostatas dėl privalomo mokymosi. Dalyviai paaiškina savo mokyklos mokinių priėmimo taisykles.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Mokytojų kolektyvas yra suinteresuotas išanalizuoti demografinę situaciją savo mokyklos rajone.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Dalijimasis patirtimi.</p>	<p>Susipažinimas su mokymų tema ir tikslu.</p> <p>Švietimo įstatymo nuostatų dėl privalomo 7-15 metų vaikų mokymosi pristatymas. Pradinių mokyklų mokinių priėmimo taisyklių pristatymas.</p>	<p>30 minučių</p>
<p>Siūlomos 1 modulio įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Šiuos mokymus vedantis ekspertas, naudodamas skirtingus metodus, pristato konkrečius švietimo įstatymo fragmentus ir vietinius mokinių priėmimo į mokyklas reglamentus. Ekspertas trumpai juos aptaria ir pakomentuoja. Tada ekspertas užduoda tokius klausimus: ar tik demografija mažina mokinių skaičių mokykloje? Ir pereina prie kitos mokymų dalies. (2 etapas)</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius) Leidiny – Švietimo teisė https://www.portaloswiatowy.pl/zmiany-w-prawie-oswiatowym/ustawa-prawo-oswiatowe-tekst-jednolity-23390.html https://bip.gizycko.pl/jednostki_podlegle/2/281/dokumenty/2/wiadomosc/607902/informacja_dla_rodzicow_i_prawnych_opiekunow_w_sprawie_rekrutacji https://cloud-b.edupage.org/cloud/wykaz_szkol_i_ich_obwody_1%281%29.pdf?z%3AmXitdZ92WUDKHpzwxZ2zMRcWmCmLILTthwuI5C4jNQrIMPmFS66jfJ%2FGI1p0GtN</p>		

2 etapas. Tyrimai, paieška (tyrinėjimas) (exploration)		
Mokymo tikslai (2 etapas)	Mokymo tikslai (2 etapas)	Mokymo tikslai (2 etapas)
<p>ŽINIOS Dalyviai sužinos mažėjančio mokinių skaičiaus mokykloje priežastis.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Mokymuose dalyvaujantys mokytojai dalyvauja kuriant idealios mokyklos modelį, įgyvendinantį ugdymo ir auklėjimo užduotis.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Aktyvus klausymasis, laisvas kalbėjimas.</p>	<p>Ataskaitos su projekte atliktų tyrimų rezultatais pristatymas. Diskusija ir palyginimas su mokytojų patirtimi ir teiginiais.</p>	<p>30 minučių</p>
<p>Siūlomos 2 etapo įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Mokymus vedantis ekspertas ataskaitos rezultatus pateikia multimedijos forma ir susieja su anksčiau užduotu klausimu. Tada mokytojai analizuoja ataskaitos duomenis ir palygina juos su savo patirtimi šia tema. Pastebėjimų ir dažniausiai pasikartojančių mokyklos keitimo priežasčių užrašymas ant lentos.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). Tyrimo ataskaita: https://www.poregizycko.pl/index.php/erasmus-plus https://biqdata.wyborcza.pl/biqdata/7,159116,30512537,dojazdy-do-szkoly-prawie-milion-uczniow-uczy-sie-w-innej-gminie.html</p>		

3 etapas. Paaiškinimas (Explanation).		
Mokymo tikslai (3 etapas)	Mokymo tikslai (3 etapas)	Mokymo tikslai (3 etapas)
<p>Žinios Mokytojai apibrėžia, kokia, jų nuomone, turi būti mokykla, kad mokiniai iš jos neišeitų.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Atlikdami užduotį dalyviai demonstruoja kūrybiškumą.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Santykių kūrimas grupėje ir sklandus bendravimas. Gebėjimas analizuoti.</p>	<p>Mokymus vedantis ekspertas pristato vaikams palankios mokyklos principus, vadinamąjį suomišką modelį. Mokymų dalyviai atsako į klausimus: Kokia turi būti mokykla? Kokios mokyklos tikisi tėvai?</p>	<p>45 minutės.</p>
<p>Siūlomos 4 etapo įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Šiuos mokymus vedanti ekspertė multimedijos forma pristato vaikams palankios mokyklos modelį. Mokytojų komandos, dirbdamos grupėse, kuria modelį pagal savo mokyklą, atsižvelgdamos į realius išteklius ir galimybes.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). https://mamadu.pl/150321.szcola-w-ktorej-uczniowie-sa-szczesliwi-nowoczesna-szkola-we-wroclawiu https://navigo.szcola.pl/</p>		

4 ETAPAS. Taikymas, praplėtimas (elaboration)		
Mokymo tikslai (4 etapas)	Mokymo tikslai (4 etapas)	Mokymo tikslai (4 etapas)
<p>ŽINIOS Informacijos rinkimas ir tvarkymas remiantis žiniomis apie mokyklą, kurioje dirba mokymų dalyviai. Ką galima patobulinti, kad mokiniai neišeitų iš šios mokyklos.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Atvirumo požiūris ir supratimas apie vaikų ir tėvų lūkesčių įvairovę.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Gebėjimas analizuoti mokyklos situaciją.</p>	<p>Grupių sukurto „draugiškos mokyklos modelio“ pristatymas:</p> <p>1) Materialinių išteklių – patalpų ir įrangos su mokymo priemonėmis aptarimas.</p> <p>2) Dirbančių mokytojų kvalifikacijos ir kompetencijų analizė.</p>	<p>30 minučių</p>
<p>Siūlomos 2 modulio įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Mokymuose dalyvaujančių mokytojų komandų parengtų konkrečių pasiūlymų tobulėjimui ir galimiems (realiems) pokyčiams mokykloje pristatymas, pritaikytas mokinių ir jų tėvų poreikiams bei lūkesčiams. Visi mokymų dalyviai iš pateiktų pasiūlymų pasirenka tas veiklas, kurias galima įgyvendinti mokykloje.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). https://portal.librus.pl/rodzina/artykuly/jak-wspierac-dziecko-w-wyborze-szkoly https://wagarowicze.pl/czym-szkola-byc-powinna/ Fazlagić J., Kūrybiškumui palanki mokykla. Sėkmės veiksniai, Varšuva 2023 m AI – dirbtinis intelektas (AI atsakymas į šiuos klausimus: kokia turi būti mokykla, kad vaikai norėtų ją lankyti? Kokia turi būti mokykla? (dar viena, pvz., ateities mokykla).</p>		

5 etapas Vertinimas (Evaluation)		
Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)
<p>ŽINIOS Mokymų dalyviai žino galimas priežastis, kodėl mokiniai palieka mokyklą. Jie žino, kokių pokyčių reikia, kad mokiniai liktų mokykloje.</p> <p>MOKYMŲ DALYVIO EMOCINIS IR VERTINAMASIS POŽIŪRIS Mokytojai yra motyvuoti imtis veiksmų, kuriais siekiama išlaikyti mokinius mokykloje, jie yra orientuoti į mokyklos reklamą.</p> <p>ĮGŪDŽIAI Mokymų dalyviai turi žinių, kaip įgyvendinti veiklas, susijusias su mokinių skatinimu ir mokinių išlaikymo mokykloje būdais.</p>	<p>Mokymų dalyvių atsiliepimai – krepšelis ir lagaminas bei trumpa apklausa.</p>	<p>20 minučių</p>
<p>Siūlomos 5 modulio įgyvendinimo strategijos ir metodai (aprašas). Pabaigoje dalyviai grupėse paruošia trumpą mokyklą reklamuojančią informaciją. Parengtų pasiūlymų aptarimas. Apklauso pildymas. Visi dėkoja vieni kitiems už bendradarbiavimą.</p>		
<p>Literatūra (įskaitant internetinius šaltinius). https://coconutagency.pl/jak-promowac-przedszkole-lub-szkole-w-social-media-sprawdzone-porady/</p>		

**Bendrai finansuoja
EUROPOS SĄJUNGA**

**"Erasmus+" projekto Nr. 2022-2-PL01-KA210-SCH-000095139
"Mokytojų kompetencijos ir bendradarbiavimas
- raktas į mokinių sėkmę".**

Vidurinių mokyklų mokytojų tobulinimo programa

Mokymosi sąlygos ir metodai vidurinėje mokykloje, skatinantys tėvus rinktis šią mokyklą kaip savo vaikų ugdymo vietą

Autoriai: Magdalena Fido – II Liceum Ogólnokształcące w Giżycku. Palmira Racinienė- Alvtaus profesinio rengimo centras

CC0 licencija

MOKYMŲ TRUKMĖ: 90 min

MOKYMŲ TIKSLAI:

- Suprasti veiksnius, lemiančius mokinių mokyklos pasirinkimą, įskaitant mokinių interesus, profilio pasirinkimą ir mokyklos atmosferą.
- Tėvų ir aplinkos vaidmens mokyklos atrankos procese ir jų įtakos mokinių ugdymosi sprendimams analizė.
- Suprasti švietimo išteklių, tokių kaip modernios laboratorijos, didelės bibliotekos ir popamokinė veikla, svarbą.
- Gebėjimo analizuoti ir interpretuoti mokinių pageidavimus ir pritaikyti mokyklos pasiūlymą prie jų lūkesčių ugdymas.
- Veiksmingo bendravimo su mokinių tėvais įgūdžių ugdymas renkantis mokyklą.
- Ugdyti atvirumą ir supratimą apie mokinių bei jų tėvų lūkesčių ir poreikių įvairovę.
- Požiūrio, skatinančio aktyvų tėvų ir vietos bendruomenės įsitraukimą į ugdymo procesą ir mokyklų atranką, ugdymas.
- Įgytų žinių ir įgūdžių taikymas ugdymo praktikoje, siekiant prisidėti prie efektyvesnio mokymo ir geresnio mokinių pasirinkimo mokykloje.

PRIVALUMAI:

Efektyvesnis mokymas.

Gebėjimas pritaikyti mokymo metodus individualiems mokinių poreikiams, o tai virsta efektyvesniu mokymo procesu.

Padidėjusi motyvacija mokytojų komandoje.

Sukurti bendrą viziją, kuri padėtų didinti mokytojų motyvaciją ir įsitraukimą į kasdienį darbą.

Mokinių ugdymosi rezultatų gerinimas.

Šiuolaikinių ugdymo strategijų įgyvendinimas reiškia mokymo kokybės gerinimą ir geresnių mokinių ugdymo rezultatų siekimą.

Mokyklos prestižo didinimas.

Ugdymo procesų tobulinimas mokykloje prisideda prie įstaigos prestižo didinimo, o tai gali pritraukti naujų mokinių ir rėmėjų.

Gebėjimas individualizuoti mokymo procesą.

Gebėjimas pritaikyti mokymą prie individualių mokinių poreikių, o tai didina mokytojo darbo efektyvumą.

Bendravimo įgūdžių ugdymas mokytojų komandoje.

Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti mokytojų komandoje, o tai reiškia didesnę darbo efektyvumą.

Gebėjimas spręsti ugdymo problemas.

Gebėjimas atpažinti ir spręsti mokymosi proceso sunkumus, o tai prisideda prie efektyvesnio pedagoginio darbo.

Mokymo kokybės gerinimas.

Veiksmingas šiuolaikinių ugdymo strategijų įgyvendinimas reiškia mokymo mokykloje kokybės gerinimą.

Mokyklos švietimo pasiūlos patrauklumo didinimas.

Ugdymo procesų tobulinimas prisideda prie švietimo pasiūlos patrauklumo didinimo, o tai gali pritraukti naujų studentų.

Konkurencinio pranašumo įgijimas.

Inovatyvių mokymo metodų derinimas ir palankios mokymosi aplinkos kūrimas yra mokyklos konkurencinis pranašumas.

Teigiamo mokyklos įvaizdžio kūrimas.

Veiksmingas mokymuisi palankių sąlygų kūrimas prisideda prie teigiamo mokyklos įvaizdžio kūrimo vietos bendruomenėje.

NAUDA MOKINIAMS:

Motyvacija mokytis:

Įkvepiančios mokymosi aplinkos kūrimas skatina mokinius aktyviai dalyvauti mokymosi procese.

Individualių interesų ugdymas:

Edukacinių programų pritaikymas individualiems mokinių pomėgiams leidžia ugdyti savo aistras.

Mokinių paruošimas įsilieti į darbo rinką:

Tobulinti šiandieninėje darbo rinkoje svarbius įgūdžius, kurie prisidės prie geresnio mokinių paruošimo ateičiai.

įžanga		
Mokytojų rengimo tikslai	Mokymų turinys	Etapo įgyvendinimo laikas
<p>Žinios Mokymo tikslų ir pagrindinių su tema susijusių sąvokų supratimas.</p> <p>Įgūdžiai Bendravimo įgūdžių ugdytas ir santykių kūrimas grupėje.</p> <p>Požiūris Atvirumas mokymuisi ir aktyvus dalyvavimas mokymuose.</p>	<p>Teigiamų santykių su dalyviais užmezgimas: Mokymų vedantysis pristato ir paprašo dalyvių prisistatyti. Bendras mokymų principų pristatymas.</p> <p>Aiškus mokymo tikslų apibrėžimas: Pagrindinių mokymo tikslų ir laukiamos naudos išaiškinimas.</p> <p>Susidomėjimo ir motyvacijos sužadinimas: Atviri klausimai dalyviams apie jų patirtį ir lūkesčius.</p> <p>Pagrindinių sąvokų pristatymas: Pagrindinių terminų ir sąvokų, kurios bus aptariamos mokymų metu, pristatymas ir paaiškinimas.</p>	15 minučių
<p>Pratimas „Lūkesčių medis“: Kiekvienas dalyvis ant lapelio surašo savo lūkesčius dėl mokymų. Tada kortelės klijuojamos ant sienos sukurto „lūkesčių medžio“. Mokymų dalyviai kartu aptaria mokymų lūkesčius, o tai padeda suprasti grupės poreikius ir kurti bendruomeniškumo jausmą.</p>		

1 modulis. Veiksniai, įtakoiantys jaunimo mokyklos pasirinkimą		
Mokytojų mokymų tikslai	Mokymų turinys	Etapo įgyvendinimo laikas
<p>Žinios Mokinių mokyklos pasirinkimą lemiantys veiksniai. Kaip tėvai ir aplinka lemia mokyklos pasirinkimą, supratimas apie tėvų ir globėjų vaidmenį šiame procese. Švietimo išteklių, tokių kaip modernios laboratorijos, turtingos bibliotekos, popamokinė veikla, prieinamumo svarba mokiniams renkantis mokyklą.</p> <p>Ilgūdžiai Ugdyti gebėjimą analizuoti ir interpretuoti mokinių pageidavimus bei pritaikyti mokyklos pasiūlymą pagal jų lūkesčius. Veiksmingo bendravimo su tėvais ir bendruomene ilgūdžių ugdymas renkantis mokyklą.</p> <p>Mokymų dalyvio emocinis ir vertinamasis požiūris</p> <p>Ugdyti atvirumą ir supratimą apie mokinių bei jų tėvų lūkesčių ir poreikių įvairovę. Mokymų dalyvių požiūrio ugdymas, skatinantis aktyvų tėvų ir vietos bendruomenės įsitraukimą į ugdymo procesą ir mokyklų atranką.</p>	<p>Pristatymas ir diskusija apie veiksnius, lemiančius mokyklos pasirinkimą (pratimas).</p> <p>Mokinių lūkesčiai renkantis mokyklą. Veiksnių, lemiančių mokiniams renkantis mokyklą, analizė (pvz., mokinių pomėgiai, profilių įvairovė, mokyklos atmosfera).</p> <p>Tėvų ir aplinkos įtaka mokyklos pasirinkimui. Tėvų ir globėjų vaidmuo renkantis vaikui mokyklą. Aplinkos ir kultūros veiksnių, turinčių įtakos švietimo sprendimams, svarba.</p> <p>Švietimo išteklių ir galimybių prieinamumas. Įvairių išteklių prieinamumo svarba (pvz., modernios laboratorijos, turtingos bibliotekos, popamokinė veikla). Mokyklos švietimo pasiūlos (pvz., specializuotų programų, tarptautinių mainų) vaidmuo mokiniams renkantis mokyklą.</p>	<p>20 minučių</p>

Pratimas

Kelių trumpų mokyklų aprašymų parengimas.

Dalyvius suskirstykite į mažas grupes. Kiekviena grupė gauna vienos mokyklos aprašymą ir analizuoja veiksnius, kurie galėjo turėti įtakos jos patrauklumui mokiniams (pvz., siūloma mokymo programa, mokymo metodai, mokinių nuomonė). Grupių išvadų pristatymas ir diskusija.

2 modulis. Metodai, aktyvinantys mokinius mokymo(si) procese.		
Mokymo tikslai.	Mokymo turinys.	Įgyvendinimo laikas
<p>Žinios Šiuolaikiniai mokymo metodai ir jų įtaka mokinių įsitraukimui. Aktyvinančių metodų vaidmuo mokymo(si) procese. Žinios apie kriterijus, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis aktyvinimo metodus konkrečioms ugdymo situacijoms.</p> <p>Įgūdžiai Aktyvinančių metodų taikymas įvairiuose ugdymo kontekstuose, pritaikytus pagal mokinių poreikius ir galimybes. Praktinis įgytų žinių apie aktyvinančius metodus taikymas planuojant ir vedant pamokas.</p> <p>Mokymų dalyvio emocinis ir vertinamasis požiūris Atviro ir pasirengusio diegti modernius, inovatyvius mokymo metodus požiūrio formavimas. Didinamas supratimas apie mokinių aktyvinimo ugdymo procese svarbą, kas prisideda prie efektyvesnio mokymosi ir įdomesnio mokymo.</p>	<p>Trumpas pristatymas apie šiuolaikinius mokymo metodus ir jų įtaką mokinių įsitraukimui. Aktyvinančių metodų vaidmuo mokymo(si) procese. Aktyvinimo būdų pasirinkimo kriterijai. Aktyvinančių metodų taikymas įvairiose ugdymo situacijose dirbant su mokiniais.</p>	<p>20 minučių</p>

Pratimai, kuriuos galima pasirinkti:

Švietimo problemų sprendimas.

Pratimo aprašymas: dalyviai gauna korteles su trumpais realių ugdymo problemų aprašymais (pvz., mokinių neįsitraukimas, sunkumai mokant konkrečią temą).

Pratimo eiga: grupėse dalyviai turi 10 minučių problemai aptarti ir siūlo veiksmingus jos sprendimo būdus.

„Greitųjų pasimatymų“ metodas

Pratimo aprašymas: greitas keitimasis idėjomis ir patirtimi apie efektyvius mokymo metodus. Mokymų dalyviai, suskirstyti į poras, turi 2 minutes aptarti vieną efektyvų mokymo metodą, kurį naudojo arba kuris juos sudomino.

Pratimo aprašymas: po 2 minučių dalyviai pasikeičia partneriais ir aptaria kitą metodą. Pratimas tęsiamas tol, kol kiekvienas dalyvis pasikalbės su kiekvienu kitu dalyviu.

3 modulis. Mokinių poreikių mokymosi procese supratimas		
Mokymo tikslai.	Mokymo turinys.	Įgyvendinimo laikas
<p>Žinios Mokymosi stiliaus teorijos supratimas. Mokinių motyvacijos ir įsitraukimo į mokymo procesą santykio supratimas. Interesų ir pomėgių vaidmens ugdymo procese supratimas.</p> <p>Įgūdžiai Gebėjimo pritaikyti mokymo metodus prie individualių mokinių mokymosi stilių ugdymas. Gebėjimas naudotis įvairiomis motyvavimo strategijomis, didinant mokinių įsitraukimą.</p> <p>Mokymų dalyvio emocinis ir vertinamasis požiūris Atvirumas ir mokinių individualių poreikių bei pageidavimų supratimas. Įvairių mokymo metodų, atitinkančių individualius mokinių poreikius, diegimas. Mokinių individualių pomėgių, kurie yra labai svarbūs jų raidai, rėmimas.</p>	<p>Mokymosi stilių įvairovė. Mokymosi stiliaus teorijos (pvz., vizualinis, klausomasis, kinestezinis). Kaip atpažinti skirtingus mokinių mokymosi stilius ir prie jų prisitaikyti.</p> <p>Motyvacijos ir įsipareigojimo svarba. Motyvacijos ugdyme teorijos. Studentų įsitraukimo ir motyvacijos stiprinimo strategijos.</p> <p>Mokinių interesų ir pomėgių vaidmuo. Kaip atpažinti ir integruoti mokinių interesus į mokymo procesą. Mokinių pomėgių panaudojimas mokymo efektyvumui didinti.</p>	20 minučių
<p>Pratimai, kuriuos galima pasirinkti: Mokinių interesų žemėlapis Pratimo aprašymas: mokymų dalyviai sukuria „pomėgių žemėlapi“, kuriame parodoma mokinių aistrų ir pomėgių įvairovė. Kiekviena grupė gauna kortelių rinkinį, kuriame užrašyti įvairūs pomėgiai (pvz., sportas, muzika, mokslas, literatūra, technologijos, menas). Pratimo eiga: dalyviai deda korteles žemėlapyje, kad sukurtų dominančias sritis. Tada jie aptaria, kaip šiuos pomėgius galima panaudoti, kad pamokos būtų įdomesnės ir mokinius motyvuotų.</p>		

Atvejo analizė

Pratimo aprašymas: parengti atvejo aprašymai mokinių, kurie turėjo problemų dėl įsitraukimo į ugdymo procesą dėl jų interesų stokos.

Pratimo eiga: grupės analizuoja atvejus, nustato problemas ir siūlo sprendimus, kaip galima būtų ugdymo procesą geriau pritaikyti prie šių mokinių poreikių.

5 etapas Vertinimas (Evaluation)		
Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)	Mokymo tikslai (5 etapas)
<p>Žinios: Pagrindinės sąvokos ir mokymo strategijos, aprašytos ankstesniuose moduluose. Refleksijos ir įsivertinimo svarba mokymo procese.</p> <p>Įgūdžiai: Gebėjimas analizuoti savo mokymo praktiką ir planuoti pokyčius. Gebėjimas efektyviai diegti naujus mokymo metodus ir strategijas praktikoje.</p> <p>Mokymų dalyvio emocinis ir vertinamasis požiūris Formuoti savikritišką požiūrį ir nuolatinį profesinį tobulėjimą. Grįžtamojo ryšio vertė ir jos vaidmuo tobulinant mokymo praktiką.</p>	<p>Informacijos kartojimas ir įtvirtinimas. Trumpa pagrindinių dalykų iš kiekvieno modulio santrauka. Prašymas pasidalinti įspūdžiais ir pastebėjimais iš mokymų. Galimybė užduoti papildomus klausimus. Dėkojame dalyviams už dalyvavimą ir mokymų baigimą.</p>	<p>15 minučių</p>
<p>Mokymų dalyviai gali pasirinkti šiuos pratimus: Strategija: įgytų žinių įtvirtinimas ir sintezė. Metodai: interaktyvios viktorinos arba žaidimai, padedantys prisiminti pagrindinius kiekvieno modulio dalykus. Sukurkite minčių žemėlapij arba diagramą, kurioje būtų apibendrintos pagrindinės mokymų metu aptartos idėjos ir strategijos. Strategija: refleksija ir grįžtamasis ryšys. Metodai: Grįžtamojo ryšio sesijos, kurių metu dalyviai dalijasi savo apmąstymais ir išvadomis. Anoniminės apklausos, leidžiančios surinkti sąžiningas nuomones apie mokymus ir jų turinį.</p>		

Dēkojame, kad perskaitēte mūsu darbā iki galo.

Projekto vykdytojai

